

Fenomén domácího násilí v souvislosti s jeho prevencí a sebeobranou

Home violence phenomenon in connection with its prevention and
self - defence

Bc. Lucie Juříková

Diplomová práce
2009

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
Ústav elektrotechniky a měření
akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Lucie JURÍKOVÁ**
Studijní program: **N 3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**

Téma práce: **Fenomén domácího násilí v souvislosti s jeho
prevencí a sebeobranou**

Zásady pro vypracování:

1. Seznámit s typickými formami domácího násilí (dále jen DN).
2. Specifikovat znaky a vlastnosti pachatelů i obětí DN, včetně motivů.
3. Zhodnotit možnosti obětí DN a navrhnout způsoby řešení jeho nejčastějších situací.
4. Zpracovat formou metodické pomůcky varianty řešení specifikovaných situací DN.
5. V práci položit důraz na schémata a názorné materiály.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. VOŇKOVÁ, Jiřina. Metodický rámec práce intervenčních center a podpora jejich vzniku. Praha : Bílý kruh bezpečí, 2007. 87 s. ISBN 978-80-239-9448-3.
2. KONRÁD, Zdeněk, DANGO, Dezider. Metodika vyšetřování trestných činů souvisejících s domácím násilím. Praha : Vydavatelství PA ČR, 2007. 87 s. ISBN 978-80-7251-241-6.
3. DUFKOVÁ, Ivana, ZLÁMAL, Jan. Domácí násilí se zaměřením na problematiku obětí. Praha : Střední policejní škola Ministerstva vnitra, 2005. 52 s. ISBN 80-239-5686-8.
4. HUŇKOVÁ, Markéta, VOŇKOVÁ, Jiřina. Domácí násilí v ČR z pohledu práva. Etráž pod Ralskem : Justiční akademie ČR, 2004. 248 s. ISBN 80-239-6230-2.
5. ČÍRTKOVÁ, Ludmila, MACHÁČKOVÁ, Radka, VITOUŠOVÁ, Markéta. Domácí násilí přístup k řešení problému ve vybraných evropských zemích. Praha : Bílý kruh bezpečí, 2002. 143 s. ISBN 80-86284-19-0.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Zdeněk Maláník

Ústav elektrotechniky a měření

Datum zadání diplomové práce:

20. února 2009

Termín odevzdání diplomové práce:

22. května 2009

Ve Zlíně dne 20. února 2009

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.
děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Cílem této práce je seznámit s typickými formami domácího násilí (dále jen DN). Specifikovat typické vlastnosti pachatelů i obětí DN, včetně motivů. Nastítnit možnosti řešení z právního hlediska. V praktické části se zaměřit na statistiky DN, s cílem verifikovat či falzifikovat položené hypotézy. Nastítnit možné způsoby řešení z hlediska sebeobran, s důrazem na vývojové diagramy usnadňující problematiku tohoto fenoménu. V práci je položen důraz na schémata a názorné materiály.

Klíčová slova: typické formy DN, vlastnosti pachatelů a obětí, výzkum veřejného mínění,
problematika sebeobran

ABSTRACT

The purpose of this presentation is to introduce typical forms of domestic violence (further only DV). Specify typical characteristics of offenders as well as victims of DV, including motives. Outline possible solutions in terms of law . In practical part to focus on statistics of DV, with a goal to verify or falsificate given hypotheses. Outline possible ways of solutions in term of self-defence, with the insistence on development graphs simplifying the issue of this phenomom. There is laid out insistence on schematics and graphic materials at this presentation.

Keywords: typical forms of DV, characteristics of offenders and victims, research of public voice, problems of self-defence.

Poděkování, motto

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé diplomové práce Ing. Zdeňku Maláníkovi za jeho podnětné připomínky, návrhy, profesionální vedení, pomoc při tvorbě diplomové práce a za odborné konzultace.

Dále děkuji studentovi UTB a spolužákovi Bc. Pavlovi Spisarovi, přítelkyni Zuzaně Kautské i mým rodičům za nafocenou obrázkovou dokumentaci, která byla použita v mé práci. Paní Mgr. Jarmile Hasoňové z Intervenčního centra Zlín a Bc. Kamile Novákové manažerce prevence kriminality a sociálně patologických jevů z Městské policie Zlín za odborné konzultace a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracovávání diplomové práce. Z Intervenčního centra Brna paní npor. Mgr. Bc. Aleně Sedláčkové za odborné konzultace.

„Domácí násilí je nejrozšířenější formou násilí vůbec,
přičemž je současně formou nejméně kontrolovanou
a co do své frekvence a závažnosti nejvíce podceňovanou.“

Schneider, H. J.
(německý kriminolog)

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

že jsem na diplomové práci pracovala samostatně a použitou literaturu jsem citovala. V případě publikace výsledků budu uvedena jako spoluautor.

Ve Zlíně

.....
Podpis diplomanta

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 DOMÁCÍ NÁSILÍ – NEBEZPEČNÝ „FENOMÉN“	13
1.1 POJMY SOUVISEJÍCÍ S DN	14
1.2 SOUČASNÉ ŘEŠENÍ OBĚTÍ TOHOTO FENOMÉNU A JEJICH POSTOJ K DN	15
1.3 CYKLUS DN	16
1.4 PODNĚTY VZNIKU DN	17
1.5 TYPICKÉ FORMY A STOPY DN	18
1.5.1 Brachiální (fyzické) násilí	19
1.5.2 Psychické násilí	19
1.5.3 Sexuální násilí	20
1.5.4 Ekonomické násilí	21
1.5.5 Sociální násilí	21
1.6 NEJČASTĚJŠÍ FORMY DN	22
1.7 ORIENTAČNÍ TABULKA MOŽNOSTÍ DOKUMENTACE.....	23
1.8 MÝTY O DN	23
2 OBĚTI A PACHATELÉ DN	26
2.1 TYPICKÉ VLASTNOSTI PACHATELŮ DN.....	26
2.1.1 Násilná osoba a dvojí rámec chování (typ1,typ2).....	26
2.1.2 Násilná osoba a věkové kategorie	27
2.1.3 Násilná osoba a kriminální minulost.....	28
2.1.4 Násilná osoba a vzdělání.....	29
2.1.5 Násilná osoba a vliv alkoholu a návykových látek	30
2.1.6 Násilná osoba a pohlaví	30
2.1.7 Násilná osoba a vztah k oběti DN.....	31
2.2 TYPICKÉ VLASTNOSTI OBĚTÍ DN	32
2.2.1 Oběť a věkové kategorie	32
2.2.2 Oběť a manžel / manželka, druh / družka	34
2.2.3 Děti jako oběti	35
2.2.4 Senioři jako oběti	39
2.2.5 Zdravotně postižení jako oběti	39
2.3 TYPICKÉ MOTIVY TRESTNÝCH ČINŮ SOUVISEJÍCÍCH S DN	39
3 PRÁVNÍ NÁHLED DO OBLASTI PROBLEMATIKY DN	41
3.1 ZÁKON Č.135/2006 SB.	41
3.2 SANKCE V OBLASTI DN.....	43
3.3 VÝJEZDY K DN	43
3.3.1 Dispečink tísňového volání	43
3.3.2 Zasadující policie	45
3.3.2.1 Před odjezdem na místo činu	45
3.3.2.2 Po cestě na místo činu.....	45
3.3.2.3 Na místě činu	46
3.3.2.4 Po vstupu do SO	46
3.3.3 Oddělený výslech	46

3.3.4	Obsah protokolu	47
3.3.4.1	Výpověď násilníka.....	47
3.3.4.2	Výpověď dětí	47
3.3.4.3	Výpověď jiných osob.....	47
3.3.4.4	Výpověď oběti	47
3.3.5	Před opuštěním místa činu	49
3.3.6	Oprávnění policie při zásahu.....	50
II	PRAKTICKÁ ČÁST	51
4	STATISTIKY DN.....	52
4.1	POČET VYKÁZÁNÍ V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH ZA ROK 2007	52
4.1.1	Přehled počtu vykázání v jednotlivých krajích za rok 2007	53
4.1.2	Přehled počtu vykázání v jednotlivých krajích v přepočtu na počet obyvatel za rok 2007	54
4.1.3	Celorepubliková statistika za rok 2007	55
4.2	STATISTIKY VE ZLÍNSKÉM KRAJI ZA ROK 2007	55
4.2.1	Počet vykázání nebo zákazu vstupu ve Zlínském kraji.....	56
4.2.2	Druhy rozhodnutí	57
4.2.3	Statistika dodržování lhůt ze strany PČR.....	57
4.2.4	Pohlaví násilné osoby.....	58
4.2.5	Pohlaví ohrožené osoby	58
4.2.6	Věk ohrožených osob	59
4.2.7	Vztah mezi ohroženou a násilnou osobou.....	59
4.3	STATISTIKY VE ZLÍNSKÉM KRAJI ZA ROK 2008.....	60
4.3.1	Druhy rozhodnutí	60
4.3.2	Pohlaví násilné osoby.....	60
4.3.3	Pohlaví ohrožené osoby	61
4.3.4	Věk ohrožené osoby	61
4.3.5	Vztah mezi ohroženou a násilnou osobou.....	62
4.4	STATISTIKY POLICIE ČR VE ZLÍNSKÉM KRAJI ZA ROK 2007 – 2008.....	62
5	VÝZKUMNÁ ČINNOST DOMÁCÍHO NÁSILÍ.....	64
5.1	RESPONDENTI A STATISTICKÉ ÚDAJE	64
5.1.1	Věkové kategorie respondentů	64
5.1.2	Povolání respondentů	65
5.2	ZPRACOVÁNÍ VÝSLEDKŮ VÝZKUMU	66
5.2.1	Hypotézy	66
5.3	OTÁZKY POLOŽENÉ RESPONDENTŮM.....	66
5.4	ZPRACOVÁNÍ OTÁZEK.....	67
6	DOMÁCÍ NÁSILÍ A PROBLEMATIKA SEBEOBRANY	83
6.1	NEJČASTĚJŠÍ MÍSTA NAPADENÍ OBĚTI VE SPOLEČNÉM BYTĚ	84
6.2	JE REÁLNÁ SEBEOBRANA VŮČI NÁSILNÍKOVI?	84
6.3	VYUŽITÍ CITLIVÝCH MÍST NA NÁSILNÍKOVI V RÁMCI SEBEOBRANY U DN	85
6.3.1	Údery a tlaky na genitálie	85
6.3.2	Tlaky v oblasti obličeje	86

6.4	VYUŽITÍ IMPROVIZOVANÝCH PROSTŘEDKŮ PROTI NÁSILNÍKOVI V RÁMCI SEBEOBRANY U DOMÁCIHO NÁSILÍ	87
6.4.1	Místnost: kuchyň.....	87
6.4.1.1	Využití vidličky/kuchyňské vidlice	89
6.4.1.2	Využití hrnku (vřelé vody)	91
6.4.1.3	Využití tlučka na maso/váleček na těsto.....	91
6.4.1.4	Využití koření (chilli, sůl, pepř apod.).....	94
6.4.1.5	Využití židle.....	95
6.4.2	Místnost: koupelna	96
6.4.2.1	Využití vlasového nebo tělového spreje / parfému.....	96
6.4.2.2	Využití hřebenu.....	97
6.4.2.3	Využití nůžek.....	98
6.4.3	Místnost: ložnice	99
6.5	V JAKÝCH PŘÍPÁDECH JE SEBEOBRANA REÁLNÁ?	100
6.6	ZVÝŠÍ SE AGRESIVITA NÁSILNÍKA PŘI SEBEOBRANĚ OBĚTI?.....	101
7	NÁVRH MOŽNÉHO ŘEŠENÍ POMOCÍ VÝVOJOVÝCH DIAGRAMŮ.....	102
7.1	VÝVOJOVÝ DIAGRAM PRO OSOBY, KTERÉ NEVÍ, ZDA JSOU OBĚTÍ DN	102
7.2	VÝVOJOVÝ DIAGRAM SPRÁVNÉHO POSTUPU ŘEŠENÍ OBĚTÍ DN.....	103
7.3	POMOC INTERVENČNÍCH CENTER	105
	ZÁVĚR	107
	SUMMARY	109
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	111
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	113
	SEZNAM OBRÁZKŮ	115
	SEZNAM TABULEK.....	118
	SEZNAM PŘÍLOH.....	120

ÚVOD

Je skryté, opakuje se, má různou intenzitu, je dlouhodobé a v neposlední řadě se v mnoha případech neřeší. Tato problematika se dostává do podvědomí veřejnosti prostřednictvím televizních noviny nebo médií, ale bohužel už ve fázi, kdy se řeší pokročilé následky tohoto nebezpečného fenoménu nazývaného **Domácí násilí**. Znamé jsou případy, kdy oběť byla brutálně napadena násilnou osobou nebo bylo DN dlouho skryté i několik desítek let a až teď se oběť rozhodla jej řešit a v tom nejhorším případě oběť DN byla usmrcena. Tento pojem slyšelo mnoho lidí, někteří z nich i vědí co si pod ním představit. Ale problém nastává ve chvíli, kdy se DN objeví a ohrožená osoba neví, jak jej řešit nebo na koho se obrátit. Osoba, která se stane obětí DN, má strach z násilného útoku ze strany násilníka při podání trestního oznámení na Policii, napadení vlastních dětí nebo blízké osoby z rodiny a v mnoha případech nemůže najít dost sil a odvahu tento první krok udělat.

Zpracováním této problematiky bych chtěla přispět do právní, sociální i psychologické problematiky především takovými informacemi, které by ohrožené osobě pomohly při rozhodování, ale i veřejnosti, která se s tímto fenoménem nesetkala osobně. V případě výskytu DN mohly správně zareagovat nebo poradit blízké osobě, která by se ocitla v této nebezpečné situaci.

Chtěla bych, aby tato práce dala impulz a byla přínosem pro řešení DN všem dotyčným osobám, které mají tento problém a chtěli by jej řešit, protože každý občan má právo ze zákona na ochranu života, zdraví, cti a svobody. Každý občan by měl vědět, že násilí ho nemusí potkat jen na ulici a nebezpečných místech, ale bohužel i doma a ze strany svých blízkých. A bránit se proti němu může ze zákona sebeobranou, stejně jako na ulici při napadení pachatelem. Ne ve všech případech DN má možnost oběť provést účinnou sebeobranu, ale tak je tomu i při sebeobraně na ulici.

Na tuto problematiku je mnoho odborné literatury, příruček ale i internetových stránek, které radí oběti DN jak řešit tento problém, jestliže se objeví nebo na koho se obrátit. Ale problematika sebeobrany a možného způsobu obranou v této oblasti chybí.

V práci bych chtěla verifikovat nebo falzifikovat stanovené hypotézy, a to že při DN se stávají nejčastěji obětí ženy, znalosti IC jsou nízké a oběti by se měli bránit sebeobranou s využitím improvizovaných prostředků.

Hlavním cílem výběru tématu diplomové práce byla skutečnost, že se tato problematika neustále zvyšuje. Zjistit informovanost v okolí Zlínského kraje prostřednictvím výzkumné činnosti a zpracovanou problematiku dát k dispozici veřejnosti, IC i jiným organizacím jako návod na řešení problému nazývaného **Domácí násilí**.

Práce je zaměřena na zdůraznění tohoto fenoménu, na jeho příčiny a možné způsoby řešení. Veřejnosti bude dávat určitý přehled a některým osobám odpoví v nejasnostech týkajících se DN. S využitím vývojových diagramů se budu snažit usnadnit rozhodování ohroženým osobám a navést na správnou volbu při řešení DN. Nastínila možné řešení DN. Metodou analýzy a syntézy jsem využila v kapitole Domácí násilí „nebezpečný fenomén, Oběti a pachatelé, ale především v kapitole s názvem DN a problematika sebeobranu. Významnou kapitolu tvoří Výzkumná činnost a Statistiky DN, které byly zpracovány s využitím kompilace. Poslední kapitola Návrh možného řešení obětí DN byla vytvořena s použitím analýzy a syntézy. V práci jsem využila i vědeckých poznatků, včetně konzultací s odborníky na tuto problematiku. V teoretické části jsem se zaměřila na současné řešení tohoto fenoménu, kdo se stává nejčastěji obětí a násilnou osobou a poukázala na problematiku DN z hlediska práva. Praktická část řeší statistiky DN, vlastní výzkumnou činnost s využitím prognostické metody výzkumu veřejného mínění, problematiku sebeobranu a možnost obrany s využitím improvizovaných prostředků. V závěru jsou navrženy možnosti řešení pomocí vývojových diagramů. Vše pro snadnou orientaci oběti a její správně zvolený krok pro **život bez násilí**.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DOMÁCÍ NÁSILÍ – NEBEZPEČNÝ „FENOMÉN“

Nejdříve jde o lidskou důstojnost, pak o zdraví a nakonec o život. „Fenomén“ znamená jev, to co se člověku ukazuje a to bez rozlišení, zda se jedná o skutečnost nebo klam. Také nazývané jako „tiché týrání“ – nelidské psychické ponižování, izolace od příbuzných a kamarádů. Oběti většinou ubližuje tak, že nic nejde na obličej vidět, takže násilníkovi nikdo nic nedokáže. Domácí násilí (DN) se ve většině případech odehrává za zavřenými dveřmi, a pokud se o něm náhodou dozvíme, pak jen proto, že se nám svěří kamarádka, příbuzná či sousedka, o které jsme si donedávna mysleli, že žije ve šťastném a harmonickém vztahu.

Tento nebezpečný „fenomén“ bývá často zlehčován, a to hlavně z toho důvodu, že se jich osobně nijak nedotýká. Také panují názory, že domácí násilí páchané na ženách, dětech, seniorech a mužích se vyskytuje spíše v rodinách na nižší společenské úrovni nebo v rodinách problematických, za vznik může alkoholismus násilníka nebo názor, že si ženy za situaci doma můžou samy, atp. V poslední době se odborníci stále více na problém domácího násilí zaměřují a zjišťují, že se jedná o mnohem vážnější problém ve společnosti, než se zdálo. Na povrch se dostávají případy DN, i ty nejzávažnější prostřednictvím médií. V ČR tak jako i ostatních vyspělých zemích se začíná tento nebezpečný „fenomén“ řešit s větším důrazem na jeho příčiny, jaké má důsledky jaké jsou možnosti jeho řešení.

Co je domácí násilí?

Je takové chování, které u jednoho z partnerů způsobuje strach z druhého.

Pojmem domácí násilí označujeme:

- fyzické (brachiální);
- sexuální;
- psychické;
- ekonomické;
- sociální násilí.

Co není domácí násilí?

- spor;
- jednorázový incident;
- vzájemné potyčky mezi partnery.

Současné výzkumy různých organizací ukazují, že informovanost o domácím násilí stoupá, ale některé mylné představy u veřejnosti přetrvávají. Velká většina veřejnosti považuje DN za vážný problém, který se musí řešit. Zvýšený zájem o tuto problematiku dokazují nejenom průzkumy veřejného mínění, ale i vypůjčená literatura v knihovnách, týkající se domácího násilí.

1.1 Pojmy související s DN

Pojmy, které se v problematice DN objevují a jedná se především o:

- a) **Násilí;**
- b) **Domácí násilí;**
- c) **Ohrožená osoba (oběť);**
- d) **Násilná osoba (násilník);**
- e) **Vykázání;**
- f) **Vykázaná osoba.**

Násilí

Zlé nakládání, tělesné útoky, pohrůžky s obdobným násilím nebo jednáním, které působí újmu na fyzickém, sexuálním nebo psychickém zdraví. Jde o agresi jedné osoby proti osobě druhé, jejímž cílem je ublížit, poškodit, poranit nebo zabít.

Domácí násilí

Rozumíme opakované násilné jednání nebo opakované vyhrožování násilným jednáním, v jehož důsledku hrozí útok proti životu, zdraví, svobodě či lidské důstojnosti mezi osobami, které jsou nebo byly spolu v intimním, rodinném či jiném podobném vztahu a žijí ve společné domácnosti.

Ohrožená osoba (oběť)

Rozumí se osoba, proti které směřuje domácí násilí ze strany násilné osoby; jedná se většinou o osobu, která společně s násilnou osobou žije ve společné domácnosti.

Násilná osoba (násilník)

Osoba, která ohrožuje jinou osobu (ohroženou osobu) na životě, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti a společně s ohroženou osobou žije ve společné domácnosti.

Vykázání

Tím se rozumí zákonný policejní zásah do soukromí, spočívající v povinnosti násilné osoby opustit společné obydlí s ohroženou osobou a zákazu vstupu do společného obydlí a jeho bezprostředního okolí.

Vykázaná osoba

Násilná osoba, vůči které bylo rozhodnuto o uplatnění vykázání podle zákona o Policii ČR, eventuálně rozhodnutím soudu uloženo, aby dočasně opustila společné obydlí a zdržela se navazování kontaktu s ohroženou osobou. ^[1]

Tyto pojmy patří k nezbytným v této problematice, ale můžeme se setkat s mnoha jiným jako např. Předběžné opatření, Intervenční centrum apod., které jsou v práci později vysvětleny.

1.2 Současné řešení obětí tohoto fenoménu a jejich postoj k DN

Informovanost o problému domácího násilí se viditelně zlepšila, dle současných výzkumů. V současné době téměř všichni lidé starší 15ti let (97%) vědí nebo alespoň tuší, co si pod tímto pojmem představit, ale mnoho z nich neví, jak na domácí násilí reagovat (19%). Ochota pomoci obětem se projevila v naší legislativě. Policisté jsou obdařeni pravomocí vykázat násilnou osobu na 10 dní ze společného bytu.

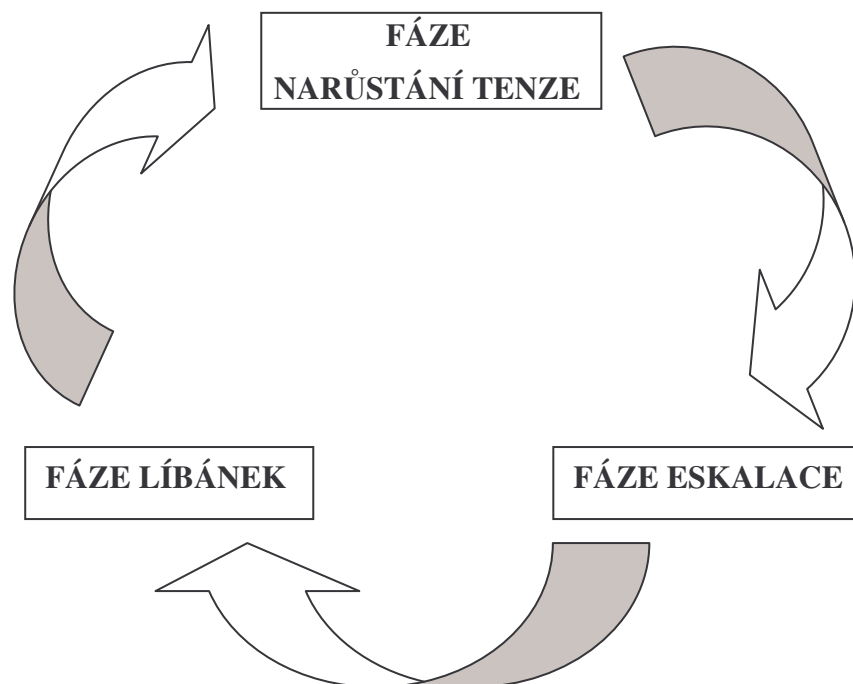
Většinou to začíná nevinou hádkou, která se může opakovat a stupňovat. Přijde „**první facka**“, která je již v této době důležitým podnětem k řešení. Ve většině případech si oběť začne tento incident vysvětlovat tak, že spor zavinila ona sama a přesvědčuje se, že se „to“ již nebude opakovat. Ale bohužel postupem času dochází ke stupňování (útoky pěstí, škrcení, ohrožování zbraní a dalších útoky) nebo opakování tohoto incidentu. Oběť se během krátké doby nachází v „začarovaném kruhu“, který jde těžko opustit.

A to z několika důvodu:

- neví, jak situaci řešit;
- finanční závislost;
- popírají závažnost problému;
- bojí se reakce veřejnosti (sousedů, rodiny);
- stydí se;
- k násilníkovi mají citový vztah;
- strach z ublížení samotné oběti, dětem či ostatním příbuzným.

V partnerském vztahu se začnou střídat fáze násilí s obdobím relativního klidu. Jedná se o cyklus domácího násilí – čím déle se cyklus domácího násilí opakuje, tím více vzrůstá jeho intenzita.

1.3 Cyklus DN

Obrázek 1: Cyklus DN, vlastní zdroj

Odborníci hovoří o tzv. **cyklu domácího násilí**, kdy chování násilné osoby má tendenci se neustále cyklicky opakovat. Vztah mezi násilnou osobou a ohroženou osobou prochází v čase různými fázemi:

- narůstání tenze;
- eskalace;
- líbánek.

I. narůstání tenze:

zahrnuje často mírné incidenty, verbální agresi, která u oběti zvyšuje strach a napětí;

II. fáze eskalace násilí:

může být i relativně krátká, může trvat od několika minut do několika hodin. Tato fáze může mít za následek závažné poškození zdraví nebo i smrt oběti;

III. fáze líbánek:

situace se opět uklidní, agresor se omlouvá a může se zdát, že si plně uvědomuje nevhodnost svého chování vůči oběti. Tato fáze je z počátku nejdelší, s opakujícím se cyklem DN má tendenci se neustále zkracovat. ^[2]

1.4 Podněty vzniku DN

Rizikové faktory doprovázející vznik domácí násilí:

- vynucená sociální izolace;
- finanční závislost na partnerovi;
- péče o děti v rámci mateřské a rodičovské dovolené;
- zdravotní postižení a omezení;
- vyšší věk a bezmocnost seniorů;
- přechod z aktivní zaměstnanosti do starobního či jiného důchodu;
- nezvládnuté rodičovství a výchova dětí;
- závislost násilné osoby. ^[3]

Mezi nejčastější podněty vzniku DN patří závislost násilné osoby (např.alkohol), podobná výchova v dětství nebo povaha násilníka.

1.5 Typické formy a stopy DN

Způsob páchaní trestného činu má pro metodiku vyšetřování specifický význam, protože nám říká, jak pachatel postupoval a jaké úkony prováděl, v určitém čase na určitém místě. Důležitou podmínkou pro zpracování metodiky vyšetřování trestných činů je zkoumání způsobů spáchání trestného činu. Je tomu tak i v případě trestné činnosti související s domácím násilím. Poznání způsobů páchaní trestných činů má podstatný význam i pro metodiku vyšetřování trestných činů souvisejících s domácím násilím. Způsob páchaní trestného činu je do jisté míry determinován. Determinanty lze dělit na OBJEKTIVNÍ a SUBJEKTIVNÍ.

Jednotlivé determinanty se v případě spáchání trestného činu nevyklučují, ale vzájemně doplňují.

Mezi **objektivní determinanty** řadíme zejména:

- zvláštnosti místa a situace, za nichž je trestný čin spáchán;
- doba spáchání trestného činu;
- předmět útoku;
- vztah mezi pachatelem, obětí a místem činu;
- obrana oběti.

Mezi **subjektivní determinanty** řadíme zejména:

- profesionální znalosti, návyky a zkušenosti pachatele;
- psychické a motorické vlastnosti pachatele;
- somatické vlastnosti pachatele;
- věk a pohlaví pachatele;
- předchozí kriminální zkušenost;
- stupeň pachatelova vzdělání a pracovní kvalifikace.

Obecně lze říci, že způsob spáchání trestných činů souvisejících s DN je závislý na:

- předmětu útoku – oběti trestného činu (zejména na jeho vlastnostech a schopnostech);
- charakteru vzájemných vztahů pachatele a oběti;
- době činu;

- přípravě činu;
- způsobu a intenzitě napadení;
- možnosti, způsobu a intenzitě obrany.

Násilí, jímž pachatelé dosahují svého cíle – přinutit oběť, aby na nich byla závislá a podřízena po všech stránkách, má více forem. Zejména **ženy** jsou vystavovány nátlaku v různých rovinách, často se **více forem** násilí vyskytuje **současně**. Typickou formou trestných činů souvisejících s domácím násilím je kombinace následujících forem násilí.

1.5.1 Brachiální (fyzické) násilí

Můžeme chápat jako přímé fyzické napadení osoby, které může mít podoby:

- strkání;
- bití rukama nebo různými předměty;
- tahání za vlasy;
- vystavování vlivu nebezpečných látek atp.;
- poutání;
- pálení;
- škrcení;
- kopání;
- bodání, řezání.

Ilustrační obrázek

Brachiální násilí bývá vedeno proti tělu oběti s různou intenzitou. V extrémních případech může vyústit až v usmrcení oběti. Použití brachiálního násilí zanechává obvykle na těle oběti a na místě činu stopy, které lze jednoznačně dokumentovat. V některých případech lze zajistit nejen stopy útoku, ale i stopy obrany oběti na těle pachatele.

1.5.2 Psychické násilí

Představuje útok na psychiku oběti s cílem způsobení psychického traumatu. Zahrnuje zejména:

- ponižování;
- různé zákazy a příkazy;
- osočování;

- citové vydírání;
- vyhrožování;
- ničení nebo zabavování věcí, k nimž má oběť citový vztah;
- sledování.

Na druhé straně pak v některých případech i drobné „odměny“ za přesné vykonávání příkazů nebo za projevy jednoznačné podřízenosti pachateli. Metody, jak ovládnout jinou osobu, jsou založeny na systematickém, opakovaném způsobování psychického traumatu. Metody psychické kontroly a ovládání jsou zaměřeny na to, aby se oběti vštěpil pocit strachu, bezmoci a aby byl u oběti zničen pocit vlastního „já“.

Týrané a zneužívané ženy právě psychické násilí označují za nejhorší, protože mívá obyčejně trvalé následky. Zbavit se následků psychického násilí bývá často mnohem těžší než překonání následků brachiálního násilí.

Psychické násilí zasahuje psychiku oběti a může vést až k závažným změnám osobnosti. Nezanedbává přímo patrné stopy v materiálním prostředí, které by bylo možno dokumentovat. Proto bude v řadě případů potřeba vyžadovat znalecké posudky z oblasti soudní psychiatrie a psychologie.

1.5.3 Sexuální násilí

Sexuální násilí je aktem agrese a zneužití partnerských vztahů v sexuálním životě, vedené snahou zmocnit se a zcela ovládnout svého partnera při sexuálním styku a nakládat s ním jak s bezprávným sexuálním objektem svého ukojení s cílem vyvolání pocitu ponížení partnera. Často se jedná o:

- vymáhání pohlavního styku proti vůli partnera
- vymáhání a realizace partnerem nechtěných sexuálních praktik.

Mnohé týrané ženy popisují, jak byly nuceny násilím nebo pohrůzkou násilí k souloži nebo k sexuálním praktikám, které se jim hnusily nebo které ony samy považovaly za nenormální. Sexuální násilí je druhem brachiálního násilí, které může vyústit do neuvěřitelné brutality. Přestože považujeme sexuální násilí za druh brachiálního násilí, nejzávažnějším následkem bývá psychické trauma oběti.

Sexuální násilí zanechává mnohdy zřetelné stopy v materiálním prostředí, zejména na těle oběti, které lze spolehlivě dokumentovat prohlídkou těla a vyšetřením lékařem, pokud je trestný čin oznámen bezprostředně po jeho spáchání.

1.5.4 Ekonomické násilí

Ekonomické násilí představuje především omezení možnosti disponovat finančními prostředky často s cílem vytvoření často zdánlivé ekonomické závislosti oběti na pachateli.

Ekonomické násilí má různé podoby:

- odpírání jídla (omezování stravy);
- neposkytování prostředků na společnou domácnost případně i na děti;
- neodůvodněné omezování přístupu k majetku;
- blokování přístupu k prostředkům potřebných k zabezpečení základních životních potřeb;
- absolutní kontrola nad příjmy a výdaji oběti;
- zakazování chodit do zaměstnání;
- nucení k žebrotě;
- zatajování ekonomické situace pachatele a rodiny;
- nekontrolovatelné rozprodávání věcí.

Stopy ekonomického násilí nejsou velmi často přímo zjevné. K dokazování této formy násilí je třeba opatřit a dokumentovat zejména listinné důkazy a výpovědi svědků.

1.5.5 Sociální násilí

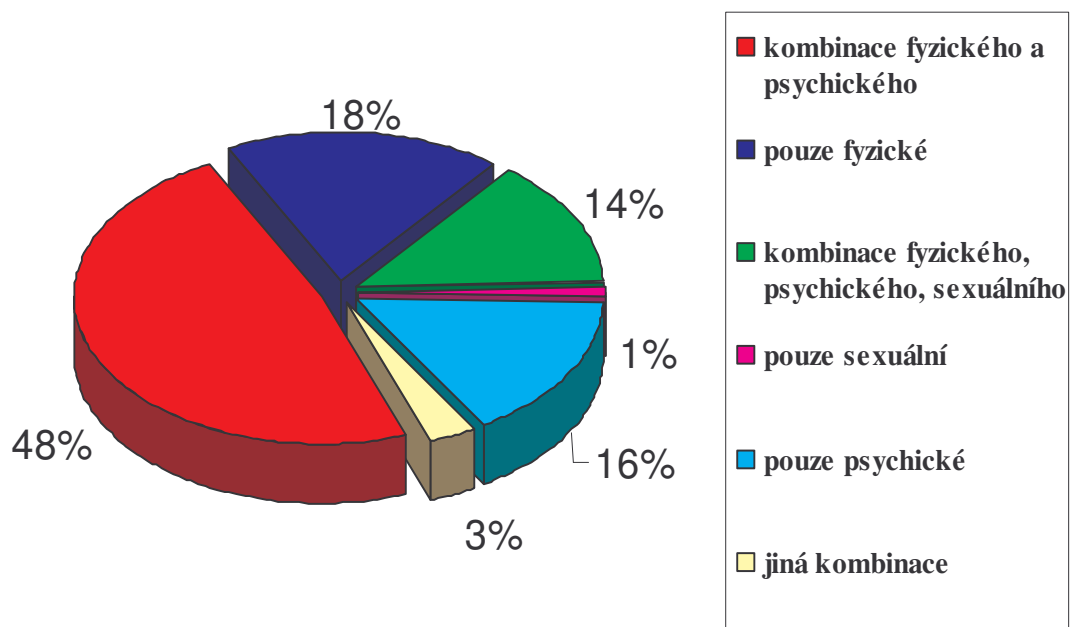
Sociálním násilím lze porozumět úmyslné vyvolání sociální izolace oběti proti její vůli s cílem jednostranného uplatnění privilegia pachatele rozhodovat ve všech oblastech společného života partnerů. Realizuje se zejména:

- dotazována s kým, kde, kdy a proč se setkala, s kým mluvila atp.;
- oběť bývá neustále kontrolována;
- omezováním kontaktů nebo zákazy vytváření a udržování kontaktů s přáteli, případně s příbuznými.

V řadě případů do této skupiny násilí patří i zákazy být v zaměstnání, motivované dosažením sociální izolace oběti. Sociální izolace oběti má dopad na její psychiku a může být příčinou závažných psychických traumat s trvalejšími následky. Kriminalistické stopy sociálního násilí nejsou často očividné. K dokázání sociálního násilí je třeba opatřit řadu svědeckých výpovědí, v některých případech i listinných důkazů a znaleckých posudků z oboru soudní psychiatrie a psychologie. ^[4]

1.6 Nejčastější formy DN

Mezi nejčastější formy DN patří zejména:

Obrázek 2: grafické znázornění nejčastějších typů DN a jejich kombinací ^[15]

Z 48% se vyskytuje především fyzického a psychického, vyšší procento vykazuje násilí pouze fyzické a kombinace fyzického, psychického a sexuálního.

1.7 Orientační tabulka možností dokumentace

Tabulka znázorňující možnost provést dokumentaci DN vzhledem k jeho záznamu jako důkazní materiál.

Tabulka 1: zdroj vlastní, možnosti dokumentace domácího násilí.

Typy DN	Možnost dokumentace	Forma dokumentace
Fyzické (brachiální)	ANO	Fotodokumentace, videozáznam;
Psychické	OBTÍŽNĚ	Znalecké posudky z oblasti soudní psychiatrie / psychologie ;
Sexuální	ANO	Vyšetření lékařem (gynekologie), prohlídkou těla - fotodokumentace
Ekonomické	OBTÍŽNĚ	Dokumentace listinných důkazů, výpovědi svědků ;
Sociální	OBTÍŽNĚ	Výpovědi svědků , v některých případech znalecké posudky z oboru soudní psychiatrie a psychologie ;

Fyzické neboli brachiální násilí z hlediska dokumentace je nejsnadněji prokazatelné v případě provedení dokumentace ihned po útoku násilné osoby na oběť. Podobně jde prokázat sexuální násilí. Ostatní uvedené druhy násilí lze obtížně prokázat, a proto v mnoha případech oběti DN si tento problém nechávají pro sebe. Z důvodu nedostatečného prokázání násilí a ublížení ze strany násilné osoby.

1.8 Mýty o DN

Ve společnosti panují o partnerském násilí zkreslené představy. Tzv. „mýty o DN“ tvrdí například toto:

Domácí násilí se týká jen sociálně slabších vrstev.

Domácí násilí se vyskytuje ve všech společenských skupinách, nezávisle na vzdělání či ekonomické situaci pachatele či oběti.

Domácí násilí jsou spíš hádky, “italská manželství”.

K domácímu násilí dochází většinou záměrně a opakovaně. Je třeba odlišit běžný manželský či partnerský konflikt, při němž proti sobě stojí dva jedinci ve stejné pozici, a násilí - kde stojí vystrašená oběť a násilník. Domácí násilí navíc není jen hádkou - kromě psychického teroru (vyhrožování, ponižování, odpírání potravy či spánku) často dochází k surovému fyzickému napadení, které končí vážným zraněním s celoživotními následky či dokonce smrtí.

Příčinou domácího násilí je především alkoholismus partnera.

Příčinou domácího násilí je snaha získat kontrolu nad partnerem. Alkohol může sloužit jako “spouštěcí prvek” nebo jako výmluva, není ale příčinou násilí.

Za domácí násilí si mohou ženy samy, muže totiž provokují.

Násilní partneři se na “vyprovokování” k násilí vymlouvají často - důvodem k násilí podle nich může být cokoliv, co není podle jejich představ. Ovšem i kdyby je někdo “provokoval”, těžko by např. napadli kolegu či kolegyni v práci, spolucestujícího apod. K násilí se v rodině uchýlí proto, že mají pocit, že si to mohou dovolit, a proto, že chtějí získat nad partnerkou absolutní moc a kontrolu. Omluvou pro fyzické napadení či psychický teror ale nemůže být žádné jednání ani fakt, že se jedná o partnerku či manželku.

Situace asi není tak strašná, jinak by partnerka od násilníka rychle odešla.

Ženy neodcházejí od násilného partnera z řady důvodů - chtějí zachovat dětem úplnou rodinu, mají k partnerovi stále citový vztah, omlouvají jeho jednání a hledají chyby především v sobě. Mezi důvody, proč oběť neodejde, ale patří i strach z fyzického násilí.

Nevypadají jako agresor a oběť.

Domácí násilí má mnoho podob a postihuje partnerské a rodinné vztahy bez ohledu na materiální zázemí rodiny, na vzdělání či profesi jeho aktérů. Odehrává se i v tzv. lepších rodinách a mezi vzdělanými lidmi.

Domácí násilí se týká jen sociálně slabších vrstev.

Ve skutečnosti se vyskytuje napříč společenskými skupinami nezávisle na vzdělání či ekonomické situaci. Podle průzkumu STEM pro Bílý kruh bezpečí a Philip Morris má 45

% obětí a třetina agresorů minimálně středoškolské vzdělání a násilí se odehrává v rodinách průměrně až nadprůměrně materiálně zajištěných (71 %).^[5]

Ve skutečnosti se partnerské násilí vyskytuje ve všech sociálních vrstvách, pachatelé jsou často inteligentní vzdělaní muži, kteří jsou mimo domov milí a přátelští. Oběťmi jsou všechny typy žen, včetně vzdělaných a profesionálně úspěšných

Shrnutí:

Domácí násilí je jev, o kterém se v dnešní době často mluví a na který naše společnost začíná poslední dobou více upírat pozornost. I přesto jsou ale v povědomí lidí zakořeněné určité mylné představy o tom, co domácí násilí je, jak se projevuje, jak vzniká a koho postihuje. Mnozí si také nejsou jisti, jak by se k případu domácího násilí měli postavit. Stává se, že oběť domácího násilí nenalezne pomoc u své rodiny či přátel. Přátelé se často domnívají, že tento problém je soukromou záležitostí páru, rodina se zase často stydí, že se něco takového v jejím středu vyskytuje a snaží se oběť přimět k tomu, aby se tvářila, že se nic neděje. **Tento přístup není správný a měl by se změnit, především v jeho prevenci a včasné pomoci obětem domácího násilí.**

2 OBĚTI A PACHATELÉ DN

2.1 Typické vlastnosti pachatelů DN

Psychologický profil většinového počtu domácích násilníků lze nastínit základními body:

- ✓ **Nízké sebevědomí** – cítí se bezmocný, násilí užívá pro udržení kontroly nad situací.
- ✓ **Přesun viny do vnější sféry** – převážná většina násilníků věří, že k násilí došlo z důvodu nějakých vnějších okolností, pro ospravedlnění svého násilného činu mají k dispozici vždy sérii různých zdůvodnění.
- ✓ **Strach ze závislosti** – jsou emocionálně závislí na oběti a vystrašení z možnosti její ztráty.
- ✓ **Potlačení a odmítání násilí** – mají tendenci násilí ve svých představách zmírňovat, popírat některé činy či jeho frekvenci, odmítání je chrání před vlastním negativním sebehodnocením.
- ✓ **Izolace** – na první pohled se může zdát, že má mnoho přátel a bývá okolím hodnocen jako hodný člověk, ale většina násilníků patří mezi lidi, kteří si drží ostatní od těla.
- ✓ **Zvnitřnění tradičních rolí** – jsou v přesvědčení, že muž je hlavou rodiny, jehož hlas má největší váhu a jehož názor má právo veta nad ostatními.
- ✓ **Zkušenosti s násilím z dětství**
- ✓ **Prvky kontroly** – tento bod je u násilníků různý.

Jedna skupina násilníku bývá popisována jako chodící časová bomba (později říkají, že nevěděli, co činí)

Druhá skupina si je naopak naprosto přesně vědoma toho, co dělá (útoky dopředu plánují až do detailů).^[6]

Násilnou osobou může být kdokoliv, kdo sdílí společný byt nebo dům bez ohledu na pohlaví a počáteční postavení v rodině. U násilníka nehraje významnou roli jeho náboženské vyznání, dosažený stupeň vzdělání ani národnost.

2.1.1 Násilná osoba a dvojí rámec chování (typ1,typ2)

Typ 1, označovaný jako INSTRUMENTÁLNÍ

- navenek pozorný, milý, ale někdy problematický;
- v soukromí bezohledný a násilnický;
- sklon k DN mohl odpozorovat v dětství;
- narušené sebevědomí;
- neustále kontroluje, vychovává a omezuje blízkou osobu;
- není schopný vyjadřovat svoje city;
- považuje násilí za vhodný a správný způsob řešení konfliktů v rodině;
- násilné projevy se mohou projevovat i ve vztahu k vlastním rodičům, k autoritám;
- své chování ospravedlňuje, popírá a vymýšlí si různá zdůvodnění (vliv alkoholu, stres, provokace oběti, obyčejná hádka apod.).

Typ 2, označovaný jako IMPULZIVNÍ

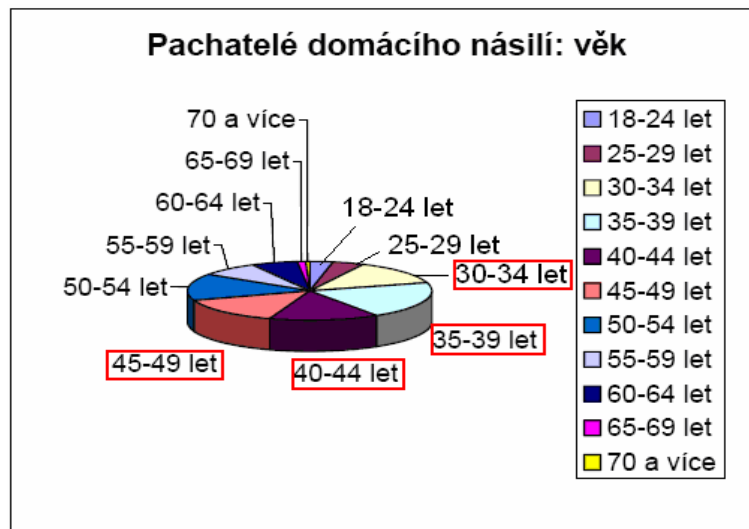
- jeho chování je impulzivní, jedinec se špatně kontroluje;
- bývá na přítomnosti oběti v partnerském vztahu závislý;
- špatně snáší její odchod ze společné domácnosti;
- při naznačení odchodu oběti ze společné domácnosti nebo ukončení vzájemného vztahu, uplatňuje sliby, dárky, ale i výhrůžky, ovlivňuje okolí apod.;
- v ostatních sociálních kontaktech se projevuje spíše pasivitou. ^[7]

K oběma typům patří zhruba 50% domácích násilníků, zbývající polovina se řadí do kategorie „ostatní“. Jejich problematické chování se projevuje jen v partnerském vztahu, proto se jim říká též „family only“ („jen rodina“) nebo „overcontrolled“ („přehnaná kontrola“). Pro okolí i veřejnost jsou nenápadní a bez problémů zvládají své sociální role v zaměstnání, v širší rodině i na veřejnosti.

2.1.2 Násilná osoba a věkové kategorie

Ve většině případů jsou násilníky muži ve středně produktivním věku tj. rozpětí **od 30 do 50 let**. Jak ukazují výzkumy STEM nebo DONa, poměrně často se dopouštějí trestných činů spojených s domácím násilím i pachatelé starší 60 let. V ojedinělých případech se domácího násilí dopouštějí i mladiství pachatelé, resp. pachatelé ve věku blízkém věku

mladistvých. Oběťmi jejich násilného jednání jsou zejména jejich matky, zřídka babičky, sestry, resp. jiné osoby ženského pohlaví, s nimiž žijí ve společné domácnosti.

Obrázek 3: věkového složení násilníků DN, statistiky Občanského sdružení ROSA 2007^[8]

Tabulka 2: věkového složení násilníků DN, statistiky z DONA linky^[9]

Věk pachatelů domácího násilí		
	Pachatelé (počet)	v %
18 – 24	6	3
25 – 29	8	4
30 – 34	26	13,5
35 – 39	39	20
40 – 44	28	14,5
45 – 49	28	14,5
50 – 54	29	15
55 – 59	15	7,7
60 – 64	12	6,2
65 – 69	2	1
70 a více	1	0,5
celkem	194	100 %

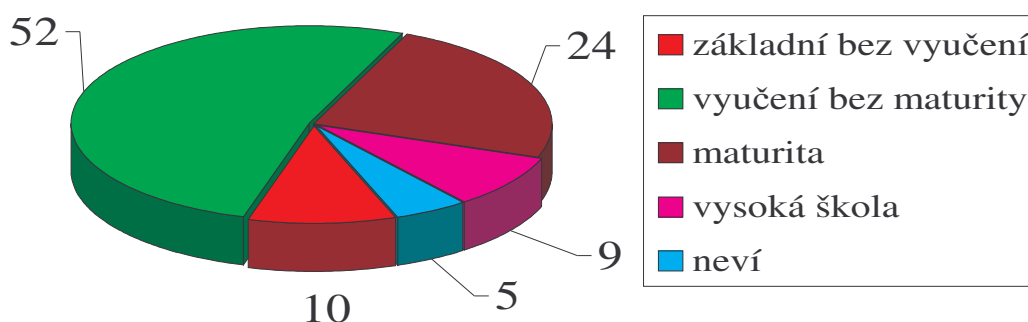
2.1.3 Násilná osoba a kriminální minulost

Trestných činů spojených s domácím násilím se dopouštějí pachatelé s kriminální minulostí stejně jako pachatelé, kteří se dosud do rozporu se zákonem nikdy nedostali. V mnoha případech se pachatelé dopouštějí těchto trestných činů násilí i přesto, že za

podobné jednání již byli předtím postiženi, ať již v přestupkovém, nebo dokonce i v trestním řízení.

2.1.4 Násilná osoba a vzdělání

Úroveň násilníku bývá nízká, výrazně převládají pachatelé s **výučním listem nebo maturitním vzděláním**. Případy pachatelů s vysokoškolským vzděláním se vyskytují zřídka. To však neznamená, že pachatelé trestných činů spojených s domácím násilím nemohou být vysoce vzdělaní a navenek slušní a úspěšní lidé.

Obrázek 4: statistika výzkumu STEM pro Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR - vzdělání násilníků za rok 2007, z počtu respondentů 572 [15]

Tabulka 3: statistika výzkumů agentury DONA linka - vzdělání násilníků za duben a 1. čtvrtletí 2008 [14]

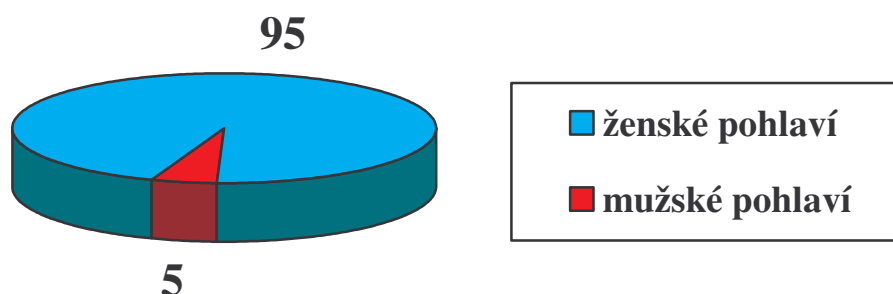
Vzdělání násilné osoby (jen hovory s DN)					
	Duben	tj. %	1. čtvrtletí 2008	tj. %	1. čtvrtletí 2007
SŠ	6	21,4	28	30,8	30
SOU	15	53,6	38	41,8	50
VŠ	6	21,4	18	19,8	24
ZŠ	1	3,6	7	7,7	12
Ostatní	0	0,0	0	0,0	0
Celkem	28		91		116
		100,0		100,0	

2.1.5 Násilná osoba a vliv alkoholu a návykových látek

Nervovou labilitu, výbušnou a agresivní povahu těchto pachatelů ve většině případů ještě umocňuje nadměrné, respektive dlouhodobé užívání alkoholu. Ze shromážděných poznatků vyplývá, že téměř **75% trestných činů souvisejících s domácím násilím bylo spácháno pod vlivem alkoholu**. Vliv jiným omamných, respektive psychotropních látek na páchaní této trestné činnosti byl zjištěn pouze ojediněle.

2.1.6 Násilná osoba a pohlaví

Ve většině případů DN je obětí žena, muž se stává obětí jen velmi zřídka, v porovnání s DN páchaným na ženském pohlaví. Veškeré výzkumy do 90.let i zkušenosti z DONA linky potvrzují, že nejčastěji je domácí násilí páchané **muži na ženách z 95% hovorů**. Podle výzkumných údajů i podle statistik poradenských center se počet mužských obětí domácího násilí pohybuje okolo 5% hovorů.

Obrázek 5: výzkumy a statistiky DONA linky, procenta obětí DN^[10]

Tabulka 4: *výzkumy a statistiky
DONA linky, procenta obětí DN*
[14]

Údaje o klientech	ČR
žena	664
muž	168
pár	25

Tabulka 5: *pohlaví ohrožené osoby DN,
statistiky Zlínského kraje rok 2007* [11]

Pohlaví ohrožené	muž	3
	žena	46

2.1.7 Násilná osoba a vztah k oběti DN

Často je agresivní muž k ženě, jindy rodiče k dětem, někdy se děti chovají násilně ke svým, zejména starším, rodičům. Konflikty s velmi intenzivním násilím vznikají i mezi sourozenci. Všechny projevy násilí páchaného mezi jednotlivými členy rodiny, jsou v naprosté většině **páchané muži vůči ženám, nejčastěji k manželkám, družkám, partnerkám; a částečně i vůči dětem, rodičům a prarodičům.**

Tabulka 6: *statistika výzkumů agentury DONA linka – vztah mezi násilnou osobou a obětí za duben a 1.čtvrtletí 2008* [14]

Vztah mezi ohroženou osobou a násilnou osobou (jen hovory s DN)				
	Duben	tj. %	1. čtvrtletí 2008	1. čtvrtletí 2007
Manžel/ka	90	59,2	281	296
Druh/družka	14	9,2	40	60
Rodič/dítě	15	9,9	43	61
Exmanžel/ka	11	7,2	27	34
Dítě/rodič	6	3,9	25	14
Ostatní (prarodič, sourozenec, partner)	16	10,5	59	49
Celkem	152	100,0	475	514

Tabulka 7: vztah mezi
násilnou osobou a obětí
DN, statistiky Zlínského
kraje rok 2007^[12]

manželé	29
druh/družka	5
partneři	0
rozvedení manželé	1
sourozenci	0
zletilé dítě/rodič	9
nezletilé dítě/rodič	3
vnuk (vnučka)/prarodič	0
jiný	4

2.2 Typické vlastnosti obětí DN

Oběťmi domácího násilí mohou být zejména:

- **manžel, manželka, druh, družka, bývalí manželé** dále žijící ve společné domácnosti, bytě nebo domě;

- **děti** žijící v tomto vztahu;

- **senioři** žijící ve společném bytě nebo domku se svými dětmi;

- **osoby zdravotně postižené a odkázané na pomoc blízkých osob.**

2.2.1 Oběť a věkové kategorie

Oběti DN se nejčastěji pohybují ve věkové hranici **30-50 let**. Typické pro oběť DN je charakteristické, že se v průběhu vyšetřování chová jinak než oběti poškozené cizím pachatelem. Oběti si přejí a snaží se zastavit násilí, ale pořád tajně doufají v pokračování

harmonického vztahu s pachatelem bez násilí. Po brachiálním útoku obvykle hledají pomoc, následně však mohou svůj postoj měnit.

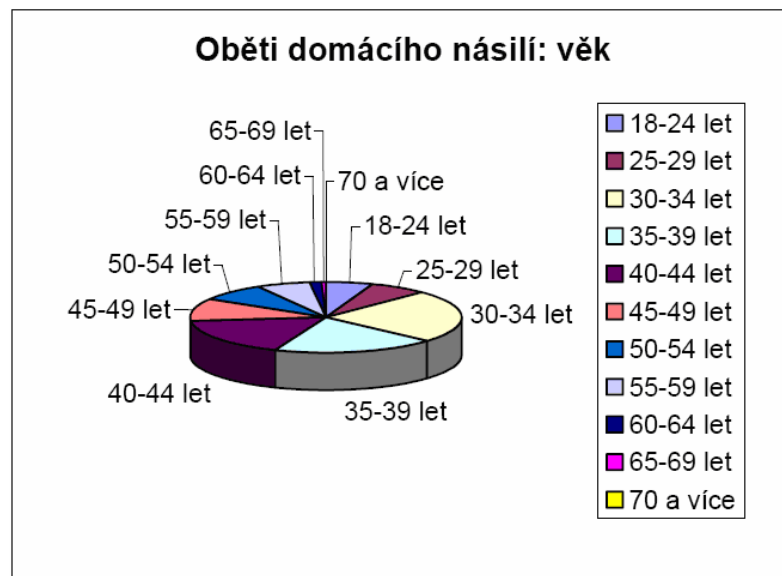
Často odvolávají nebo mění původní výpověď. Důvodem může být psychický tlak a oprávněný strach vzhledem ke skutečnosti, že oběť dále bydlí ve společném bytě nebo domě s útočníkem. Dalším důvodem změny nebo odvolání původní pravdivé výpovědi však může být i strach z další újmy na zdraví nebo životě vyvolaný zastrašováním ze strany pachatele a jeho rodiny.

Tabulka 8: věk obětí DN, statistiky
BKB rok 2008 ^[15]

Věk klientů	ČR
0 - 15 let	4
15 - 25 let	127
25 - 40 let	288
40 - 50 let	196
50 - 60 let	128
60 let a více	114
neurčeno	0

Tabulka 9: věk obětí DN, statistiky
Občanského sdružení ROSA 2007 ^[13]

Věk	Oběti (počet) v %	
18 – 24	11	5,7
25 – 29	13	6,2
30 – 34	47	24,2
35 – 39	38	19,6
40 – 44	33	16,5
45 – 49	20	10,3
50 – 54	16	8,2
55 – 59	12	6,2
60 – 64	3	1,55
65 – 69	1	0,5
70 a více	0	0
celkem	194	100 %

Obrázek 6: věkového složení obětí DN, statistiky Občanského sdružení ROSA 2007 ^[14]

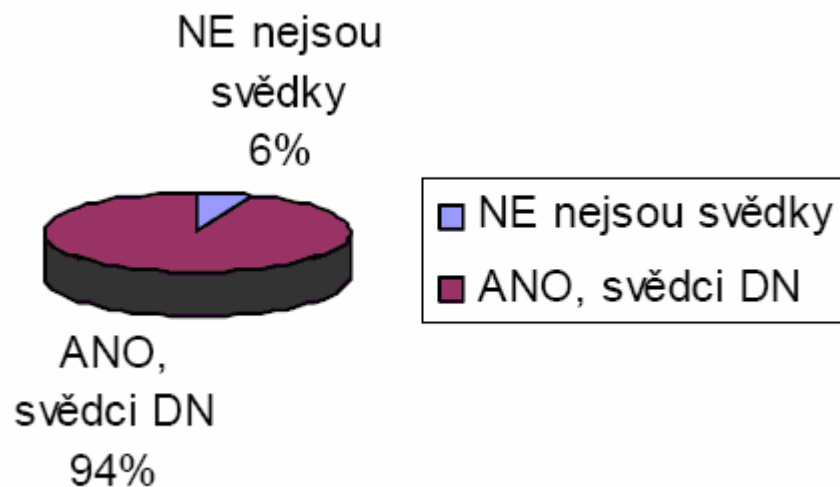
2.2.2 Oběť a manžel / manželka, druh / družka

Statistiky ukazují, že nejvíce případů DN se objevuje už po 1. roce manželství, ale objevit se mohou i po delším trvání manželství. Často se DN projeví už i během těhotenství nebo krátce po uzavření manželství. Určitá forma násilí se také může objevit i po rozvodu, např. psychické násilí, kdy násilník neustále oběť pronásleduje i po rozchodu.

Tabulka 10: délka manželství / partnerství obětí s násilnou osobou, statistiky Občanského sdružení ROSA 2007 ^[15]

Let	počet obětí	v %
0 – 1	10	1,5
1 – 5	49	25,2
6 – 10	36	18,6
11 – 15	39	20
16 – 20	28	14,4
21 – 25	19	9,8
26 – 30	4	2
31 – 35	5	2,5
36 a více	4	2
	194	100 %

2.2.3 Děti jako oběti

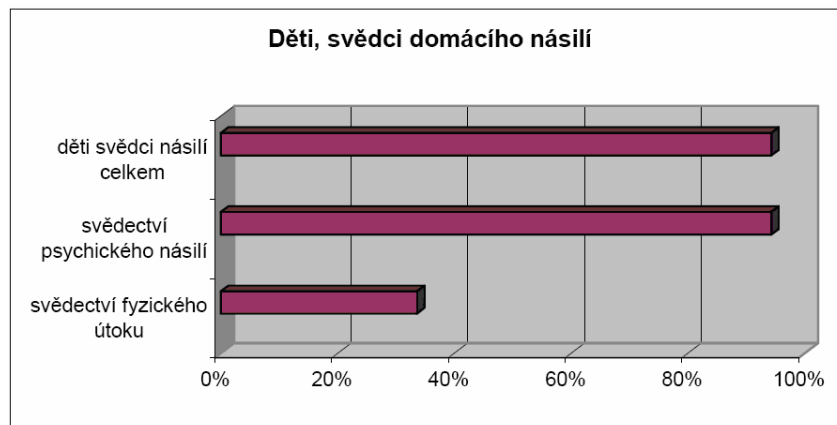
Obrázek 7: děti, jako svědci domácího násilí, statistiky
Občanského sdružení ROSA 2007^[16]

Statistiky agentury ROSA ukazují, že ve vztazích jejich klientek v roce 2007 žilo 300 dětí, z nichž **283 dětí (94%) bylo svědky domácího násilí**, které bylo namířeno na jejich matky. Nejen svědky, ale i **oběťmi domácího násilí se stalo 119 dětí (40%)**. Děti se stávají svědky nejen psychického násilí ale často i fyzických útoků na své matky. Často se stávají i prostředkem k manipulaci a v mnoha případech mohou mít zkušenost s násilím už v raném věku. Ačkoliv se může zdát, že takové malé dítě nemůže něco takového moc vnímat, není to tak. I malé děti jsou si dobře vědomi násilí, které se odehrává ve společné domácnosti a tento traumatický zážitek je může poznamenat na celý život. Děti, které se stanou obětí nebo svědky DN jsou ohroženy jak psychicky, tak emocionálně. Často se nemohou se svými různými pocity vyrovnat a cítí vinu, že ony mohou za situaci v rodině. Mají strach z opuštění rodičů, rozpadnutí rodiny. **Mají narušené vztahy s vrstevníky, často reagují negativně, podrážděně, mohou mít problémy se sebekontrolou, odmítají se účastnit kamarádky srazů, řada dětí trpí stresem, který se může projevovat bolestí hlavy, břicha, teploty, poruchy spánku, ztrácí zájem o oblíbené aktivity apod.** Světová zdravotnická organizace (WHO) přitom už pouhou přítomnost dítěte u napadení matky kvalifikuje jako psychické týraní dítěte.

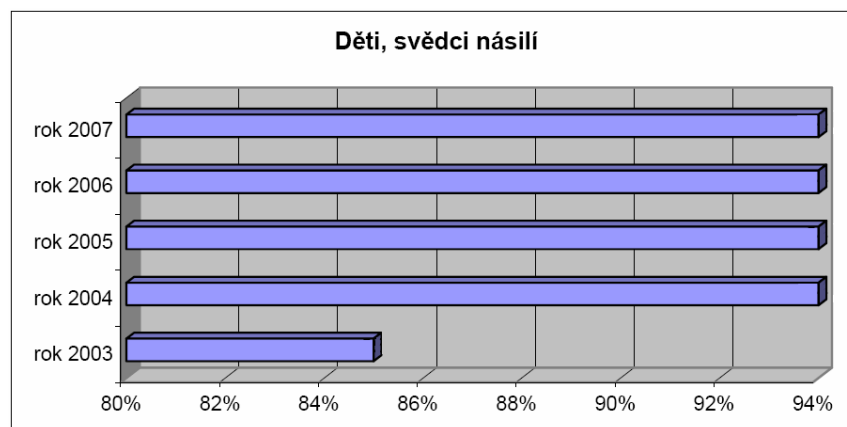
Na svědectví dítěte, které prožilo DN můžou mít vliv více faktorů:

- věk;
- pohlaví dítěte;
- míra brutality násilí;
- reakce okolí;
- výchova nebo tělesné tresty.

Posttraumatické stresové poruchy mohou mít negativní vliv v budoucnosti při volbě partnera, ve vlastní rodině, v partnerském vztahu nebo při výchově vlastních dětí. Mohou mít tendenci opakovat chování svých rodičů.

Obrázek 8: statistika z Občanské sdružení ROSA za rok 2007; děti jako svědci násilí psychického, fyzického a kombinací obou násilí^[17]

Obrázek 9: statistika z Občanské sdružení ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy za rok; svědci násilí během roku 2003 – 2007^[18]

Tabulka 11: statistika z Občanské sdružení ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy^[19]

DĚTI: ANO, SVĚDKI DOMÁCÍHO NÁSILÍ				
Věk	dívky(počet)	dívky(v %)	chlapci(počet)	chlapci(v%)
0 – 4	19	6,3	23	7,6
5 – 9	32	10,6	40	13,3
10 – 14	25	8,3	40	13,3
15 – 19	30	10	27	9
20 a více	24	8	23	7,6
celkem	130	43,3	153	51
CELKOVÝ POČET DĚTÍ SVĚDKŮ DN			283 dětí = 94,3 % dětí	

Tabulka 12: statistika z Občanské sdružení ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy^[20]

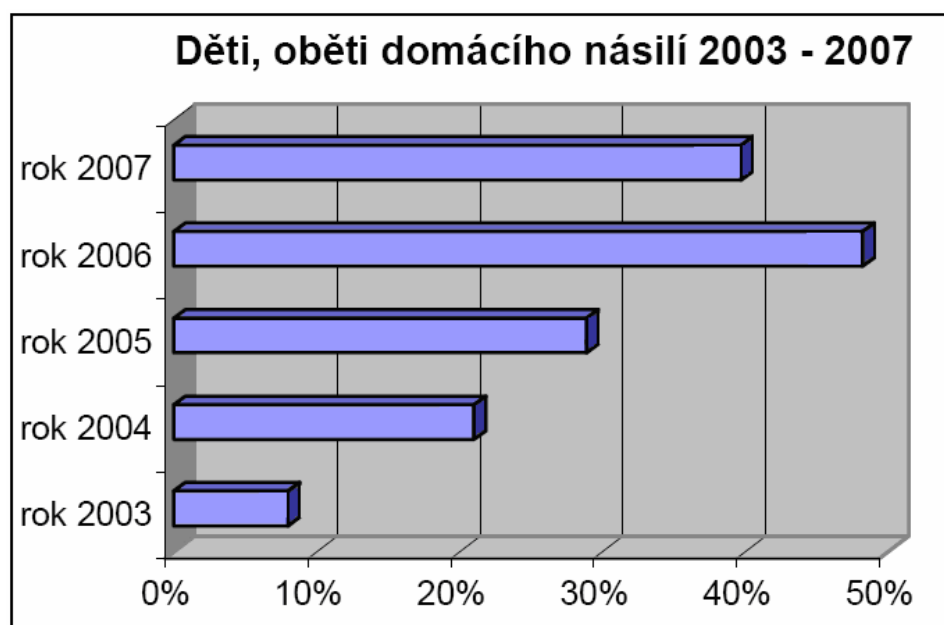
DĚTI: NE, NEJSOU A ASI NEJSOU SVĚDKY DOMÁCÍHO NÁSILÍ				
Věk	dívky(počet)	dívky(v %)	chlapci(počet)	chlapci v %)
0 – 1	0	0	2	0,6
1 - 4	1	0,3	0	0
5 – 9	1	0,3	1	0,3
10 – 14	4	1,3	3	1
15 – 19	0	0	0	0
20 a více	3	1	2	0,6
celkem	9	3	8	2,66
CELKEM NEJSOU SVĚDKY DN			17 dětí = 5,7 % dětí	

Statistiky ukazují, že se **děti stávají svědky domácího násilí v 94 % případů**.. Jen asi 6% dětí se nestaly a nejsou svědky domácího násilí. Děti jako svědci DN se pohybují dle uvedených statistik nejvíce ve věkové kategorii 5-9 let a 10-14 let.

Další statistiky zobrazují věkovou strukturu dětí, nejvíce obětí je ve věku 10-19 let u dívek a 5-14 let u chlapců. Z celkového počtu 283 dětí přítomných u domácího násilí, se stalo 119 dětí obětí DN za rok 2007 (39,7%), což je podstatně méně než v roce 2006, kdy bylo obětí DN 48,2%. I tak je toto číslo alarmující, protože děti se nemají jak bránit a spoléhají na své nejbližší že jim budou oporou a pomáhat, ale ne ubližovat.

Tabulka 13: statistika z Občanské sdružení ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy ^[21]

Děti, oběti domácího násilí – počet a věková struktura				
Věk	dívky(počet)	dívky(%)	Chlapci(počet)	chlapci(v%)
0 – 4	5	1,6	10	3,3
5 – 9	9	3	19	6,3
10 – 14	14	4,6	18	6
15 – 19	14	4,6	10	3,3
20 a více	10	3,3	10	3,3
celkem	52	17,3	67	22,3
Celkem počet dětí, obětí DN			119 dětí= 39,7 % dětí	

Obrázek 10: statistika z Občanské sdružení ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy ^[22]

Podle informací poskytnutých klientkami Občanskému sdružení ROSA - děti, které psychicky týrá jejich rodič (častěji otec), jsou nejenom omezovány, ponižovány, zesměšňovány, je jim vulgárně nadáváno, přehnaně kontrolovány, odpírá se jim spánek, jídlo, jsou šikanovány, je jim vyhrožováno, mají zakázáno navštěvovat kamarády, příbuzné apod.

Ale i psychicky týrány a to v podobě:

- fackování;
- bití páskem;
- bití vařečkou do hlavy;
- sprchování studenou vodou;
- držení pod krkem;
- škracení;
- kopání apod.

2.2.4 Senioři jako oběti

Ani seniorům se domácí násilí nevyhýbá. Jedná se také o velmi latentní skupinu, která jen zřídka zveřejní násilí. Mezi seniory ve věku **nad 65 let trpí domácím násilím 3 - 5% osob**. Většinou se násilí na seniorech dopouštějí jejich děti, což je pro seniory velmi bolestné a jen neradi o této skutečnosti mluví.

2.2.5 Zdravotně postižení jako oběti

Tato skupina jako obětí je téměř neznámá, pouze nejzávažnější případy, které zpravidla končí tragicky a dostanou se před soud, jsou zveřejněny. **Násilí páchané na postižených je skryté, neexistují žádné statistické údaje o jeho výskytu**. Zdravotně postižení jsou velmi zranitelnou skupinou, protože jsou mnohdy odkázány na péči násilníka, a vzhledem ke svému handicapu se **ne vždy dokážou účinně bránit**.

2.3 Typické motivy trestných činů souvisejících s DN

Základním motivem pro trestné činy spojené s DN je potřeba:

- **demonstrace síly;**
- **dominantního postavení** – pocit moci a nadřazenosti nad partnerem nebo členy rodiny.

Převážně se jedná o pocit mužské převahy a nadřazenosti vůči ženě a ostatním členům rodiny nebo domácnosti.

Dalším typickým motivem domácího násilí je zejména **neodůvodněná žárlivost pachatele**. Na žárlivost však můžeme v problematice DN nahlížet ve dvou rovinách:

1. v první rovině můžeme považovat za motiv DN;
2. v druhé rovině můžeme považovat za způsob psychického násilí vyvíjeného pachatelem na oběti.

Jako další motiv je často uváděna potřeba **ukončení tíživé životní situace vyplývající z dlouhodobě neřešených problémů v partnerském vztahu**, způsobené celou řadou faktorů:

- finanční problémy;
- názorové rozdíly;
- vzájemné odcizení od partnerů;
- problémy s výchovou dětí;
- alkoholismus aj. ^[23]

Shrnutí:

Nejčastější věk obětí i násilníků je v rozmezí 30 – 50 let. Vliv na násilnou osobu kriminální minulost nebyla prokázána. Podle statistik se násilníkem stává osoba se vyučená bez maturity a s maturitou, ale i s vysokou školou, kdy je násilná osoba označována i jako tzv. "inteligentní násilník". Oběti se stávají až v 90% svědky DN, bohužel v některých případech i oběťmi. Podobně jsou na tom i skupiny senioři a zdravotně postižené osoby, které se nemohou bránit a jsou odkázáni na pomoc druhých.

3 PRÁVNÍ NÁHLED DO OBLASTI PROBLEMATIKY DN

Do oblasti DN spadá několik zákonů, které upravují tuto problematiku. Nový způsob řešení přinesl zákon č.135/2006 Sb., který umožňuje násilnou osobu vykázat ze společného obydlí a to na dobu 10 dnů.

Zákon č.91/2004 Sb., novela trestního zákona, která upravuje § 215a Týrání osoby žijící ve společném bytě nebo domě nebo osoby blízké zavádí trestnost DN.

Zákon č.200/1990 Sb.,o přestupcích. Protiprávní jednání mezi osobami blízkými, které nedosahuje typové nebezpečnosti trestného činu, lze také sankcionovat jako přestupky proti občanskému soužití.

Zákon č.135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím.

Zákon č.108/2006 Sb. o sociálních službách. V platném znění tohoto zákona je činnost intervenčních center vymezena § 60 jako **krizová pomoc, která je nabídnuta a poskytnuta osobám ohrožených domácím násilím.**^[24]

3.1 Zákon č.135/2006 Sb.

Zákon ze dne 14. března 2006, kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. Má několik částí:

Část první: Změna zákona o Policii České republiky;

Část druhá: Změna občanského soudního řádu;

Část třetí: Změna trestního zákona;

Část čtvrtá: Změna zákona o sociálním zabezpečení;

Část pátá: Změna zákona o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení.^[16]

Podrobnosti o Vykázání jsou popsány především v části první. Rozebírá povinnosti a práva násilné osoby, policie a dalších zainteresovaných osob a organizací. Popisuje funkci

Intervenčního centra, možnosti ubytování násilníka apod. Jiné skutkové podstaty v oblasti DN.

Do právní oblasti DN spadají i jiné trestné činy, a to například:

- ❑ **Maření výkonu úředního rozhodnutí;**
- ❑ Křivé obvinění se záměrem zahájení trestního stíhání;
- ❑ Nedovolené ozbrojování (výroba, držení);
- ❑ Obecné ohrožení;
- ❑ Násilí proti skupině obyvatel a jednotlivci (např. nebezpečné vyhrožování př. usmrcením, a to takovým způsobem, že to může u dané osoby vyvolat oprávněnou obavu);
- ❑ Výtržnictví (musí se stát veřejně, nebo na místě veřejnosti přístupném);
- ❑ Pomluva (nepravdivý údaj, který je způsobilý ohrozit vážnost osoby);
- ❑ Poškozování cizích práv (§ 209 TZ - jednání jednoho z rodičů, který předstírá výlet, ale odveze dítě do ciziny);
- ❑ Zanedbání povinné výživy (např. neplacení alimentů);
- ❑ Vražda (§ 219 TZ);
- ❑ **Trestné činy proti zdraví** (ublížení na zdraví, těžká újma na zdraví);
- ❑ Nedovolené přerušování těhotenství;
- ❑ Účast na sebevraždě;
- ❑ **Omezení osobní svobody** (izolace od okolí);
- ❑ Zbavení osobní svobody (blíží se vězení);
- ❑ **Vydírání** (§ 235 TZ);
- ❑ Útisk (§ 237 - zneužití tísně, závislosti);
- ❑ Porušování osobní svobody;
- ❑ Porušování tajemství dopravovaných zpráv;
- ❑ **Znásilnění;**
- ❑ **Pohlavní zneužívání.**

Trestné činy, které se v některých situacích objevují při DN bývají maření výkonu úředního rozhodnutí, TČ proti zdraví, omezení osobní svobody, vydírání, znásilnění, pohlavní zneužívání apod. Výhodou při odhalování TČ spáchaných v souvislosti s DN je skutečnost, že pachatel je **známý**. Nevýhodou je vysoká **latence DN**.^[17]

3.2 Sankce v oblasti DN

Trestní postihy vztahující se k DN, které lze uložit násilné osobě po prokázání tohoto fenoménu:

- **Obecně: do 3 let (jen výjimečně nepodmíněný trest);**
- **Týrání svěřené osoby: 6 měsíců - 3 roky;**
- **Týrání osoby ve společném obydlí: až 3 roky;**
- **Týrání surovým způsobem: 2 – 8 let.** ^[17]

Pachatel může dostat při až 3 roky za týrání osoby ve společném obydlí, 6 měsíců až 3 roky za týrání svěřené osoby. Za týrání surovým způsobem je sazba 2 - 8 let, spáchá-li čin obzvlášť surovým způsobem či na více osobách nebo pokračuje-li v páchání TČ po delší dobu.

3.3 Výjezdy k DN

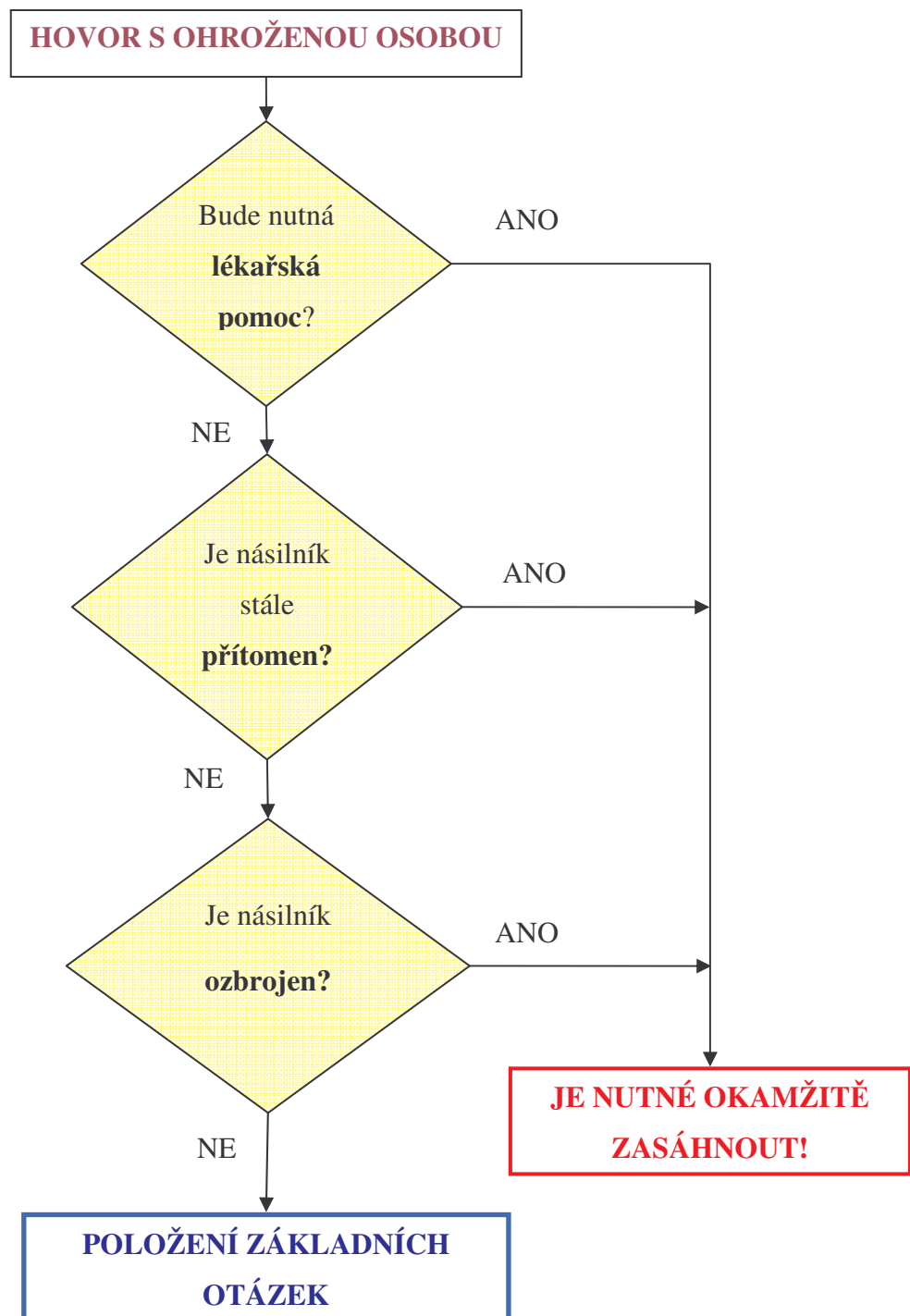
Každý výjezd k DN musí být zaznamenán formou dokumentace. Dispečink tísňového volání zjišťuje od volající osoby veškeré informace, které jsou důležité pro ochranu samotné oběti, ale i pro skupinu zasahujících policistů. Tyto informace musí být sděleny skupině policistů ještě před příjezdem na místo činu.

3.3.1 Dispečink tísňového volání

Pro oznamovatele (ohroženou osobu) se zjišťují tyto informace:

1. Bude nutná lékařská pomoc?
2. Je násilník stále přítomen?
3. Je násilník ozbrojen?

Schéma hovoru s ohroženou osobou zobrazené pomocí vývojového diagramu:

Obrázek 11: Vývojový diagram rozhovoru dispečinku s ohroženou osobou

Základní otázky dispečinku tísňového volání:

- Jak se násilník jmenuje?
- Vyhrožoval dalšími útoky?
- Kde se může teď nacházet?
- Jaký je jeho vztah k oběti?
- Ví, že byla přivolána policie?
- Je na místě činu něco, co by mohlo ohrozit bezpečí policistů/policistek?
- Je násilník pod vlivem alkoholu nebo drog?
- Kdo další je na místě?
- Jsou tam děti?

Je důležité, aby oběť věděla, že před příjezdem policie by neměl nikdo v byt nic uklízet – jde o důkazní materiál. Pokud trestný čin trvá, mely by pracovníci dispečinku udržet hovor s ohroženou osobou, aby bylo jasné, jestli je oběť v bezprostředním ohrožení. Pokud to není možné, můžou zkoušet volat zpět, ale nejdříve se musí zeptat, zda to oběť ještě více neohrozí.

Voláním zpět oběť psychicky podpoří a pro zasahující policisty/policistky zjistí další důležité informace. Podceňovat nelze ani volání nezletilých dětí na dispečink, protože oběť v danou chvíli může být napadána násilníkem a z toho důvodu nemůže k telefonu.

3.3.2 Zasahující policie

Policie při příjezdu na místo činu musí dodržovat určité zásady, tak aby neohrozila vlastní osoby ale i ohroženou osobu a ostatní členy přítomny ve SO.

3.3.2.1 Před odjezdem na místo činu

Je důležité pro zasahující policistky/policistky zjistit od dispečera tísňového volání, který nouzové volání přijímal, co nejvíce informací o případu.

3.3.2.2 Po cestě na místo činu

Ještě před odjezdem na místo činu, by si měla zasahující skupina policistů rozdělit role a položit otázky:

- Kdo bude jednat s obětí?
- Kdo bude jednat s násilníkem?

- Kdo bude spíše v roli „záložníka“?
- Kdo bude celou situaci jistit?

3.3.2.3 Na místě činu

Aby zasahující skupina policistů mohla ochránit týranou ženu a případně i její děti, je ve většině případech nutné vstoupit do bytu. V případě, že nebudou policisté vpuštěni dobrovolně, dává jim zákon tyto možnosti:

- ✓ Můžou vstoupit do bytu, jestliže věc (situace) nesnese odkladu a vstup je nutný pro ochranu života, zdraví a jiných práv a svobod.
- ✓ Je-li oprávněná obava, že je ohrožen život nebo zdraví osoby, jsou zasahující policisté oprávněni byt nebo jiný uzavřený prostor otevřít, vstoupit tam a provést vše potřebné k odvrácení nebezpečí.
- ✓ Po výzvě, která byla neúspěšná je možné překonat odpor osoby, která by vstupu do bytu bránila.

3.3.2.4 Po vstupu do SO

První kroky zasahujících policistů:

1. Zjistit, zda je přítomný pachatel?

Pokud ano, oddělí jej od oběti, nejlépe jej odvedou do jiné místnosti

2. Je násilník ozbrojený?

Policisté sou oprávněni zajistit všechny zbraně, i takové, které nebyly použity, ale mohly by být nebezpečné.

3. Zjistit, zda nebyl někdo zraněn?

Raněným poskytnou pomoc a zavolají lékaře zraněným osobám.

3.3.3 Oddělený výslech

Policisté nesmí dovolit ovlivňovat výpověď oběti, a to slovy ani pohledy. Oběti totiž většinou v přítomnosti násilníka nevyprávějí pravdu. Oběť by neměla být vyslýchána na chodbě nebo jiném veřejném místě, mohlo by to být nepříjemné vůči sousedům. I když bude oběť vyslýchána odděleně od násilníka, může se stát, že se ho najednou bude zastávat a bude popírat, že ji ubližoval. Psychologové tento jev popsali jako tzv. stockholmský syndrom.

Jde o to, že oběť hledá cesty jak se vyhnout násilí a to z těchto důvodů:

- možná násilník oběti vyhrožuje dalším násilím;
- možná se k ní občas chová dobře a ona se snaží uvěřit tomu, že násilí už nebude pokračovat;
- nebo možná ji dlouho zakazoval setkávat se s jinými lidmi, že se na něm stala závislou. Nyní se bojí, že jí ho policie odvede a ona zůstane sama.

3.3.4 Obsah protokolu

Pro další vyšetřování je důležitý záznam ze zásahu nebo protokol.

3.3.4.1 Výpověď násilníka

1. Policisté vyslechnou oběť i násilníka odděleně.
2. Musí brát na vědomí, že násilníci bývají mistry v zapírání a překrucování.
3. Násilník může mít snahu dostat policisty na svou stranu, proto si musí zachovat odstup.
4. Policisté musí dát najevo, že násilné činy jsou nepřijatelné a mají právní následky.

3.3.4.2 Výpověď dětí

Pokud byly svědky útoku, musí se vyslechnout i děti. I jejich popis situace je pro další vyšetřování velmi důležitý.

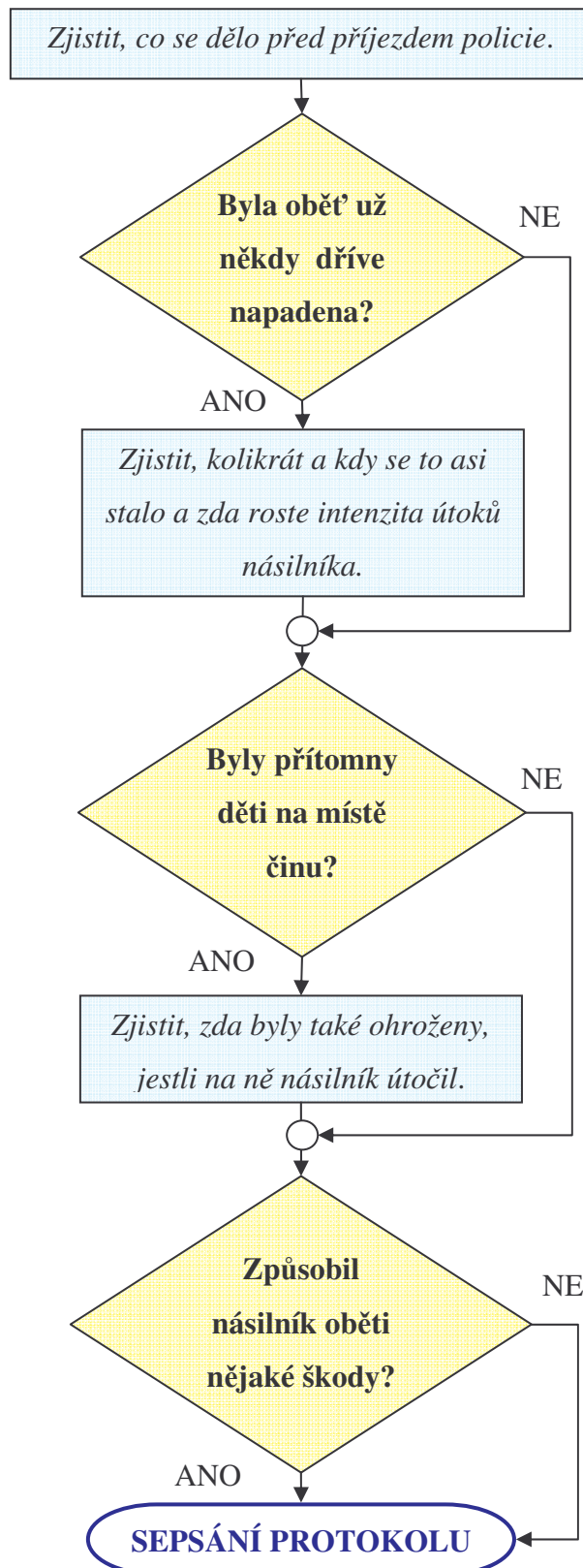
- Při vyšetření musí být policisté trpěliví.
- Zeptat se na jméno a oslovovat ho jménem.
- Děti mohou být v šoku, i když se jich násilník ani nedotkl.
- Stačí, jenom když se na násilí dívaly a rozhovor s nimi se stává velmi komplikovaný.

3.3.4.3 Výpověď jiných osob

Policisté se musí snažit získat dalších osob – například sousedů. Ti mohou vědět i informace, zda se násilí v rodině odehrávalo už dřív.

3.3.4.4 Výpověď oběti

Rozhovor s obětí DN je zobrazen pomocí vývojového diagramu.

Obrázek 12: Vývojový diagram rozhovoru oběti DN

3.3.5 Před opuštěním místa činu

Policisté by si měli promluvit s obětí, zda je pro ni bezpečné zůstat v bytě a jestliže má strach z dalšího násilí a chce byt opustit, je na místě podpora a vyčkat, než si sbalí nejdůležitější věci. Tzv. „bezpečnostní balíček“, který by měl obsahovat:

- rodné listy (vlastní a dětí);
- doklady o očkování;
- kartičky zdravotní pojišťovny;
- vkladní knížky;
- oddací list;
- popř.doklad o rozvodu, rozhodnutí soudu;
- povolení pobytu v zemi (u cizinek);
- čísla účtů;
- pasy;
- nějaké peníze;
- doklady k bytu, domu (smlouvy..);
- náhradní klíče;
- důkazní materiál o násilí;
- léky a předpisy;
- kreditní karty;
- doklady o pojištění;
- oblečení, hračky pro děti;
- řidičský průkaz;
- školní a zdravotní záznamy;
- telefonní čísla a adresy rodiny, přátel, lékařů,.

Po nachystání bezpečnostního balíčku, policisté mohou nabídnout oběti doprovod na policejní stanici, kde může zkontaktovat příbuzné, poradnu nebo azylový dům.

3.3.6 Oprávnění policie při zásahu

Policisté při vstupu do společného obydlí mají určitou pravomoc, kterou chrání nejen sebe ale i oběť a ostatní členy její rodiny. Může se jednat o oprávnění typu:

- **odebrat násilníkovi zbraň** (§ 17 zákona o Policii ČR);
- **omezit pohyb agresivního násilníka** (§ 16 zákona o Policii ČR);
- **použít donucovací prostředky** (§ 38 zákona o Policii ČR);
- **zajistit násilníka** (§ 14 zákona o Policii ČR); po odjezdu policie by mohl dále ohrožovat život oběti;
- **zadržet podezřelou osobu** (§ 76 trestního řádu);
- **požadovat vysvětlení** (§ 12 zákona o Policii ČR); důležité je pravidlo odděleného výslechu oběti a násilníka. ^[25]

Díky těmto oprávněním může zasahující skupina policistů zajistit zvládnutí nebezpečných situací, kdy je ohrožen život, zdraví nebo osobní svoboda ohrožené osoby.

Shrnutí:

Řešení domácího násilí není pro zasahující policisty jednoduchým úkolem, musí se vcítit do konkrétní situace, aby nezranili oběť a dokázali pomoci oběti nejvhodnějším způsobem. S jejím souhlasem policisté pořizují fotodokumentaci jejich zranění a bytu, které jsou důležité pro další vyšetřování a postupy. Velkým průlomem v české legislativě v oblasti domácího násilí je zákon č. 135/2006 Sb., který mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím a nabyl účinnosti dne 1.1. 2007. Tento zákon zavádí dvě zásadní novinky - Institut vykázaní ze společného obydlí a zákaz vstupu do něj a druhou novinku Intervenční centra. Násilí v rodině bude možné zabránit jen tehdy, když se jednotlivé instituce budou v jeho řešení doplňovat a budou navzájem spolupracovat.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 STATISTIKY DN

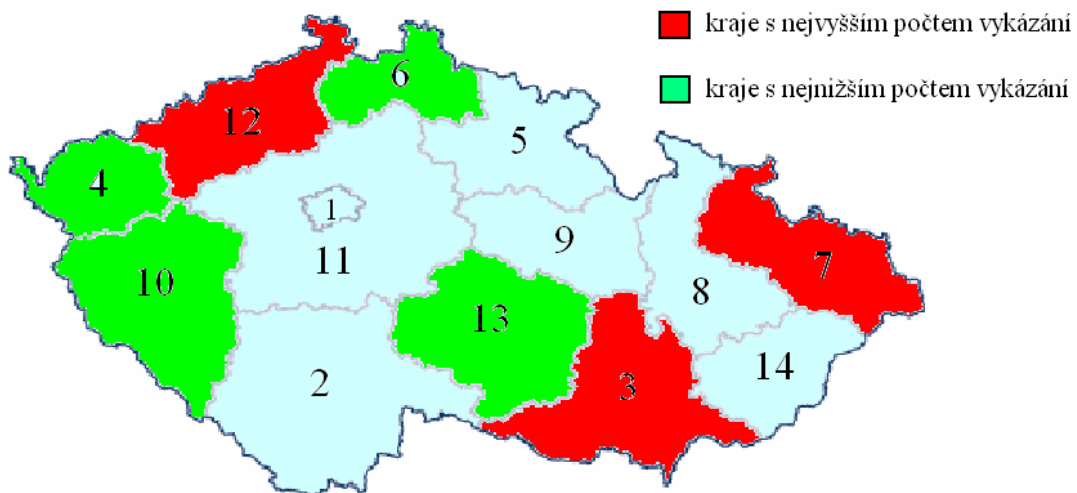
Statistiky znázorňují příjem veškerých oznámení v ČR, v jednotlivých krajích a z jiných hledisek. Číslo udávající počet vykázaní za určitý rok ukazuje pouze případy ohlášené na Policii nebo IC, mnoho případů není ohlášeno.

4.1 Počet vykázaní v jednotlivých krajích za rok 2007

	KRAJ	POČET OBYVATEL	POČET VYKÁZÁNÍ		
			Celkem	Index	Pořadí dle indexu
1	Moravskoslezský	1 283 911	213	1:6 000	1
2	Praha	1 193 270	59	1:20 220	13
3	Jihomoravský	1 138 174	82	1:13 880	7
4	Středočeský	1 108 465	79	1:14 400	9
5	Ústecký	826 852	81	1:10 200	4
6	Jihočeský	626 634	50	1:12 530	6
7	Olomoucký	624 961	44	1:14 200	8
8	Zlínský	598 789	49	1:12 220	5
9	Plzeňský	552 553	16	1:23 530	14
10	Královéhradecký	552 481	34	1:16 250	10
11	Vysočina	522 267	32	1:16 320	11
12	Pardubický	509 353	61	1:8 350	2
13	Liberecký	429 080	30	1:17 300	12
14	Karlovarský	304 831	32	1:9 500	3
	CELKEM	10 271 621	862	1:11 900	

Tabulka 14: *statistiky Intervenčního centra Zlín vykázaní v jednotlivých krajích za rok 2007*

Podle statistik Intervenčního centra Zlín, **nejvyšší** počet vykázaní za rok 2007 byl zaznamenán v Moravskoslezském, Jihomoravském a Ústeckém kraji. Naopak **nejnižší** počet vykázaní v Plzeňském, Libereckém, Karlovarském kraji a Vysočině. Zlínský kraj je dle indexu **na 5.místě** v počtu vykázaní a to v počtu 49 za rok 2007.

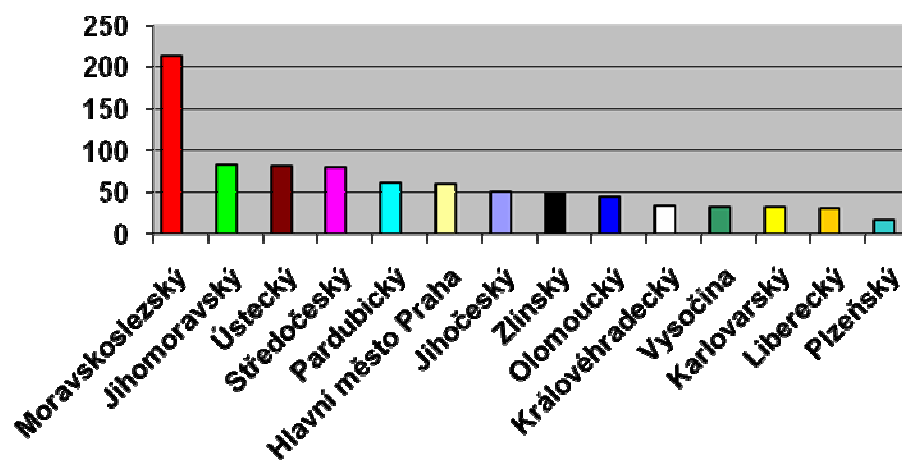

Obrázek 13: grafické znázornění počtu vykázaní za rok 2007

Tabulka 15: Číslování k obrázku č.12 – pojmenování jednotlivých krajů

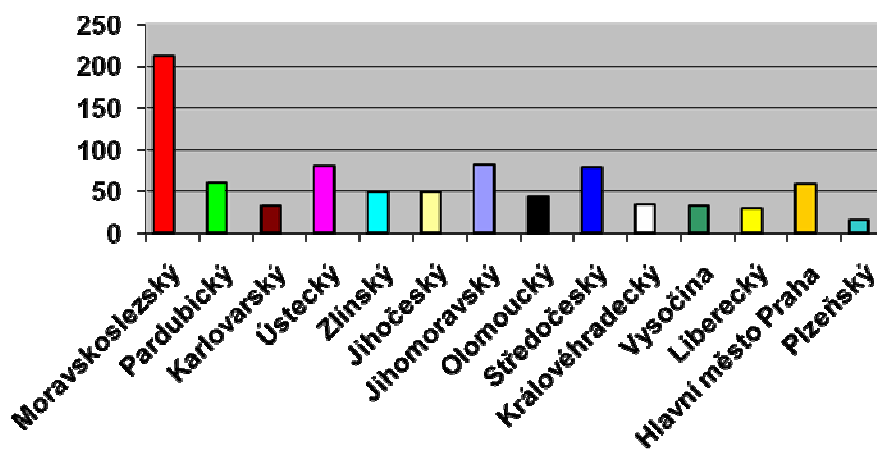
1 Praha	6 Liberecký kraj	11 Středočeský kraj
2 Jihočeský kraj	7 Moravskoslezský kraj	12 Ústecký kraj
3 Jihomoravský kraj	8 Olomoucký kraj	13 Vysočina
4 Karlovarský kraj	9 Pardubický kraj	14 Zlínský kraj
5 Královéhradecký kraj	10 Plzeňský kraj	

4.1.1 Přehled počtu vykázaní v jednotlivých krajích za rok 2007

Obrázek 14: Přehled počtu vykázaní v jednotlivých krajích za rok 2007

4.1.2 Přehled počtu vykázaní v jednotlivých krajích v přepočtu na počet obyvatel za rok 2007

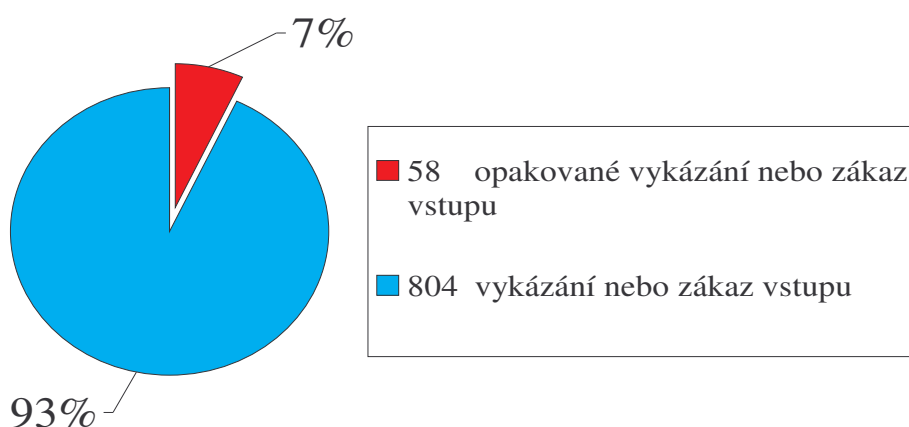
Obrázek 15: Přehled počtu vykázaní v jednotlivých krajích v přepočtu na počet obyvatel za rok 2007

Tabulka 16: přehled počtu vykázaní dle krajů v měsících za rok 2007

KRAJ	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	celkem
Jihočeský	7	4	6	6	4	2	1	3	4	5	7	1	50
Jihomoravský	7	8	7	4	12	9	2	9	8	7	2	7	82
Karlovarský	3	1	2	7	2	0	1	1	4	3	4	4	32
Královéhradecký	5	3	4	6	4	2	1	1	2	4	2	0	34
Liberecký	0	3	4	5	3	2	3	4	2	1	0	3	30
Moravskoslezský I.	6	7	2	10	8	5	6	9	3	2	5	7	70
Moravskoslezský II.	19	14	14	15	20	9	7	6	12	11	8	8	143
Olomoucký	4	6	1	3	3	4	5	2	4	5	5	2	44
Pardubický	9	8	6	4	1	5	8	6	6	6	1	1	61
Plzeňský	5	3	1	1	0	0	2	0	1	1	1	1	16
Hlavní město Praha	4	9	4	4	4	5	6	3	11	3	3	3	59
Sředočeský	7	15	5	4	6	7	3	3	5	5	11	8	79
Ústecký	10	7	5	6	8	4	5	3	3	6	12	12	81
Vysočina	3	2	3	4	2	2	3	2	1	2	3	5	32
Zlínský	0	8	4	7	4	5	6	3	2	3	4	3	49
CELKEM	89	98	68	86	81	61	59	55	68	64	68	65	862

Z uvedených grafů a tabulky lze vyčíst, že mezi kraje s největším počtem vykázaní patří Moravskoslezský kraj v počtu 213 Vykázání, další vyšší čísla jsou u Jihomoravského a Ústeckého kraje. Naopak nejnižší počet Vykázání byl zaznamenán Plzeňským, Karlovarským kraji a na Vysočině.

4.1.3 Celorepubliková statistika za rok 2007

Obrázek 16: Celorepubliková statistika za rok 2007

Z celkového počtu 862, bylo 804 vykázaní nebo zákaz vstupu a 58 případů, kdy násilník byl opakovaně vykázan nebo opětovně mu byl zakázán vstup do společného obydlí.

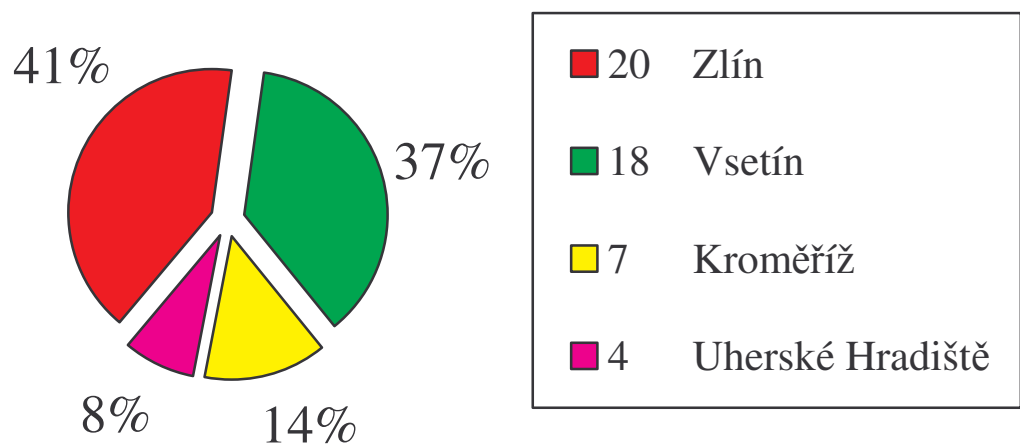
4.2 Statistiky ve Zlínském kraji za rok 2007

Dle statistik Intervenčního centra Zlín za rok 2007, bylo zaznamenáno město s **nejvyšším** počtem vykázaní nebo zákazu vstupu město Zlín, s počtem 20 naopak město s **nejnižšími** hodnotami je bylo město Uherské Hradiště. Vsetín je v pořadí druhý po městu Zlín, s hodnotou 18 vykázaní nebo zákazu vstupu. Kroměříž měla hodnotu 7 vykázaní.

Obrázek 17: zobrazení Zlínského kraje a měst s nejvyšším a nejnižším počtem vykázaní

4.2.1 Počet vykázaní nebo zákazu vstupu ve Zlínském kraji

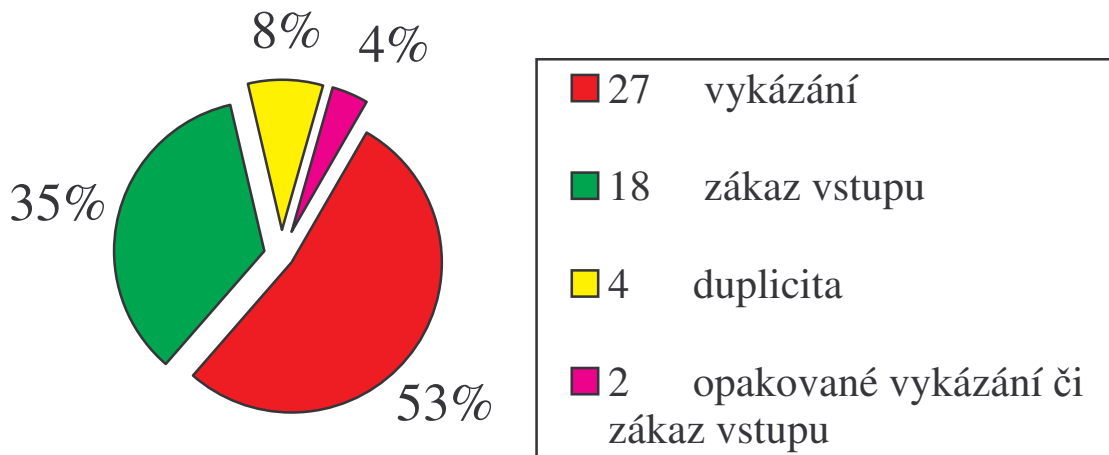

Obrázek 18: statistika Zlínského kraje v počtu 49 vykázaní nebo zákazu vstupu za rok 2007

Ve Zlínském kraji za rok 2007 bylo vykázáno nebo zakázáno vstup do SO 20 osob ve Zlíně, v počtu 18 násilných osob ve Vsetíně. Nejmenší výskyt byl zaznamenán v Uherském Hradišti v počtu 4 násilníků.

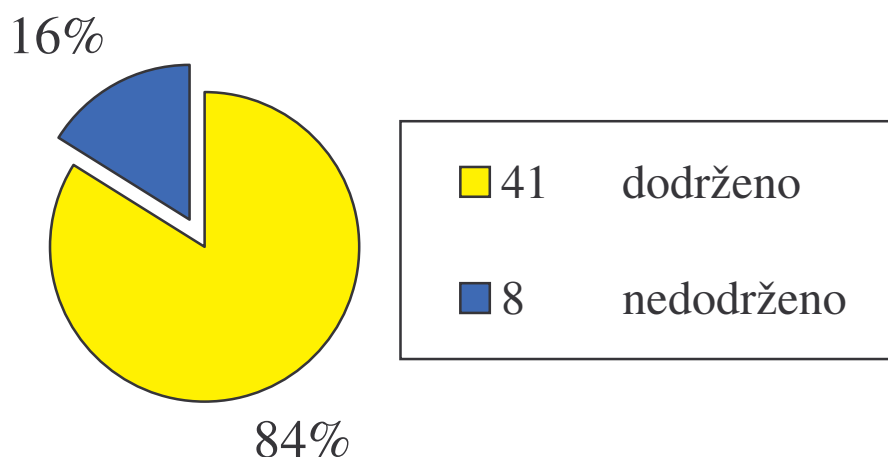
4.2.2 Druhy rozhodnutí

Obrázek 19: znázornění druhů rozhodnutí ve Zlínském kraji z počtu 49 vykázání nebo zákazu vstupu

Z grafického znázornění podle druhu rozhodnutí z počtu 49 vykázání nebo zákazu vstupu ve Zlínském kraji za rok 2007, bylo 27 vykázáných osob, 18 pachatelů mělo zákaz vstupu do bytu nebo společné domácnosti, 4 násilníci byly vykázáni se zákazem vstupu a 2 byli opakovaně vykázáni nebo měli zákaz vstupu do společného obydlí.

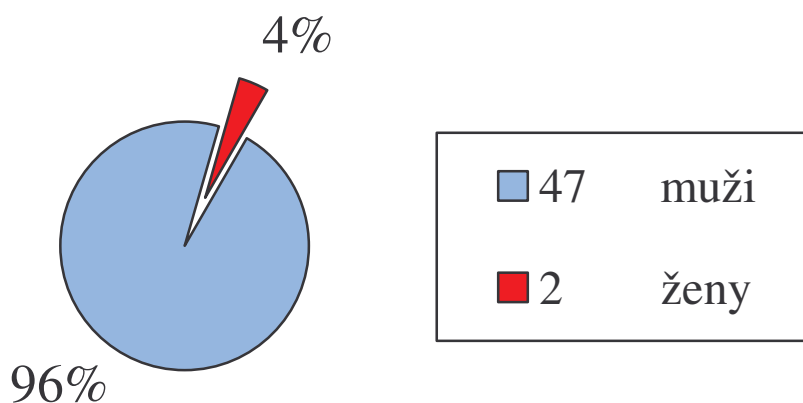
4.2.3 Statistika dodržování lhůt ze strany PČR

Obrázek 20: statistika dodržování lhůt ze strany PČR ve Zlínském kraji rok 2007

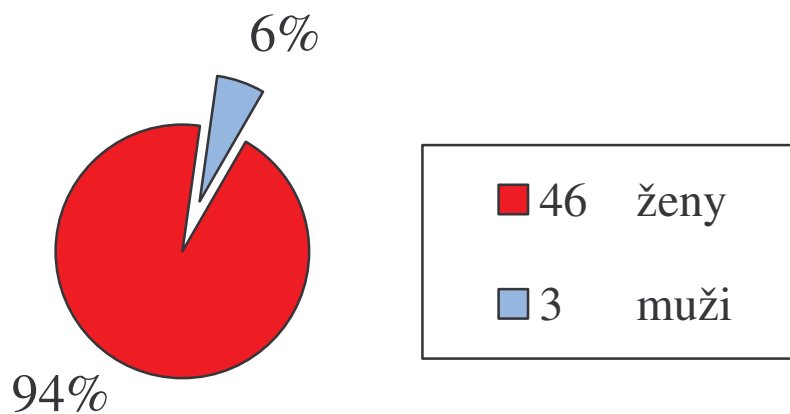
Zákonná lhůta 24 hodin ze strany PČR byly v 41 případech dodrženy, z toho 8 případů nedodrženo. Dle statistik intervenčního centra Zlín byla zákonná lhůta 48h hodin ze strany Intervenčního centra dodržena v 46 případech, z toho ve 3 případech nedodržena.

4.2.4 Pohlaví násilné osoby

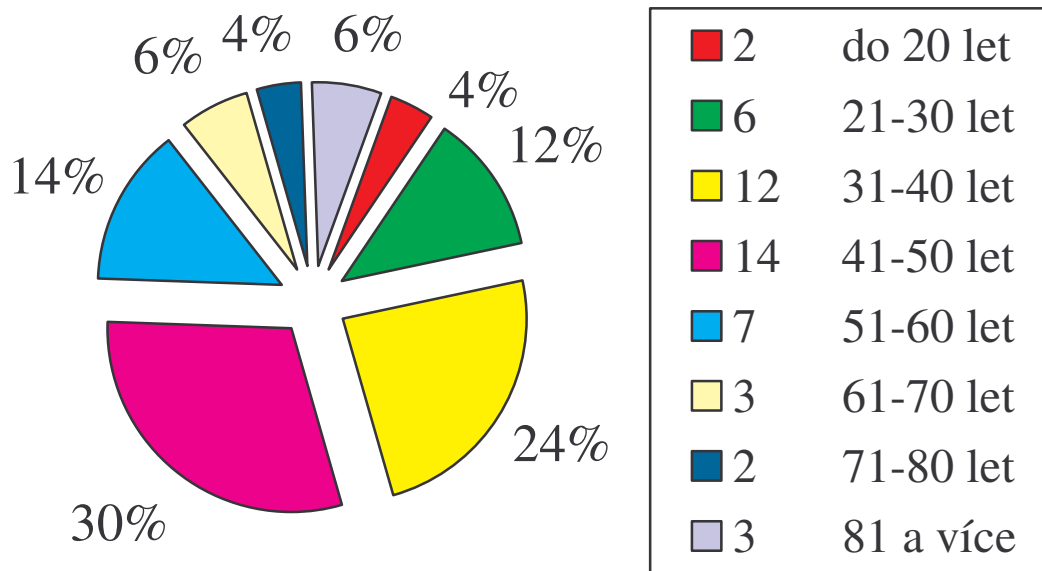
Obrázek 21: statistika pohlaví násilné osoby ve Zlínském kraji rok za 2007

4.2.5 Pohlaví ohrožené osoby

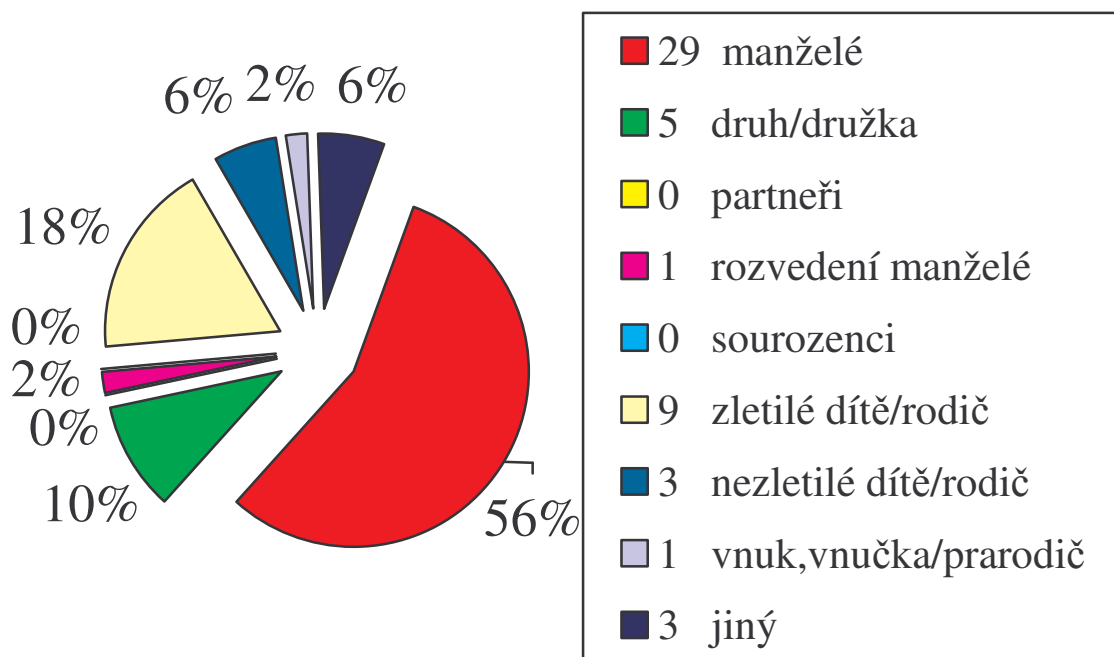
Obrázek 22: statistika pohlaví ohrožené osoby ve Zlínském kraji za rok 2007

4.2.6 Věk ohrožených osob

Obrázek 23: statistika věku ohrožených osob ve Zlínském kraji za rok 2007

4.2.7 Vztah mezi ohroženou a násilnou osobou

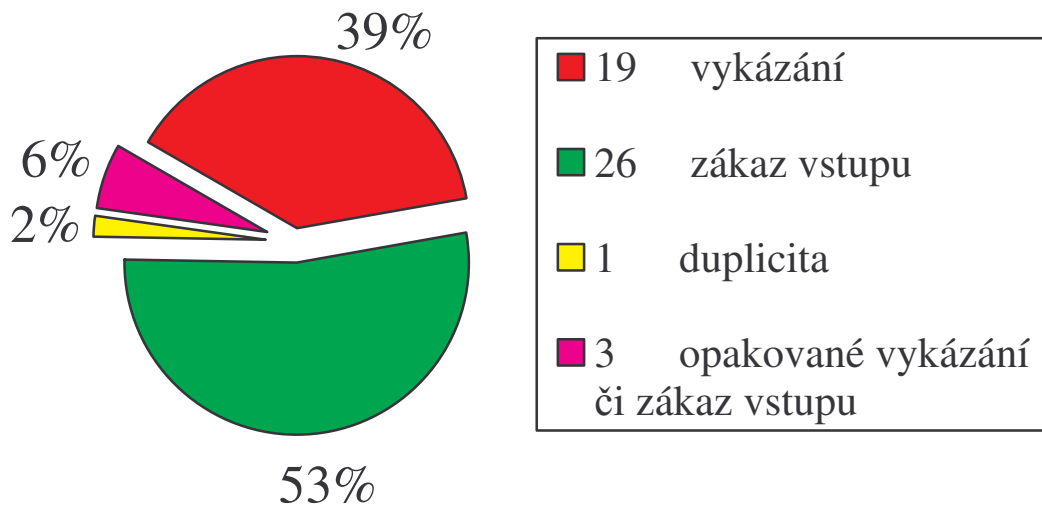

Obrázek 24: statistika vztahu mezi ohroženou a násilnou osobou ve Zlínském kraji za rok 2007

4.3 Statistiky ve Zlínském kraji za rok 2008

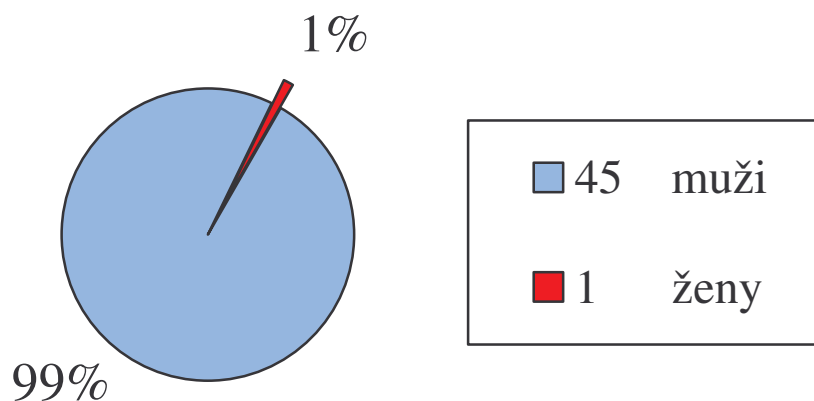
Statistiky jsou rozděleny z hlediska druhů rozhodnutí, pohlaví násilné a ohrožené osoby, věku ohrožené osoby a vztahu mezi obětí a násilníkem.

4.3.1 Druhy rozhodnutí

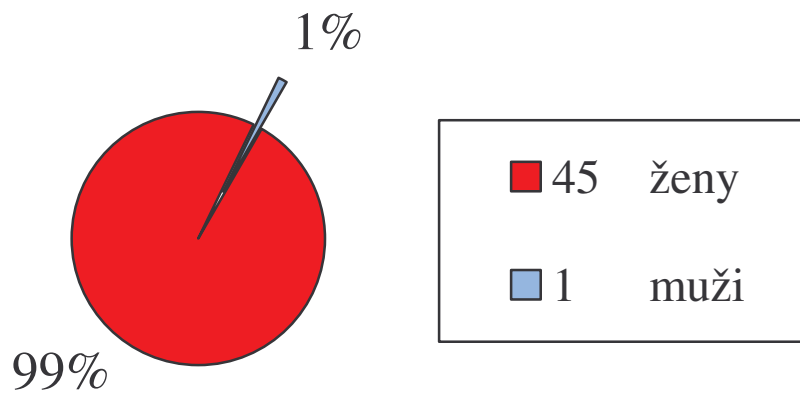
Obrázek 25: znázornění druhů rozhodnutí ve Zlínském kraji z počtu 46 vykázání nebo zákazu vstupu

4.3.2 Pohlaví násilné osoby

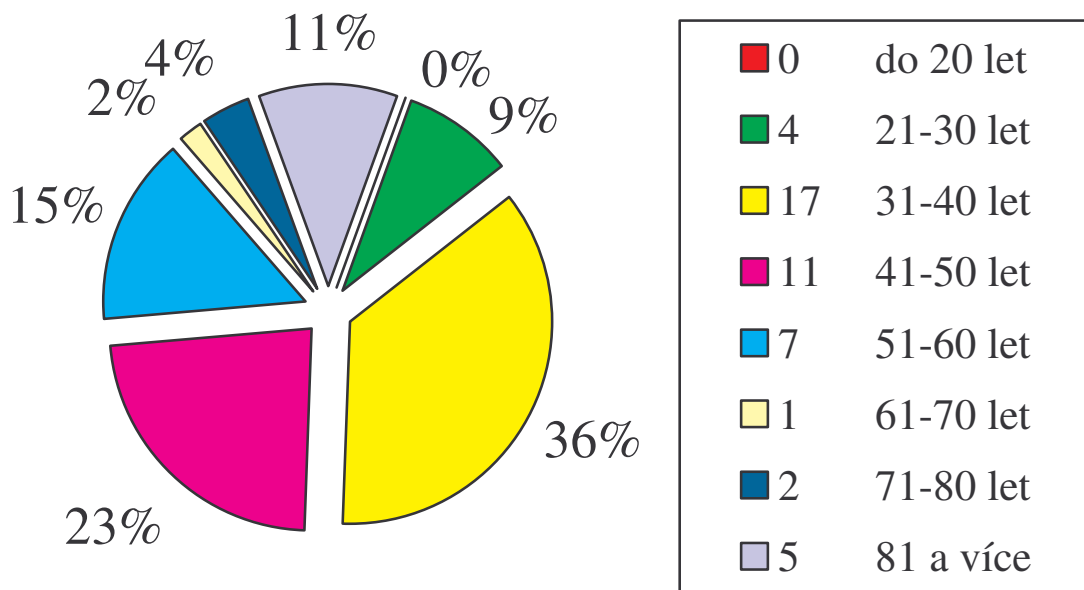
Obrázek 26: statistika pohlaví násilné osoby ve Zlínském kraji rok 2008

4.3.3 Pohlaví ohrožené osoby

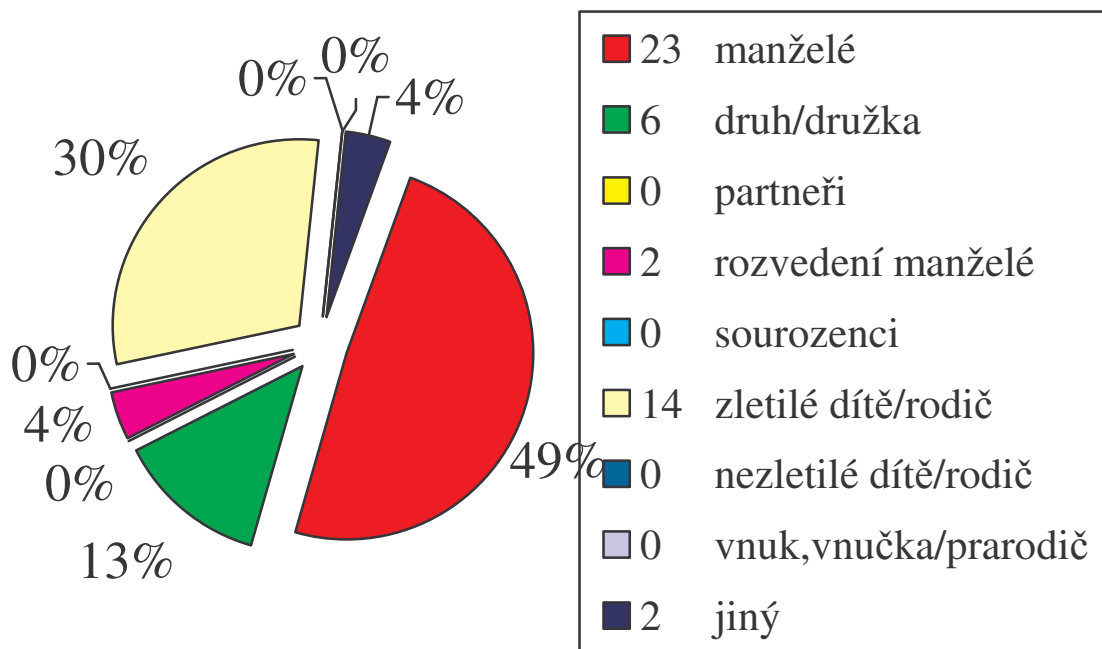
Obrázek 27: statistika pohlaví ohrožené osoby ve Zlínském kraji rok 2008

4.3.4 Věk ohrožené osoby

Obrázek 28: statistika věku ohrožených osob ve Zlínském kraji za rok 2008

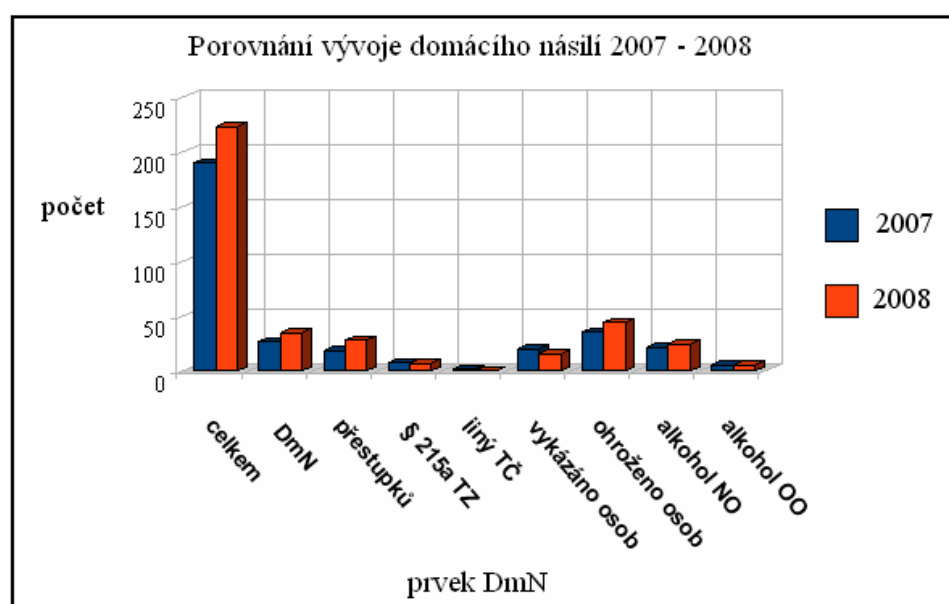
4.3.5 Vztah mezi ohroženou a násilnou osobou

Obrázek 29: statistika vztahu mezi ohroženou a násilnou osobou ve Zlínském kraji za rok 2008

4.4 Statistiky Policie ČR ve Zlínském kraji za rok 2007 – 2008

Rok / počet	nahlášeno celkem	opravdu DmN	z toho:						
			přestupků	§ 215a TZ	jiný TČ	vykázáno osob	ohroženo osob	alkohol NO	alkohol OO
2007	190	26	18	7	1	20	35	21	5
2008	223	34	28	6	0	15	44	24	5

Obrázek 30: statistiky Policie Zlínského kraje vývoje DN za rok 2007 – 2008

Shrnutí:

Statistiky za rok 2007 ukazují, že počet vykázaní ve sledovaném období byl vyšší (49), než za rok 2008 (46). Počet kontaktů Intervenčního centra s klientelou za rok 2007 byl v počtu 414 konzultací, z toho telefonické a e-mailové kontakty byly 297 a osobní kontakty 117 konzultací. Minulý rok zaznamenal celkem 643 konzultací s Intervenčním centrem Zlín, z toho telefonické a e-mailové kontakty byly 372 a osobní kontakty v počtu 271 konzultací. Z toho vyplývá, že se u veřejnosti zvyšuje zájem o tuto problematiku a její řešení a to ve spolupráci s odborníky, resp.s Intervenčními centry.

5 VÝZKUMNÁ ČINNOST DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Kapitola je zaměřena na výzkum v oblasti domácího násilí pomocí dotazníků. Do výzkumu byly zahrnuty všechny věkové kategorie, kterých by se mohlo DN dotýkat. Hlavním cílem bylo zjištění informovanosti veřejnosti o DN v části Zlínského kraje a zodpovězení řady otázek a potvrzení hypotéz.

Dotazníky byly anonymní a byly zpracovány s využitím prognostické metody – výzkum veřejného mínění.

5.1 Respondenti a statistické údaje

V následujících tabulkách jsem pro přehlednost zobrazila statistické údaje o respondentech, kteří byly zahrnuti ve výzkumu.

Celkový počet zkoumaných osob byl 170, z toho 87 žen a 83 mužů.

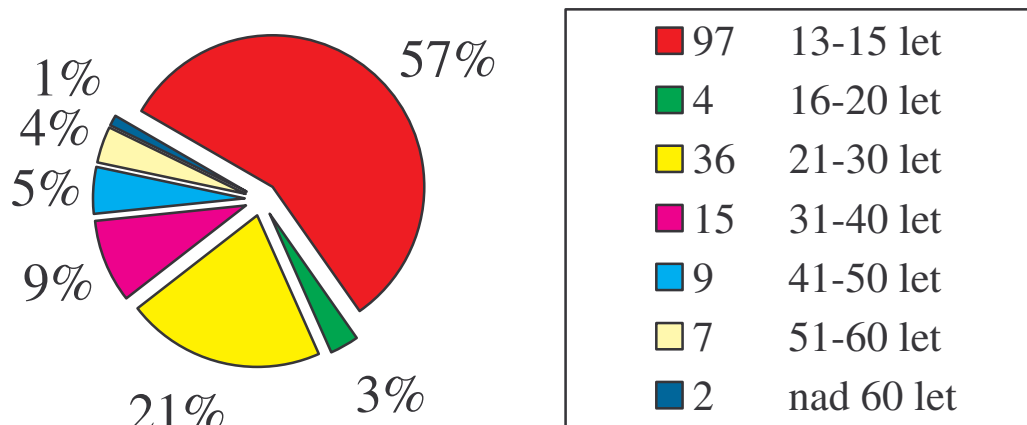
5.1.1 Věkové kategorie respondentů

Tabulka 17: věková kategorie respondentů, 170 osob

Věková kategorie	Muži	Ženy	Celkem
13 - 15 let	60	37	97
16 - 20 let	2	2	4
21 - 30 let	13	23	36
31 - 40 let	3	12	15
41 - 50 let	2	7	9
51 - 60 let	2	5	7
nad 60 let	1	1	2
	83	87	170

Nejvíce respondentů bylo ve věkové kategorii 13-15 let. Z celkového počtu 97 osob, bylo 60 mužů a 37 žen. S druhým nejvyšším počtem byla věková kategorie 21-30 let, z toho 12 mužů a 24 žen. Nejmenší počet respondentů byl ve věku nad 60 let a to pouze 2 osoby.

Obrázek 31: grafické zobrazení věkové kategorie respondentů

5.1.2 Povolání respondentů

Tabulka 18: zobrazení povolání dotazovaných respondentů

	Povolání	Počet
1	Student/ka ZŠ	97
2	Student/ka VŠ	12
3	Student/ka SŠ/OU	2
4	Dětská sestra	2
5	Zdravotní sestra	5
6	Porodní asistentka	2
7	Sanitářka	1
8	MD	5
9	Strážník MP	1
10	Účetní	2
11	Manažer prodeje	1
12	Finanční analytik	1
13	Ekonom	1
14	Podnikatel	1
15	Personalista	1
16	Projektant	1
17	Referentka prodeje v CK	1
18	Administrativní pracovnice	9
19	Produkční	1
20	Prodavačka	2
21	Recepční	1
22	Skladník	2
23	Automechanik	1
24	ID, důchodce	3
25	Neuvedeno	15
	Celkem	170

Nejvíce respondentů bylo studentů základní školy. Výzkumu se zúčastnily žáci 8 a 9. tříd, ZŠ Slušovice a ZŠ Luhačovice v celkovém počtu 97 respondentů. V menším počtu byli studenti vysoké školy a někteří dotazovaní nevedli zaměstnání. Výzkum byl zaměřen do různých druhů odvětví.

5.2 Zpracování výsledků výzkumu

Výzkum byl zaměřen na otázky, které měli zjistit vědomosti respondentů o domácím násilí. Zda se setkali s pojmem DN, kdo se podle nich nejčastěji stává obětí, zda znají pojem *Intervenční centrum* nebo *rozhodnutí o Vykázání*. Otázky směřovaly také na znalost sebeobrany, jak by se bránili proti násilí, jaký je jejich pohled na poskytování ochrany obětem domácího násilí z hlediska společnosti, tedy státních orgánů a neziskových organizací.

Jedním z cíle této práce je ověření stanovených pracovních hypotéz, které se budu snažit svým výzkumem verifikovat nebo falzifikovat.

5.2.1 Hypotézy

1. **Hypotéza: Obětí jsou nejčastěji ženy.**
2. **Hypotéza: Znalosti o Intervenčních center jsou nízké, včetně služeb, které poskytují obětem.**
3. **Hypotéza: Oběti DN by měli bránit proti fyzickému násilí sebeobranou, s využitím improvizovaných prostředků.**

5.3 Otázky položené respondentům

1. Setkal/a jste se někdy s pojmem „Domácí násilí“?
2. Co si představíte pod pojmem „Domácí násilí“ a jaké druhy znáte?
3. Byl/a jste svědkem DN?
4. Kdo se podle Vás nejčastěji stává obětí u DN?
5. Byl/a jste Vy osobou, která přivolala Policii k DN?
6. Znáte pojem „**Intervenční centrum**“ a k čemu jsou určeny?
7. Říká Vám něco pojem „**rozhodnutí o vykázání**“?
8. Víte co znamená „**improvizované prostředky**“ k sebeobraně?
9. Co si představíte pod tímto pojmem?

10. Myslíte, že by se oběti DN měly fyzicky bránit?
11. Jak byste se bránil/a proti fyzickému násilí?
12. Na koho byste se obrátil/a, jestliže by jste byl/a obětí DN?
13. Co je podle Vás příčinou DN?
14. Poskytují podle Vás státní orgány (úřady) a neziskové organizace dostatečnou pomoc obětem DN?
15. Je podle Vás DN celospolečenským problémem nebo pouze otázkou daných osob?

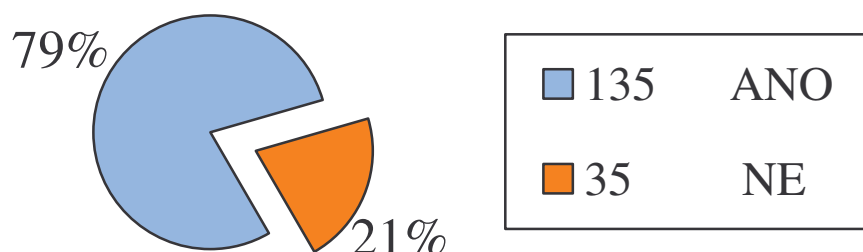
5.4 Zpracování otázek

Otázka č. 1.: Setkal/a jste se někdy s pojmem „Domácí násilí“?

Tabulka 19: rozdělení respondentů dle věkové kategorie v souvislosti s otázkou č.1

Věková	ANO	Pohlaví	NE	Pohlaví	Celkem
13 - 15 let	71	31 / 40	26	6 / 20	97
16 - 20 let	2	1 / 1	2	1 / 1	4
21 - 30 let	33	22 / 11	3	1 / 2	36
31 - 40 let	14	11 / 3	1	1 / 0	15
41 - 50 let	8	6 / 2	1	1 / 0	9
51 - 60 let	5	3 / 2	2	2 / 0	7
nad 60 let	2	1 / 1	0	0 / 0	2
	135	75 / 60	35	12 / 23	170

V první otázce odpovědělo 135 respondentů kladně a to v počtu 135, záporně 35 osob. Příjemně mě překvapila věková kategorie 13-15 let, protože 73% dotazovaných dětí se s pojmem „domácí násilí“ setkalo a ve většině případech věděli, co si mají pod tímto fenoménem představit.

Tabulka 20: grafické znázornění odpovědí respondentů na otázku č.1

Tabulka 21: statistické údaje o respondentech se zápornou odpovědí na ot.č.1

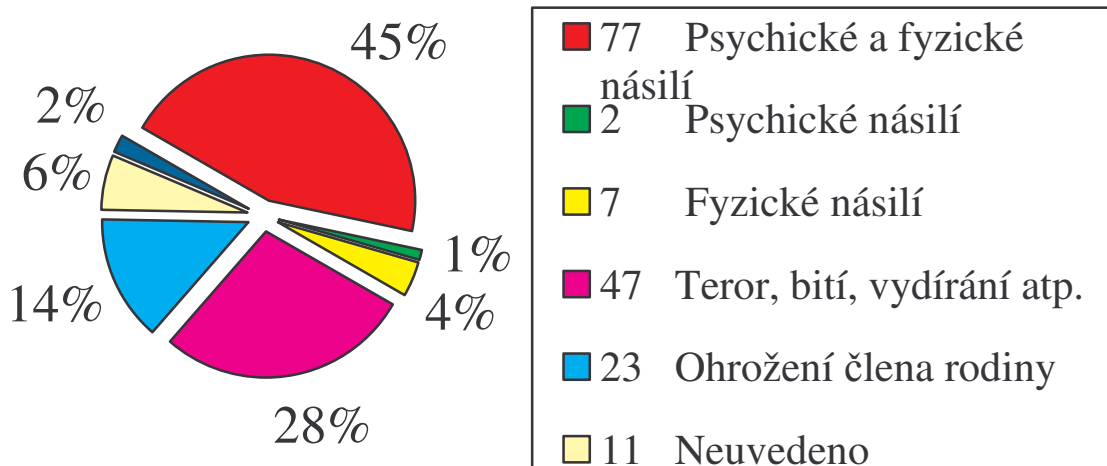
Pohlaví	Věk	Povolání	Počet
žena	13	Student ZŠ	2
muž	13	Student ZŠ	3
žena	14	Student ZŠ	3
muž	14	Student ZŠ	8
žena	15	Student ZŠ	2
muž	15	Student ZŠ	8
muž	16	Student ZŠ	1
muž	22	Neuvedeno	1
muž	27	Student VŠ	1
muž	28	Student VŠ	1
žena	32	Neuvedeno	1
žena	36	Neuvedeno	1
žena	50	Neuvedeno	1
žena	55	Neuvedeno	1
žena	56	Neuvedeno	1
Celkem			35

Otázka č. 2.: Co si představíte pod pojmem „domácí násilí“ a jaké druhy znáte?

Tabulka 22: druhy domácího násilí dle dotazovaných respondentů

Odpovědi	Počet
Psychické a fyzické násilí	77
Psychické násilí	2
Fyzické násilí	7
Více odpovědí: teror, bití, facky, vydírání, ponižování	47
Ohrožení člena rodiny, dětí, manžela/ky, přítele/lkyně	23
Neuvedeno	11
Neví	3
Celkem	170

Z dotazovaných respondentů odpovědělo jednoznačně 77 osob, že znají psychické a fyzické násilí. Podobné odpovědi byly u 47 osob, které si pod pojmem „domácí násilí“ představují teror, bití, facky, vydírání, ponižování, šikanování nebo omezování osobní svobody a stejně tak i dalších 23 respondentů, že se jedná o ohrožení člena rodiny – tedy dětí, manželky/manžela, přítele/přítelkyně. Z celkového počtu dotazovaných respondentů přes 90% ví, co si představit pod pojmem „domácí násilí“ a jaké jsou druhy násilí.

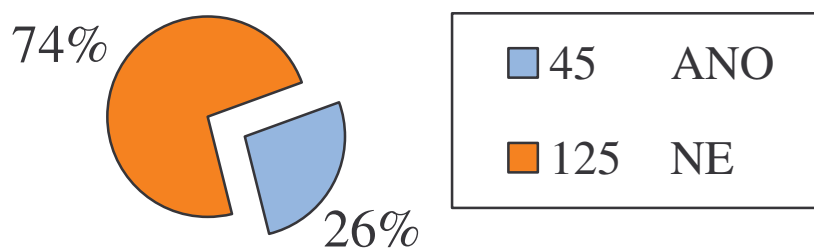
Obrázek 32: grafické zobrazení forem DN dle dotazovaných respondentů

Otázka č. 3.: Byl/a jste svědkem domácího násilí?

Tabulka 23: rozdělení respondentů jako „svědků“ domácího násilí

Věková	ANO	Pohlaví	NE	Pohlaví	Celkem
13 - 15 let	14	4 / 10	83	33 / 50	97
16 - 20 let	2	1 / 1	2	1 / 1	4
21 - 30 let	20	14 / 6	16	9 / 7	36
31 - 40 let	4	3 / 1	11	9 / 2	15
41 - 50 let	2	2 / 0	7	5 / 2	9
51 - 60 let	3	2 / 1	4	3 / 1	7
nad 60 let	0	0 / 0	2	1 / 1	2
Celkem	45	26 / 19	125	61 / 64	170

Z celkového počtu 170 respondentů bylo svědkem, teda přítomno u domácího násilí 45 osob. Nejvyšší počty se pohybují ve věkové kategorii 21-30 let a to 20 osob, a děti ve věku 13-15 let v počtu 14. Přes 25% respondentů bylo svědkem domácího násilí, slyšeli křik u sousedů nebo byli přítomni u zásahu policie.

Obrázek 33: grafické znázornění respondentů jako „svědků“ DN

Tabulka 24: statistické údaje o respondentech s kladnou odpovědí na ot.č.3

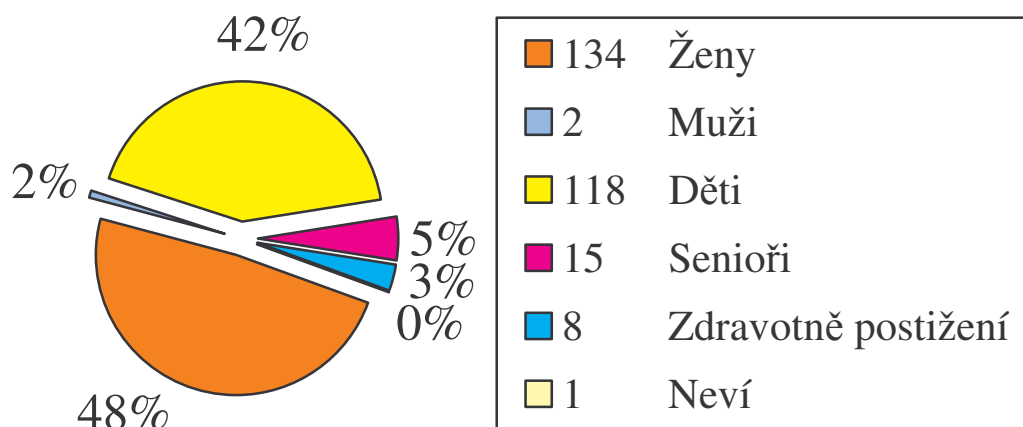
Pohlaví	Věk	Povolání	Počet
muž	13	Student ZŠ	1
žena	14	Student ZŠ	5
muž	15	Student ZŠ	6
žena	15	Student ZŠ	2
muž	16	Student ZŠ	5
muž	19	Projektant	1
žena	21	Zdravotní sestra	1
žena	22	Zdravotní setra	1
muž	24	Student VŠ	2
žena	24	Student VŠ	1
žena	25	Dětská sestra	1
žena	25	Finanční analytik	1
žena	25	Recepční	1
žena	26	Neuvedeno	1
žena	26	ID	1
žena	27	MD	1
žena	28	MD	2
muž	28	Student VŠ	1
žena	29	Sanitářka	1
žena	29	Produkční	1
žena	31	Neuvedeno	1
žena	36	Neuvedeno	1
muž	40	Strážník Městské Policie	1
žena	41	Porodní asistentka	1
žena	43	Neuvedeno	1
žena	48	Neuvedeno	1
žena	55	Účetní	1
muž	55	Neuvedeno	1
žena	55	Neuvedeno	1
Celkem			45

Otázka č. 4.: Kdo se podle Vás nejčastěji stává obětí u DN?

Tabulka 25: nejčastější oběť u DN
dle dotazovaných respondentů

Odpovědi respondentů	Počet
Ženy	134
Muži	2
Děti	118
Senioři	15
Zdravotně postižení	8
Neví	1
Celkem	278

Dotazovaní respondenti měli možnost u otázky č.4 vybrat více odpovědí, proto je počet respondentů výrazně vyšší. Podle výzkumu je nejčastější obětí ŽENA a DĚTI, což verifikuje **první hypotézu**. Děti se stávají ve většině případech u DN spíše svědky, než přímo obětí, ale i malé číslo znamená varovný signál, protože jsou bezbranné a nemůžou se bránit. Násilník je ve většině případech věkově starší i fyzicky zdatnější a jakákoliv obrana dítěte proti násilné osobě je neúčinná a bývá odkázán na pomoc druhých.

Obrázek 34: grafické znázornění nejčastějších obětí u domácího násilí

Otázka č. 5.: **Byl/a jste Vy osobou, která přivolala Policii k DN?**

Tabulka 26: počet osob, které přivolali Policii k DN

Odpovědi respondentů	Počet
ANO	2
NE	168
Celkem	170

Dotazovaných 168 respondentů nebylo osobou, která by přivolala Policii k DN. Pouze 2 osoby přivolali Policii, a to student ZŠ ve věku 14 let a strážník Městské Policie ve věku 40 let. Přivolání Policie nemuselo být přímo osobě, která uvedla kladnou odpověď, ale ohrožené osobě, kterou oznamovatel DN ani neznal.

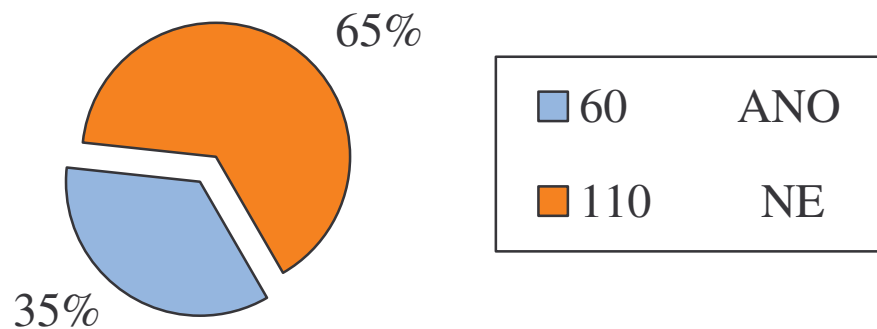
Otázka č. 6.: Znáte pojem „Intervenční centrum“ a k čemu jsou určeny?

Tabulka 27: rozdělení respondentů na základě znalosti o fungování Intervenčních center

Věková	ANO	Pohlaví	NE	Pohlaví	Celkem
13 - 15 let	22	13 / 9	75	24 / 51	97
16 - 20 let	2	1 / 1	2	1 / 1	4
21 - 30 let	15	12 / 3	21	11 / 10	36
31 - 40 let	10	8 / 2	5	4 / 1	15
41 - 50 let	5	4 / 1	4	3 / 1	9
51 - 60 let	4	3 / 1	3	2 / 1	7
nad 60 let	2	1 / 1	0	0 / 0	2
Celkem	60	42 / 18	110	45 / 65	170

Tabulka 28: rozdělení respondentů na základě znalosti o fungování Intervenčních center

Pojem „Intervenční centrum“ z dotazovaných 170 respondentů zná pouze 60 osob. Ostatní respondenti v počtu 110 osob nemají tušení, co si přestavit pod tímto pojmem. Tímto jsem si verifikovala i **druhou hypotézu** o nízké znalosti veřejnosti o organizacích, IC atp., které poskytují ochranu obětem DN.

Obrázek 35: grafické znázornění znalosti respondentů o pojmu „Intervenční centrum“

Tabulka 29: statistické údaje o respondentech s kladnou odpovědí na ot.č.6

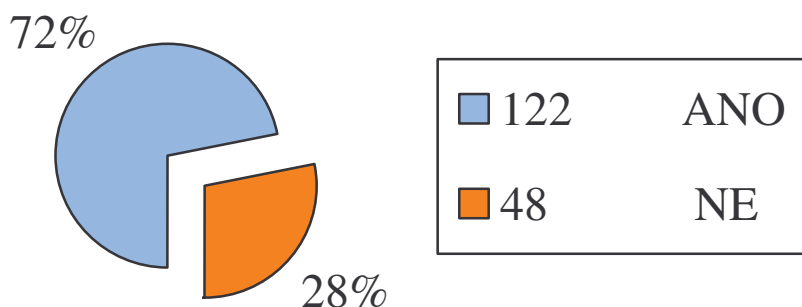
Pohlaví	Věk	Povolání	Počet
muž	13	Student ZŠ	2
žena	13	Student ZŠ	2
muž	14	Student ZŠ	4
žena	14	Student ZŠ	7
muž	15	Student ZŠ	3
žena	15	Student ZŠ	4
žena	16	Student ZŠ	1
žena	22	Zdravotní setra	1
muž	23	Nevedeno	1
žena	24	Student VŠ	2
muž	24	Skladník	1
muž	24	Student VŠ	1
žena	24	Porodní asistentka	1
žena	25	Dětská sestra	1
žena	25	Finanční analytik	1
žena	26	Dětská sestra	1
žena	27	Zdravotní sestra	1
žena	27	Nevedeno	1
žena	27	MD	2
žena	28	MD	1
žena	28	Referentka prodeje v CK	1
žena	31	Zdravotní sestra	1
žena	31	Nevedeno	1
žena	32	Nevedeno	1
žena	34	Skladník	1
muž	34	Nevedeno	1
žena	35	Zdravotní sestra	1
žena	36	Nevedeno	1
žena	36	Podnikatel	1
žena	37	Účetní	1
muž	40	Strážník Městské Policie	1
žena	43	Nevedeno	1
žena	47	Nevedeno	1
muž	49	Nevedeno	2
žena	50	Nevedeno	1
žena	50	ID	1
žena	51	Nevedeno	1
žena	53	Administrativní pracovnice	1
žena	55	Účetní	1
žena	66	Nevedeno	1
muž	67	Nevedeno	1
Celkem			60

Otázka č. 7.: Říká Vám něco pojem „rozhodnutí o Vykázání“?

Tabulka 30: rozdělení respondentů na základě znalosti o pojmu „rozhodnutí o Vykázání“

Věková	ANO	Pohlaví	NE	Pohlaví	Celkem
13 - 15 let	63	25 / 38	34	12 / 22	97
16 - 20 let	3	2 / 1	1	0 / 1	4
21 - 30 let	27	23 / 4	9	0 / 9	36
31 - 40 let	14	12 / 2	1	0 / 1	15
41 - 50 let	8	6 / 2	1	1 / 0	9
51 - 60 let	5	4 / 1	2	1 / 1	7
nad 60 let	2	1 / 1	0	0 / 0	2
Celkem	122	73 / 49	48	14 / 34	170

Pojem „rozhodnutí o Vykázání“ zná 72% respondentů, pouze 28% neví, co si pod uvedeným pojmem představit. Znalost o možnostech a pravomocech Policie ČR jsou u veřejnosti na úrovni dobrých znalostí, protože ze 170 dotazovaných respondentů, 122 osob odpovědělo kladně na otázku o znalosti pojmu „vykázání“.

Obrázek 36: grafické znázornění odpovědí na otázku znalosti pojmu „rozhodnutí o Vykázání“

Otázka č. 8.: Víte co znamená „improvizované prostředky“ k sebeobraně?

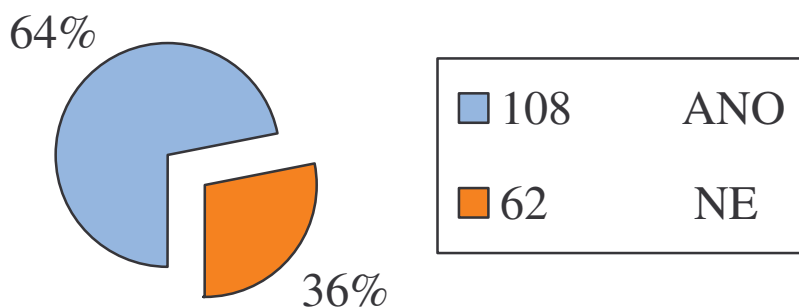
Tabulka 31: odpovědi respondentů na znalost „improvizovaných prostředků“ k sebeobraně

Věková	ANO	Pohlaví	NE	Pohlaví	Celkem
13 - 15 let	57	22 / 35	40	15 / 25	97
16 - 20 let	3	2 / 1	1	0 / 1	4
21 - 30 let	27	17 / 10	9	6 / 3	36
31 - 40 let	8	6 / 2	7	6 / 1	15
41 - 50 let	6	4 / 2	3	3 / 0	9
51 - 60 let	5	4 / 1	2	1 / 1	7
nad 60 let	2	1 / 1	0	0 / 0	2
Celkem	108	56 / 52	62	31 / 31	170

Částečně jsem verifikovala i třetí hypotézu položením uvedené otázky na znalost pojmu „improvizované prostředky“ k sebeobraně. Více jak polovina respondentů, tedy 64% zná tento pojem a ví, co si pod ním představit. K plné verifikaci třetí hypotézy bude sloužit zpracování následující otázky. Součástí otázky byl i dotaz, co si představí pod tímto pojmem. Zde jsou některé odpovědi respondentů:

Tabulka 32: odpovědi respondentů na dotaz, co si představí pod „IP“

Věková kategorie	Odpovědi
13 – 15 let	Co najdu po ruce (domácí věci)
	Náhradní věci (místo zbraní)
	Nůž
	Pánvička, hrnec
	Váleček na válení těsta
	Pepřový sprej
	Tyčka, hák
	Sekáček
	Kladívko
	Vidlička, lžíce
	Hokejka
	Láhev
	Židle
	Váza
	Paralyzér
21 – 30 let	Vše co najdu kolem sebe
	Půllitr
	Jakékoliv vhodné věci k sebeobraně
	Cokoliv ostré
	Paralyzér
	Klíče
	Kabelka
	Lak na vlasy
31 – 40 let	Co je po ruce
	Tlučko na maso
	Pánvička na nádobí
41 – 50 let	Baseballová pálka
	Nůžky
	Talíř
	Zubní kartáček
	Hřebínek
Co najdu po ruce	

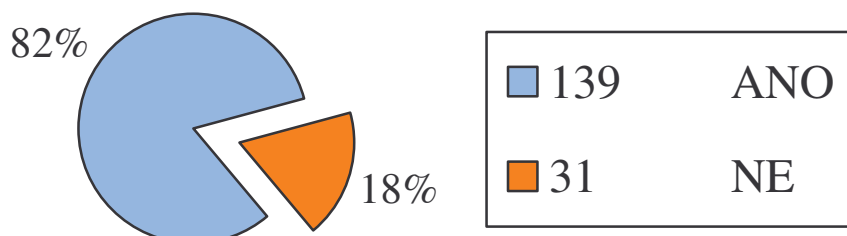
Obrázek 37: grafické znázornění odpovědí respondentů na znalost „improvizovaných prostředků“

Otázka č. 9.: Myslíte, že by se oběti DN měly fyzicky bránit?

Tabulka 33: odpovědi respondentů na otázku vztahu obětí DN a sebeobranou

Věková kategorie	ANO	Pohlaví	NE	Pohlaví	Celkem
13 - 15 let	80	27 / 53	17	10 / 7	97
16 - 20 let	4	2 / 2	0	0 / 0	4
21 - 30 let	27	14 / 13	9	9 / 0	36
31 - 40 let	14	11 / 3	1	1 / 0	15
41 - 50 let	7	6 / 1	2	1 / 1	9
51 - 60 let	5	4 / 1	2	1 / 1	7
nad 60 let	2	1 / 1	0	0 / 0	2
Celkem	139	65 / 74	31	22 / 9	170

Zpracováním zadané otázky jsem si plně verifikovala i třetí hypotézu, že by se oběti měly fyzicky bránit. Z dotazovaných respondentů 82% by se bránilo proti DN. U některých odpovědí byla poznámka, že by se nebránili sebeobranou ve všech případech. Ne vždy má oběť dostatečný čas k tomu, aby si našla vhodný prostředek k sebeobraně a použila proti násilníkovi a tedy díky tomu získala několik vteřin na útěk nebo přivolání pomoci.

Obrázek 38: grafické znázornění odpovědí respondentů na otázku fyzické obrany u DN

Otázka č. 10.: Jak byste se bránil/a proti fyzickému násilí?

Tabulka 34: odpovědi respondentů na dotaz obrany proti fyzickému násilí

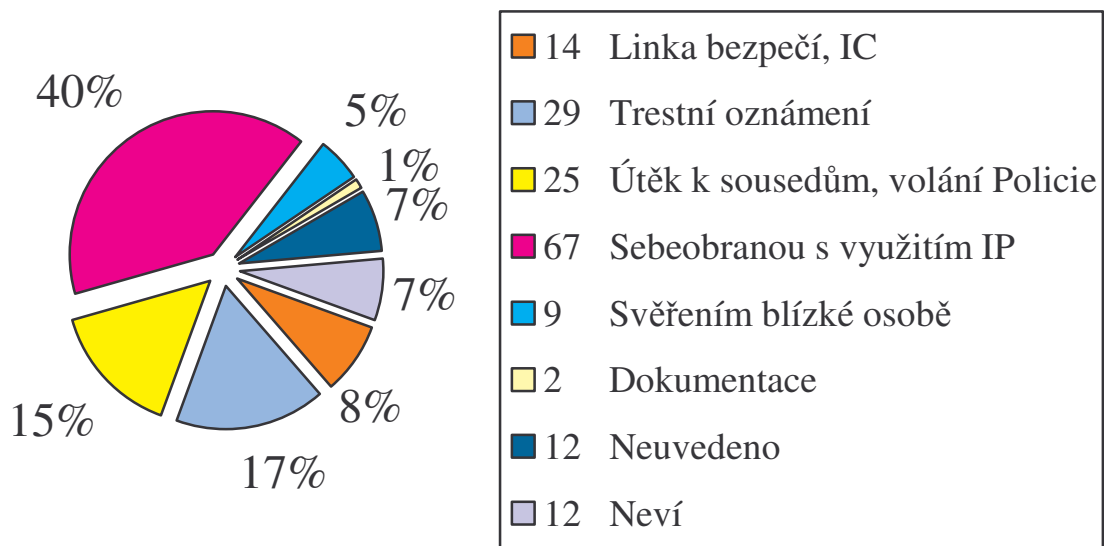
Odpovědi	Počet
Obrátil/a se na LINKU BEZPEČÍ, IC apod.	14
Podal/a TRESTNÍ OZNÁMENÍ	29
Utek/a k sousedům s následným voláním na Policii	25
SEBEOBRANOU s využitím improvizovaných prostředků (útěk)	67
Svěřením blízké osobě (rodina, přítel/kyně, kamarád/ka atd.)	9
Dokumentace násilí a následné podání TO (s důkazem)	2
Neuvedeno	12
Neví	12
Celkem	170

Nejvíce respondentů (67) by se bránilo proti fyzickému násilí sebeobranou s využitím improvizovaných prostředků, s následným útekem ze společného obydlí (bytu, domu) k sousedům nebo do uzamykatelné místnosti, odkud by oběť bezpečně zavolala pomoc (Policii, IC atp.) prostřednictvím mobilního telefonu. Trestní oznámení po napadení násilnou osobou by podalo 29 osob a 25 respondentů by uteklo ze společného obydlí do bezpečí (k sousedům) a následně zavolali Policii. Jen 14 osob by se obrátilo na Intervenční centrum nebo Linku bezpečí, z toho vyplývá, že informace a znalost veřejnosti o organizacích poskytující ochranu a obětem DN nejsou příliš rozšířené. Respondenti, kteří by se bránili IP by situaci po útoku pravděpodobně řešili určitou formou odborné pomoci, ale spíše zavoláním Policie než využitím IC.

Některé odpovědi respondentů na sebeobranou s využitím IP nebo bez těchto prostředků:

Tabulka 35: typy sebeobrany u respondentů

Sebeobrana
Škrábání
Kousání
Zatlačení, vypíchnutí očí
Údery na genitálie
Vhození předmětu do obličeje

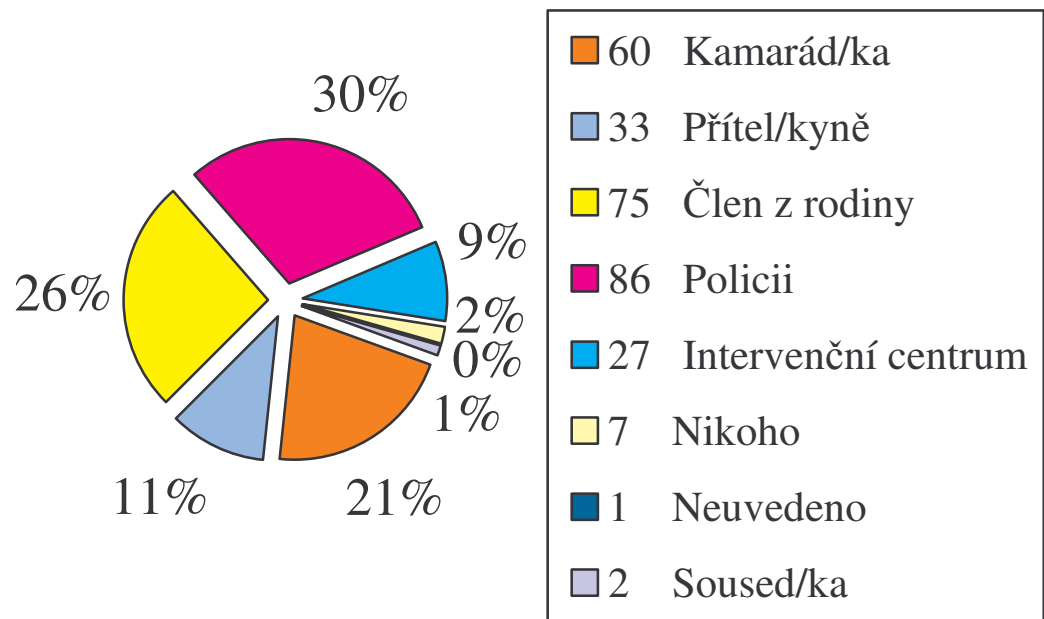
Obrázek 39: grafické znázornění odpovědí respondentů na obranu proti fyzickému násilí

Otázka č. 11.: Na koho byste se obrátil/a, jestliže by jste byl/a obětí DN?

Tabulka 36: odpovědi respondentů na otázku č.11

Odpovědi respondentů	Počet
Kamarád/ka	60
Přítel/kyně	33
Člen z rodiny	75
Soused/ka	2
Policii	86
Intervenční centrum	27
Nikoho	7
Neuvedeno	1
Celkem	291

Dotazovaní respondenti měli možnost u otázky č.11 vybrat více odpovědí, proto je počet respondentů výrazně vyšší. Podle výzkumu by se největší počet obětí DN obrátil na Policii, člena z rodiny nebo kamaráda či kamarádku. Jen 9% by zavolalo nebo se přímo osobně ozvalo IC. Více jak polovina respondentů uvedla, že by se svěřila blízké osobě nebo kamarádovi, která by ji mohla psychicky podpořit nebo poradit jak postupovat dál nebo na koho se obrátit.

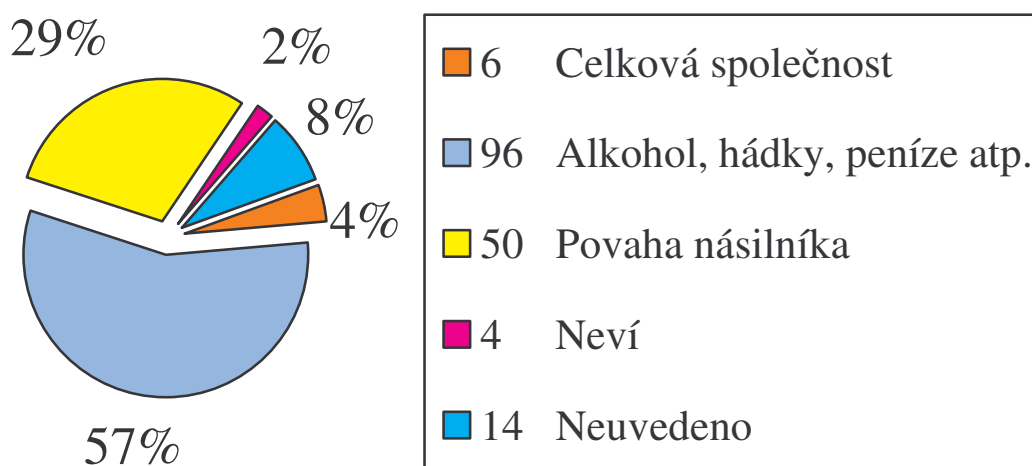
Obrázek 40: grafické znázornění odpovědí respondentů na otázku č.11

Otázka č. 12.: Co je podle Vás příčinou DN?

Tabulka 37: odpovědi respondentů na otázku příčiny

Odpovědi respondentů	Počet
Celková společnost	6
Alkohol, hádky, peníze atp.	96
Povaha násilníka	50
Neví	4
Neuvedeno	14
Celkem	170

Nejvíce respondentů uvedlo jako příčinu DN **alkohol, hádky, peníze, neshoda v názorech, stres a deprese, drogy, špatná komunikace, ztráta zaměstnání, nevěra, přepracovanost** apod. Jako druhou nejčastější příčinu uvedli respondenti v počtu 50 odpovědí **povahu násilníka**, kterého popisovali jako „inteligentního tyrana“ s poruchou osobnosti, který navenek působí sympaticky, vyrovnaně a na oběti si dokazuje nadvládu. Pod odpovědí celková společnost respondenti uváděli příčinu nedostatek práce, velké společenské rozdíly, „uspěchaná doba“, neúcta k lidské důstojnosti nebo nevážení hodnot.

Obrázek 41: grafické znázornění odpovědí respondentů na příčinu DN

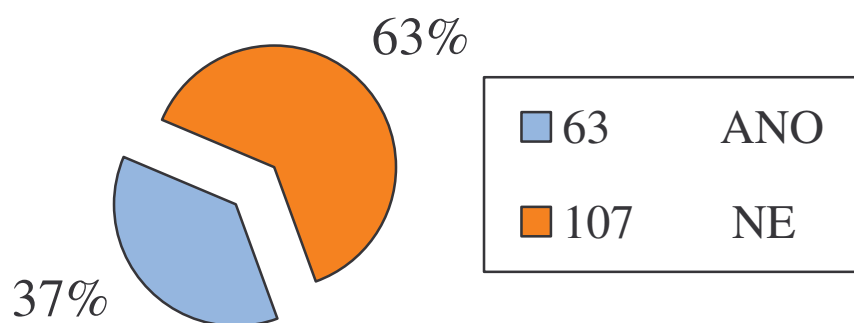
Otázka č. 13.: **Poskytují podle Vás státní orgány (úřady) a neziskové organizace dostatečnou pomoc obětem DN?**

Tabulka 38: odpovědi respondentů na otázku poskytování dostatečné pomoci obětem DN

Věková	ANO	Pohlaví	NE	Pohlaví	Celkem
13 - 15 let	49	11 / 38	48	26 / 22	97
16 - 20 let	2	0 / 2	2	2 / 0	4
21 - 30 let	7	2 / 5	29	21 / 8	36
31 - 40 let	4	4 / 0	11	8 / 3	15
41 - 50 let	1	1 / 0	8	6 / 2	9
51 - 60 let	0	0 / 0	7	5 / 2	7
nad 60 let	0	0 / 0	2	1 / 1	2
Celkem	63	18 / 45	107	69 / 38	170

Přes 60% respondentů se domnívá, že státní orgány a neziskové organizace neposkytují dostatečnou pomoc obětem DN. Zdá se jim doba vykázaní 10 dnů krátká, na to, aby si násilník uvědomil co provedl a spíše to u této osoby zvýší agresivitu. Dále uváděli poznámky, že neziskové organizace, ale spíše státní úřady nemají prostředky ani pravomoce k řešení a podceňuje se tato problematika. Zbylých 40% respondentů si myslí, že je obětem DN pomoc dostatečná.

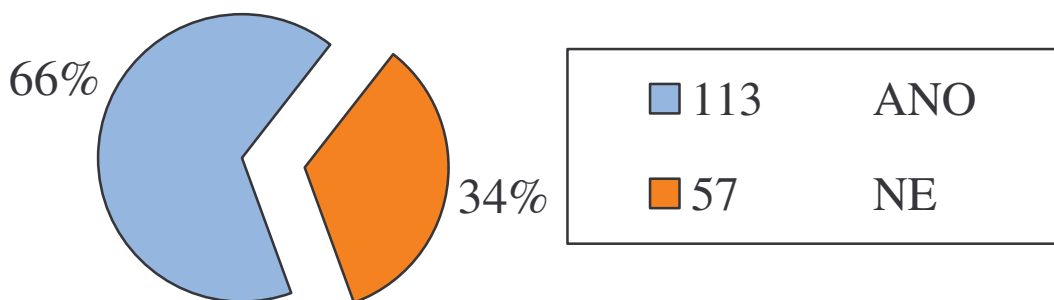
Obrázek 42: grafické znázornění odpovědí respondentů na poskytování pomoci

Otázka č. 14.: Je podle Vás DN celospolečenský problém nebo pouze otázkou daných osob?

Tabulka 39: odpovědi respondentů na otázku pohledu na DN (CP nebo ODO)

Věková kategorie	ANO (CP)	Pohlaví	NE (ODO)	Pohlaví	Celkem
13 - 15 let	57	27 / 30	40	10 / 30	97
16 - 20 let	3	1 / 2	1	1 / 0	4
21 - 30 let	30	20 / 10	6	3 / 3	36
31 - 40 let	11	9 / 2	4	3 / 1	15
41 - 50 let	7	5 / 2	2	2 / 0	9
51 - 60 let	3	2 / 1	4	3 / 1	7
nad 60 let	2	1 / 1	0	0 / 0	2
Celkem	113	65 / 48	57	22 / 35	170

Z celkového počtu 170 respondentů se 66% domnívá, že DN je celospolečenský problém a 34% otázkou daných osob. Hlavní iniciativa k řešení DN musí vycházet z oběti a ona sama by si měla uvědomit, že DN není nic za co by se měla stydět. Naopak jeho řešením zabrání dalšímu ubližování a násilí, které by mohlo oběť ohrožovat nejen na zdraví ale i na životě. K řešení tohoto fenoménu se nabízí pravomoc Policie a neziskových organizací (Intervenční centra), které nejsou veřejnosti příliš známy nebo se mohou zdát oběti nedostačující z hlediska pomoci při řešení DN. Na DN by se mělo nahlížet jako na celospolečenský problém a v žádném případě by se neměl podceňovat, naopak upravovat legislativu tak, aby pomohla co nejvíce obětem DN.

Obrázek 43: grafické znázornění odpovědí respondentů na pohled DN

Shrnutí:

Hlavním cílem výzkumu byla verifikace nebo falzifikace hypotéz a zjištění informovanosti veřejnosti o této problematice. Výsledkem zpracovaných dotazníků byla jednoznačná verifikace všech hypotéz, které zněly:

- 1) Hypotéza: Obětí jsou nejčastěji ženy.
- 2) Hypotéza: Znalosti o Intervenčních centrech a jejich fungování i poskytování pomoci obětem DN jsou malé.
- 3) Hypotéza: Oběti DN by měli bránit proti fyzickému násilí sebeobranou, s využitím improvizovaných prostředků.

Bohužel toto zjištění není vůbec potěšující a přes veškeré úsilí kompetentních orgánů a organizací, které je v posledních několika letech vyvíjeno, je stále hodně toho, co se musí v této oblasti zlepšit, a to především na úseku prevence, informovanosti veřejnosti a snad i právní úpravy tohoto problému. Důležitá je pomoc při odstranění násilných konfliktů a stabilizace situace v rodině vhodným zásahem z vnějšku. Násilí páchané v soukromí ohrožuje nejen zdraví a život oběti, ale i vývoj dětí, které v takové rodině vyrůstají a nezdá se, že z nich v dospělosti stávají rovněž agresori ve vlastních rodinách. A to se musí stát ze záležitosti soukromé, záležitostí, která patří do oblasti trestně právní, do ochrany lidských práv, kde úloha státu je nezpochybnitelná.

6 DOMÁCÍ NÁSILÍ A PROBLEMATIKA SEBEOBRANY

Ženy, děti nebo senioři se snadno stanou obětí domácího násilí, především fyzického, proti kterému se dokáží jen těžko bránit a to z několika důvodů:

a) jsou fyzicky slabší

Oběti se stávají ve většině případech ženy, děti ale také i senioři. kteří z hlediska motoriky a zdraví jsou na tom hůře . Tyto osoby jsou ve většině případech fyzicky slabší vůči násilníkovi, děti jsou věkově mladší nebo nejsou tak silní z psychické stránky, aby se dokázali osobě, která je ohrožuje postavit. Osoby zdravotně postižené bývají také oběťmi domácího násilí, nejenom že jsou odkázáni na pomoc druhých, ale v případě ubližování se nemohou sami bránit a ve většině případech se o tomto násilí na zdravotně postižených lidech veřejnost ani nedozví.

b) mají strach z ublížení blízkým osobám

Násilník může vyhrožovat oběti, že pokud ho opustí nebo zavolá na něj policii apod., jeho útoky budou směřovat vůči blízkým osobám, rodině atd. Ohrožené osoby bývají pevně rozhodnuté zavolat policii na násilníka či podat trestní oznámení, ale tento důvod často vede ke změně postavení k problému domácího násilí.

Obrázek 44: Ilustrační foto

6.1 Nejčastější místa napadení oběti ve společném bytě

Oběť může být napadena v kterékoliv místnosti ve společném bytě. Mezi nejčastější místa podle zveřejněných případů DN patří:

1. kuchyň
2. koupelna
3. ložnice
4. obývací /dětský pokoj

V kuchyni se žena pohybuje nejčastěji, kdy musí připravovat jídlo pro děti, tedy celou rodinu. Již zde může dojít k prvnímu kontaktu s násilníkem, který se vrací ze zaměstnání domů. V těchto místech může dojít k nepříjemnému psychickému násilí, a to např. jako slovní urážky, ponižování, ztrapňování apod. a to i před ostatními členy rodiny. Tato situace se může stupňovat a dojít tak daleko, že násilník začne do oběti strkat, může přijít facka a to i před dětmi, nebo může do nepříjemné situace vtáhnout i ostatní členy rodiny. Jiný typ násilníka může oběť psychicky nebo fyzicky týrat v soukromí, a to z dohledu ostatních členů rodiny, v ložnici nebo koupelně.

Další místa, kde může dojít k napadení oběti bývají obývací pokoje nebo v tom horším případě dětské pokoje, protože zde je velká pravděpodobnost, že se oběťmi stávají děti. Ty se mohou proti domácímu násilí sami jen těžko bránit a když je týrají oba rodiče, je to pro ně bezvýchodná situace. K napadení oběti může dojít v místech jako je garáž, zde je velké nebezpečí využití improvizovaných zbraní (šroubováky, kladivo apod.) ke zranění oběti.

6.2 Je reálná sebeobrana vůči násilníkovi?

Situace, kdy se potřebujete bránit může nastat i v rodině a člověk proti kterému bude směřovat vaše sebeobrana, může být váš blízký člověk, např. partner, přítel, který vás může znát i několik let. V mnoha případech vás zná dobře, i vaše chování v případě hádky, neshody v určité situaci apod. a to může být problém provést účinnou sebeobranu vůči násilníkovi. Podle statistik je nejčastěji domácí násilí páchané na ženách a dětech, ty jsou slabší než násilník a proto není možná taková sebeobrana, aby se mu oběť postavila jako

rovný rovnému. Může jej ale překvapit ochromením na citlivých místech nebo s využitím improvizovaných prostředků s následným útekem do bezpečí a přivolání pomoci.

6.3 Využití citlivých míst na násilníkovi v rámci sebeobranu u DN

V rámci sebeobranu se oběť může bránit útoky na citlivá místa násilné osoby, a to údery, tlaky, kopy apod. Některé využití těchto míst jsou zobrazeny pomocí názorných obrázků:

6.3.1 Údery a tlaky na genitálie

Obrázek 45: úder dolní končetinou do oblasti genitálií násilníka

Obrázek 46: tlak na oblast genitálií

6.3.2 Tlaky v oblasti obličeje

Obrázek 47: vytažení kůže do řas horní víčko s následným úderem do genitálií

Obrázek 48: tlak na oči horní končetinou, snaha o poranění oči palci a odstrčení

6.4 Využití improvizovaných prostředků proti násilníkovi v rámci sebeobrany u domácího násilí

6.4.1 Místnost: kuchyň

V jakékoliv místnosti ve společném obydlí (rodinný dům, byt) se dají použít různé předměty, které se dají použít k sebeobraně jako tzv. improvizované prostředky. Zde má oběť DN k dispozici mnoho předmětů k sebeobraně, jedná se především o předměty:

- **nůž;**
- **přístroje (především vidlička);**
- **hrnek s horkou vodou (popř. citrónová šťáva, ocet apod.);**
- **koření (způsobující pálení a dočasné oslepení násilníka) – sůl, pepř, chilli apod.;**
- **tlučko na maso nebo váleček na těsto;**
- **ale i hrnek, pánvička a jiné ostré předměty.**

Obrázky možných improvizovaných prostředků v místnosti kuchyň:

Obrázek 49: *Ilustrační obrázky*

Všechny tyto prostředky může ohrožená osoba využít k sebeobraně. Jako tzv. „improvizovanou zbraň“ k sebeobraně lze použít jakoukoliv věc, která ostrá, tvrdá a lze jí způsobit zranění. Hlavním cílem je ochromení násilníka a útěk do bezpečí, z kterého může oběť zavolat pomoc.

6.4.1.1 Využití vidličky/kuchyňské vidlice

Obrázek 50: využití vidličky jako improvizované zbraně; bodnutí do dolních končetin

Obrázek 51: bodnutí vidličkou do horních končetin

Obrázek 52: bodnutí vidličkou do genitálií

Obrázek 53: využití kuchyňské vidlice jako IZ; bodnutí do oblasti krku

6.4.1.2 Využití hrnku (vřelé vody)

Obrázek 54: využití vřelé vody jako IZ; vhození horké vody násilníkovi do obličeje

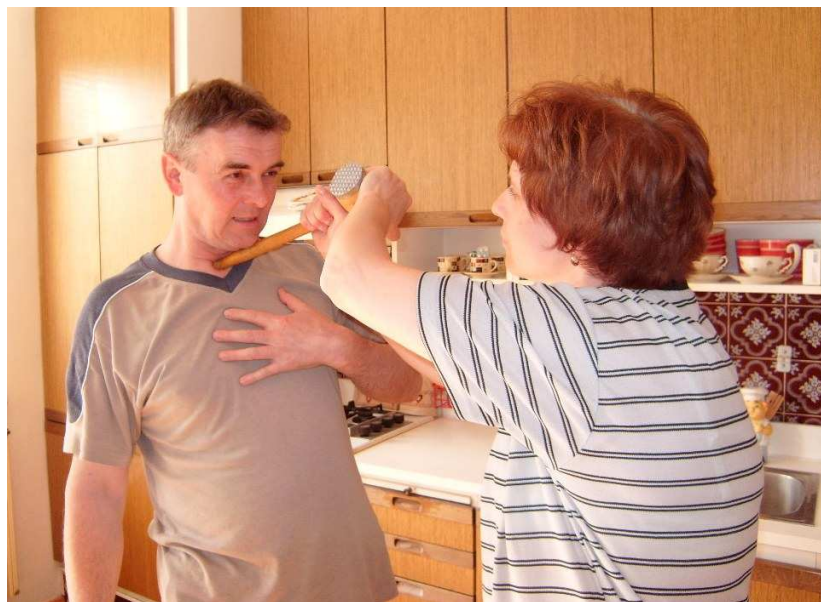
6.4.1.3 Využití tlučka na maso/váleček na těsto

Obrázek 55: využití tlučka na maso jako IZ, silným úderem do obličeje

Obrázek 56: *silný úder vedený proti násilníkovi do oblasti genitálií*

Obrázek 57: *silný úder opačným koncem IZ vedený do oblasti krku (krční jamka), tak aby vytvořil bodnou zbraň*

Obrázek 58: využití válečku na těsto; silný úder vedený do oblasti krku (krční jamky) válečkem na těsto

Obrázek 59: silný úder vedený IZ do oblasti genitálií násilníka

6.4.1.4 Využití koření (chilli, sůl, pepř apod.)

Obrázek 60: vhození soli do obličeje násilníka s následným kopem do oblasti genitálií

Obrázek 61: využití čistícího přípravku jako IZ; stříknutí tekutiny do oblasti obličeje násilníkovi (oči, dýchací cesty)

6.4.1.5 Využití židle

Obrázek 62: využití židle jako IZ; ztížení přístupu k oběti s úderem do obličeje

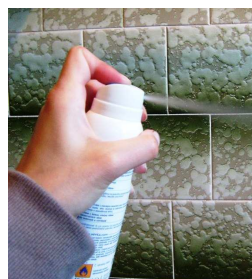
Obrázek 63: úder nohou vedený do oblasti genitálií násilníka

6.4.2 Místnost: koupelna

Zde má oběť DN k dispozici několik improvizovaných zbraní k sebeobraně. Jedná se o předměty:

- nůžky
- spreje, parfémy
- hřeben

Obrázky možných improvizovaných prostředků v místnosti koupelna:

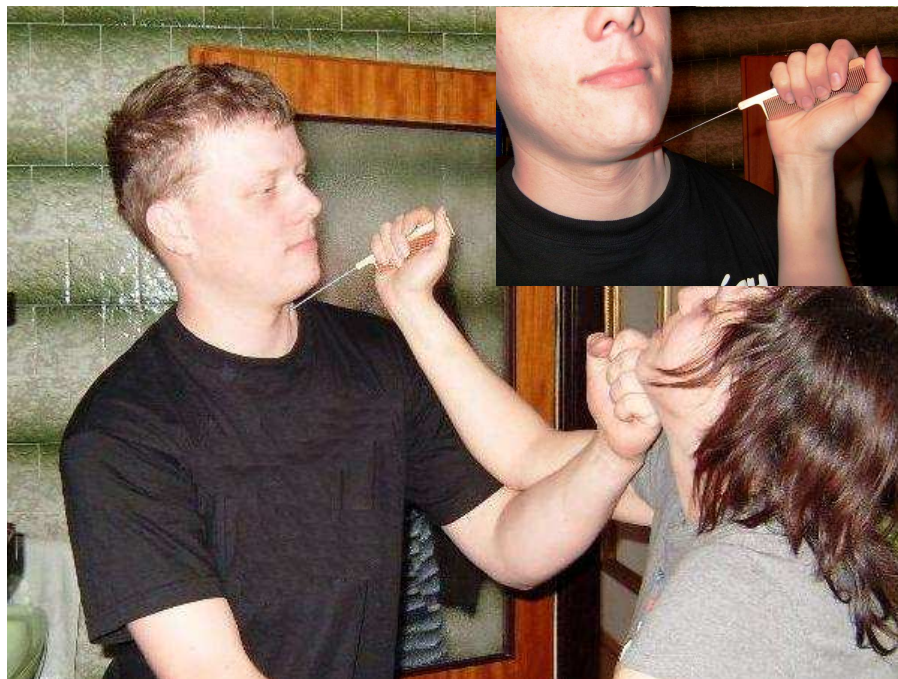
6.4.2.1 Využití vlasového nebo tělového spreje / parfému

Obrázek 64: využití spreje jako IZ; zasáhnutí očí a dýchacích cest násilníka

6.4.2.2 Využití hřebenu

Obrázek 65: využití hřebínku jako IZ; silným bodnutím do oblasti krku násilníkovi

Obrázek 66: bodnutí hrotem hřebínku do očí násilníka

Obrázek 67: silný úder hroty hřebínku nad horní ret (nosní dírky) a silné přejetí přes obličej

6.4.2.3 Využití nůžek

Obrázek 68: využití nůžek jako IZ; silným bodnutím do břišní oblasti

Obrázek 69: silné bodnutí nůžkami do oblasti krku násilníka

6.4.3 Místnost:ložnice

V této místnosti se nenachází zdaleka tolik předmětů k sebeobraně, které by šly využít jako IZ. Navíc zde může docházet ke kombinaci brachiálního a sexuálního násilí. Zde se oběť DN může bránit údery nebo tlaky na genitálie, k dispozici má několik improvizovaných zbraní k sebeobraně. Jedná se o předměty:

- **noviny;**
- **nůžky;**
- **hřeben;**
- **parfém apod. (pokud tyto předměty nejsou v koupelně).**

Obrázek 70: využití novin jako IZ; noviny ve tvaru, tak aby nám vytvořili bodnou zbraň; vedeme silný úder do očí

6.5 V jakých případech je sebeobrana reálná?

Ve většině případech je násilník fyzicky zdatnější, ale útok na násilníkovi slabší partie a citlivé místa na těle nepředpokládá, a proto by mohla sebeobrana být reálná. Samozřejmě ubránit se násilníkovi nejde ve všech případech, a to z několika důvodů:

- nemožnosti dostat se k improvizované zbrani
- její nedostupnosti ve společné domácnosti
- oběť je po útoku násilníkem otřesená, není schopná se mu psychicky ani fyzicky postavit
- jsou přítomni členi rodiny především děti a oběť má strach, že násilník ublíží taky těmto osobám

Tato kapitola je zaměřena na využití improvizovaných zbraní při napadení násilníkem. Použití IZ by mohlo být účinné při prvních projevech domácího násilí. Některé uváděné příklady sebeobrany s využitím IP nebudou tak účinné jako použití zbraně (např. pepřového spreje, paralyzéry apod.). Proto je důležitá je i jejich kombinace, kdy násilníka ochromíme na několik sekund nebo minut s následným úkrytem oběti do bezpečí (útěk k sousedům / zavřít do uzamykatelné místnosti) a zavolání pomoci.

6.6 Zvýší se agresivita násilníka při sebeobraně oběti?

Tato problematika u DN je obtížná. Sebeobrana proti útočníkovi na ulici dle uváděných statistik s využitím IZ ale i beze zbraně s úderem na citlivá místa byla účinná, protože žena ukázala, že by se nebála bránit. Domácí násilí je složitější z hlediska sebeobranu, protože násilník oběť zná a ví, co by od ní mohl očekávat. V mnoha případech DN oběť je ohrožována nejen na zdraví, ale často i na životě, a proto sebeobrana s využitím IZ nebo zbraní či jejich kombinací a následnou pomocí Policie a dalších organizací zabývajících se domácím násilím je na místě.

Každá oběť by to neměla nechat dojít tak daleko, aby DN se stupňovalo a byly jeho součástí i děti. Ale řešit jej už v prvním náznaku, a to uvedenou sebeobranou, útekem do bezpečí, přivolání pomoci a dalším řešením (odchod od násilníka, rozvod apod.) s využitím IC a dalších organizací.

Shrnutí:

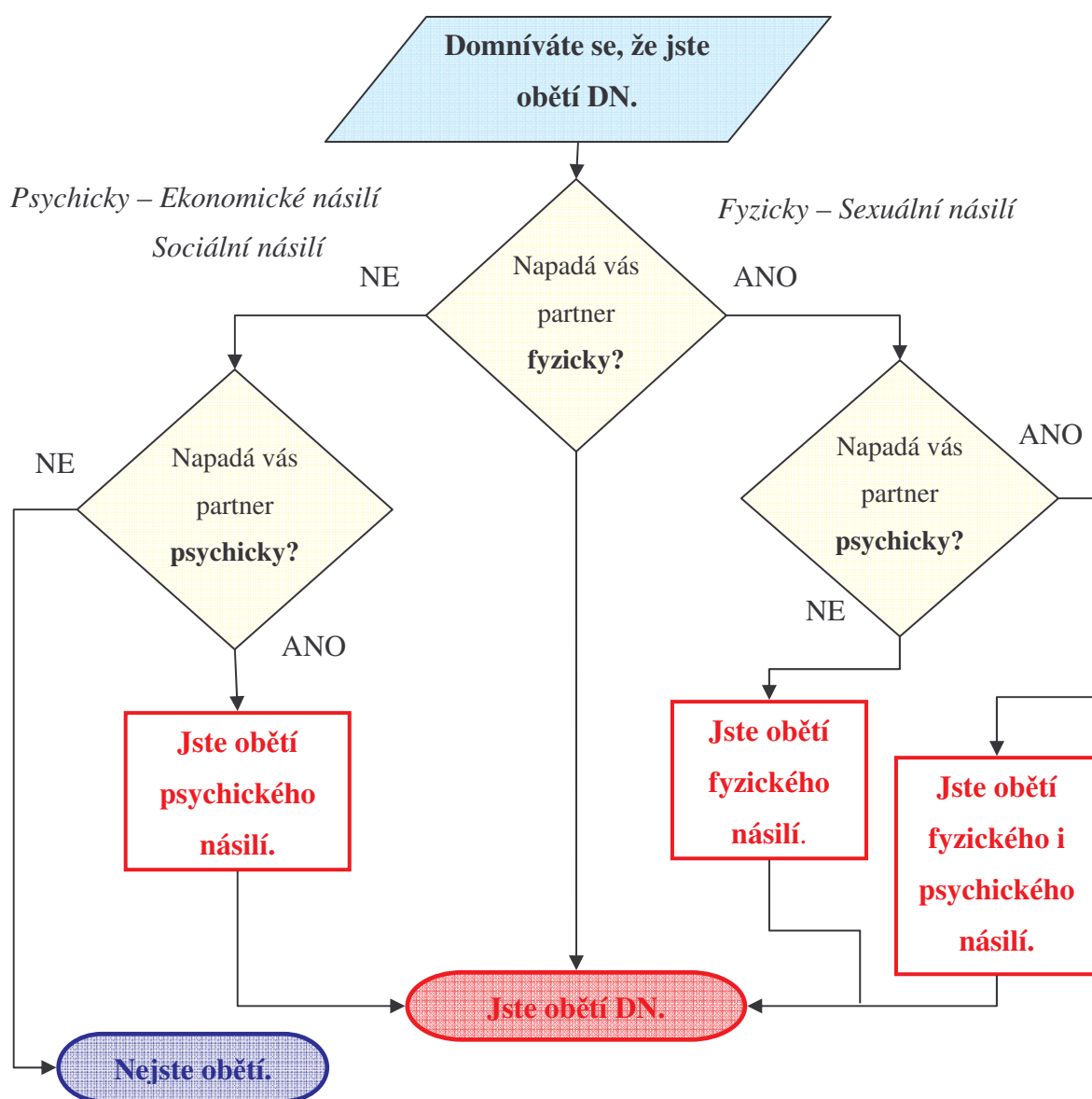
Hlavní iniciativa řešení problému DN je především na oběti samotné. Od roku 2004 je v oblasti legislativy značná změna k lepšímu pro oběti a to ve změně DN na trestný čin a dá se proti němu zasáhnout. Rok 2007 přinesl nový zákon o Vykázání, který umožňuje Policii vstoupit do společného obydlí a zasáhnout proti násilníkovi, dále zřízení Intervenčních center v každém kraji. Vykázání má především preventivní charakter, oběť si může ujasnit své možnosti a je mezitím i ochráněna, aby nedošlo k dalšímu napadení násilníkem. Ale i přesto u nás dochází a bude docházet k DN a další úprava zákonů určitě bude vítána především oběťmi DN.

Ve srovnání s jinými zeměmi je Španělsko nebo Rakousko má v oblasti DN velmi dobré výsledky díky vyšším trestům násilníkům. Británie a Švédsko mají zvláštní soudy pro případy DN (tedy urychlení soudního jednání). Veškerá snaha státních úřadů ale i organizací pomáhající obětem DN bude účinná jen tehdy, pokud sama oběť se rozhodne tento fenomén **domácí násilí** řešit a bude odhodlaná vést plnohodnotný nový život bez násilí. My jim můžeme ukázat cestu k řešení, ale jestli si vyberou tu správnou je už na nich.

7 NÁVRH MOŽNÉHO ŘEŠENÍ POMOCÍ VÝVOJOVÝCH DIAGRAMŮ

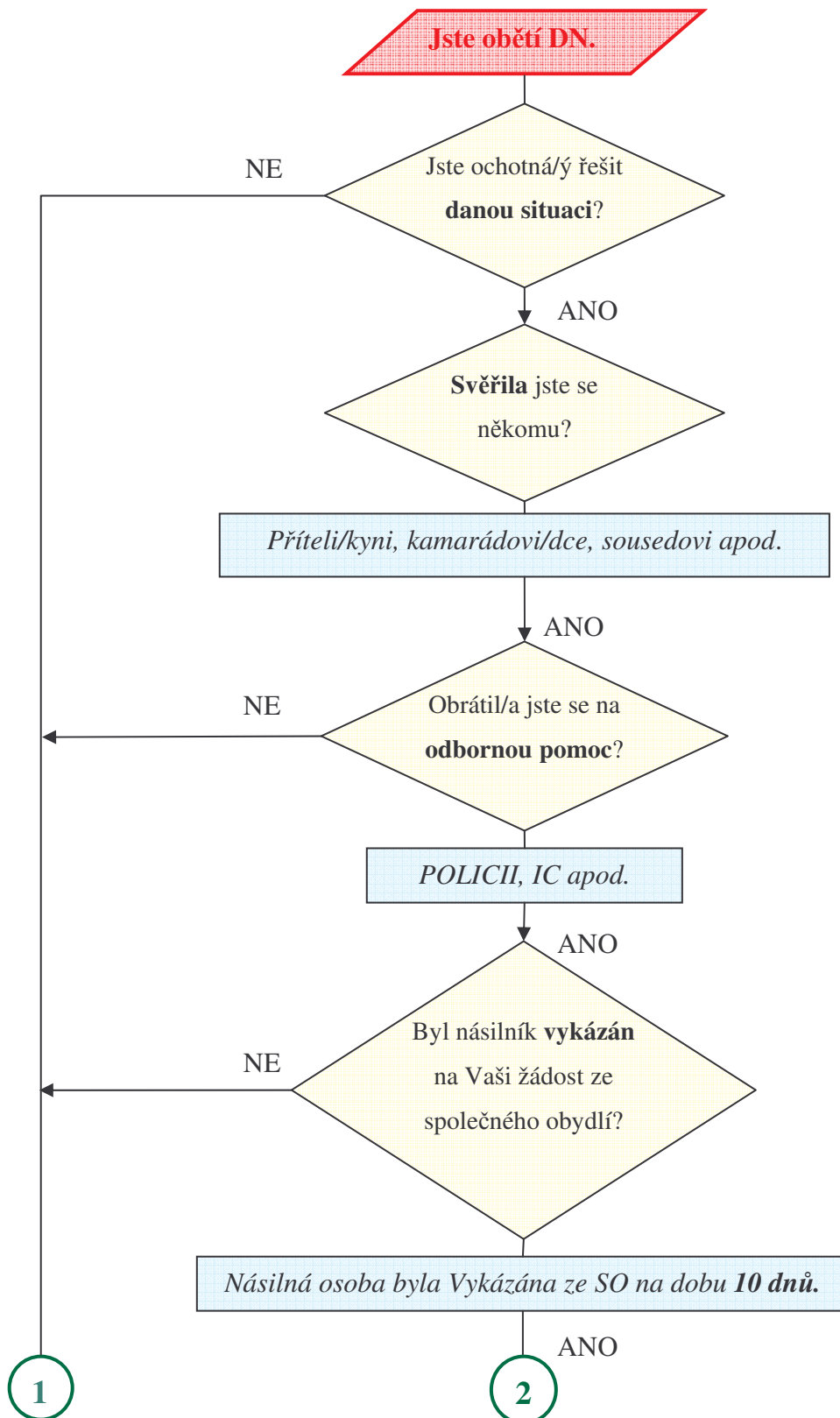
Vývojové diagramy by měly oběti usnadnit rozhodování a stanovení správného řešení problematiky DN. Hlavním cílem je poradit ohroženým osobám, jak se mají zachovat nebo na koho se obrátit, aby tento fenomén Domácí násilí vyřešili hned na jeho počátku.

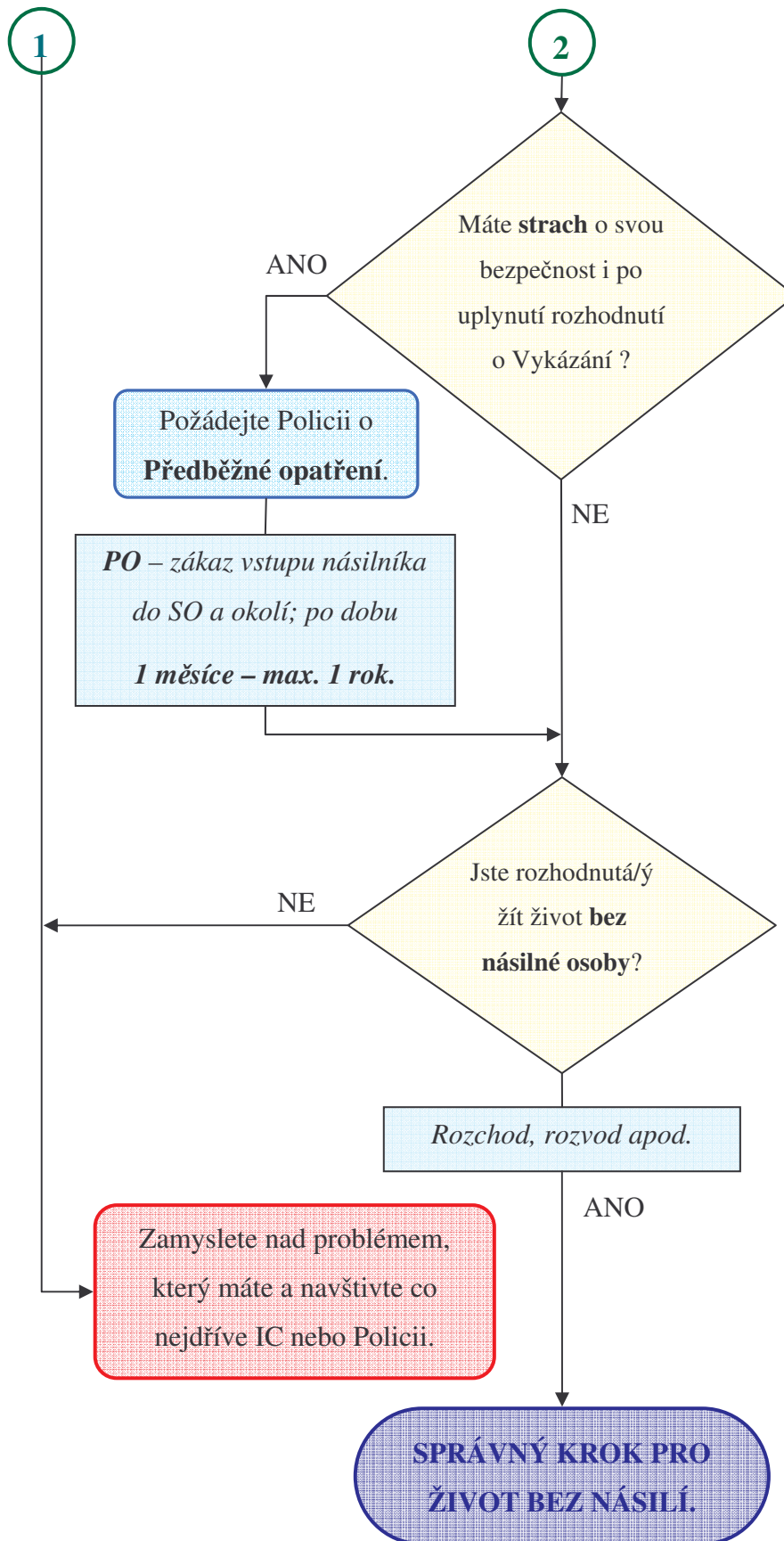
7.1 Vývojový diagram pro osoby, které neví, zda jsou obětí DN

Obrázek 71: Vývojový diagram ověření možné formy násilí u ohrožené osoby DN

7.2 Vývojový diagram správného postupu řešení obětí DN

Obrázek 72: Zobrazení možného postupu oběti DN

7.3 Pomoc Intervenčních center

Pojem IC = jsou specializované pracoviště poskytující individuální psychologickou a sociální pomoc. Ohroženým osobám poskytují:

- lékařskou;
- poradenskou;
- psychologickou;
- právní pomoc.

Součástí pomoci je i vzájemná informovanost mezi orgány:

- ✓ sociálně-právní ochrany dětí;
- ✓ obcemi;
- ✓ orgány Policie ČR;
- ✓ nestátními a charitativními organizacemi.

IC plní koordinační úlohu mezi uvedenými institucemi a vyhodnocují vzájemnou spolupráci.

Další úkoly IC:

1. V případě doručení opisu od Policie ČR (do 24h) *rozhodnutí o Vykázání* násilné osoby intervenčnímu centru, má povinnost IC kontaktovat ohroženou osobu do 48h a nabídnout jí odbornou pomoc.
2. Pracovníci IC mají povinnost v rámci prvního kontaktu ověřit, zda tato osoba porozuměla všem informacím poskytnutým příslušníky Policie ČR a zda jí byla zajištěna dostatečná ochrana a bezpečí.
3. IC je povinno oznamovat příslušnému krajskému úřadu počet osob ohrožených násilným chováním, kterým byla poskytnuta pomoc.

Primární prevence IC:

- Distribuce letáků a informačních materiálů;
- Prezentace možnosti pomoci osobám ohroženým domácím násilím v médiích – tisk, rozhlas apod.;
- Besedy s občany;

- Prezentace naší práce na setkáních odborníků z řad psychologů a psychiatrů;
- Interaktivní programy pro mládež;
- Semináře pro sociální a zdravotnické pracovníky, pedagogické pracovníky;
- Prezentace činnosti IC na odborných konferencích regionálního i nadregionálního charakteru. ^[26]

Veškeré služby IC jsou poskytovány **bezplatně**. Při navštívení intervenčního centra budete seznámeni s pravidly pro poskytování služeb, s písemným souhlasem s poskytnutím osobních údajů. Pracovníci IC provedou dokumentaci případu DN, v případě Vašeho písemného souhlasu. Přehled IC, formuláře pro dokumentaci jsou uvedeny v příloze i s ostatními nabízenými službami prostřednictvím letáků IC.

Shrnutí:

Uvedené vývojové diagramy by měli ohroženým osobám upřesnit nejasné situace a navést možný způsob řešení DN. Měly by jim poradit při rozhodování a stanovení vážnosti dané problematiky, s cílem vybrat tu nejlepší variantu pro jejich život bez násilí. Osoby, které si nejsou jisté, zda se objevil určitý druh násilí právě u nich, slouží první diagram. Je rozdělen do dvou forem násilí a to fyzické a psychické. Do fyzického násilí jsem zařadila sexuální, do psychického násilí ekonomické a sociální. Fyzickým násilím je v otázce vývojového diagramu myšleno jakékoliv ublížení na zdraví, škracení, údery pěstí, kopání, nucení k pohlavnímu styku apod. Psychickým násilím omezování osobní svobody, odpírání potravin, zesměšňování, přehnaná kontrola, zakazování kontaktu s přáteli apod. Diagram možného způsobu postupu oběti může pomoci v otázce správného postupu při DN. V kapitole jsem kladla důraz na činnosti intervenčních center, jejich nabízené pomoci obětem a ohroženým osobám, tak aby se dostaly do podvědomí veřejnosti, která prozatím s její funkcí není moc obeznámena.

ZÁVĚR

Domácí násilí je jev, na který se v současnosti stále více upírá pozornost veřejnosti. Přístup k řešení DN v mnoha případech ze strany ohrožené oběti není správný, a proto by se měl změnit především v oblasti prevence a včasné pomoci již při prvotních projevech tohoto fenoménu. Jak vychází z uvedených statistik, oběťmi se stávají nejčastěji ženy a děti, z tohoto důvodu by měla pomoc intervenčních center, státních institucí a jiných neziskových organizací směřovat především k těmto osobám. Mezi nejvíce ohrožené osoby spadají také senioři a zdravotně postižení, kteří se nemohou často bránit a jsou odkázáni na pomoc druhých. V úvodní části práce je pro snadnou orientaci zpracována přehledová tabulka s možnostmi dokumentace jednotlivých forem DN, které mohou jeho oběti využít jako důkazní materiál při případném soudním řízení pro podložení své výpovědi. V problematice DN byl vyvrácen mýtus, že za příčinu DN může alkoholismus partnera. V některých případech může sloužit jako spouštěcí prvek násilí.

Diplomová práce je dále zaměřena na charakteristiku pachatelů DN. Násilná osoba je často popisována jako tzv. „inteligentní násilník“, protože navenek vystupuje jako milý a pozorný, ale v soukromí je bezohledný a násilnický. Nejčastějším dosaženým vzděláním násilné osoby je vyučení bez maturity, vyskytují se však i případy násilí páchaného vysokoškolsky vzdělanými osobami. Všechny projevy násilí páchaného mezi jednotlivými členy rodiny, jsou v naprosté většině páchané muži vůči ženám, nejčastěji k manželkám, družkám, partnerkám; a částečně i vůči dětem, rodičům a prarodičům.

Řešení DN není jednoduché pro oběti, natož tak pro zasahující policisty, kteří se musí vcítit do konkrétní situace, aby dokázali pomoc oběti nejvhodnějším způsobem a přitom zabránili případnému zranění zúčastněných osob. Velkým průlomem v této oblasti je zákon 135/2006 Sb. Tento zákon zavádí dvě novinky a to institut vykázání a zřízení intervenčních center. Rozhodnutí o vykázání umožňuje vykázat násilnou osobu ze společného obydlí na dobu 10 dnů, ohrožená osoba tak získává čas na rozmyšlení a stanovení dalšího postupu řešení tohoto problému. Intervenční centra nabízejí lékařskou, poradenskou, psychologickou a především právní pomoc obětem DN. Zaměřila jsem se na činnosti intervenčních center a jejich nabízené pomoci obětem a ohroženým osobám, tak aby se dostaly do podvědomí veřejnosti, která prozatím s její funkcí není moc obeznámena.

V práci jsem si verifikovala několik hypotéz: obětí se stávají nejčastěji ženy; znalosti o intervenčních centrech jsou malé i o jejich činnostech; oběti by se měli bránit

proti fyzickému násilí sebeobranou s využitím improvizovaných prostředků. Bohužel toto zjištění není vůbec potěšující a přes veškeré úsilí kompetentních orgánů a organizací, které je v posledních několika letech vyvíjeno, je stále hodně toho, co se musí v této oblasti zlepšit, a to především na úseku prevence, informovanosti veřejnosti a snad i právní úpravy tohoto problému. Jsou žádoucí úpravy v uvedených oblastech a respektovat tento fenomén jako celospolečenský problém.

Hlavní iniciativa řešení problému DN je především na oběti samotné. Veškerá snaha státních úřadů ale i organizací pomáhající obětem DN bude účinná jen tehdy, pokud sama oběť se rozhodne tento fenomén **domácí násilí** řešit a bude odhodlaná vést plnohodnotný nový život bez násilí. My jim můžeme ukázat cestu k řešení, ale jestli si vyberou tu správnou je už na nich.

Oběti se brání proti násilí sebeobranou s využitím zbraní, improvizovaných prostředků a jiných sebeobránných technik s cílem zasáhnout citlivá místa na těle útočníka. Proč by tomu mělo být jinak u domácího násilí? Jestliže se oběť násilí dokáže ubránit na ulici, proč by nemohla na jiném místě?

„Čím více odvahy a odhodlání k řešení problému máme, tím více přispějete k jeho zániku.“

SUMMARY

Domestic violence is a phenomenon that is getting more and more attention of general public nowadays. Approach to solving of DV in many cases from the side of a vulnerable victim isn't right and therefore should be changed mainly in the area of prevention and in timely help at the primary exposure of this phenomenon. How is coming out from mentioned statistics, women and children are often becoming the victims, for this reason the help of intervention centres, state institutions and other non-profit organizations should be heading towards to these people. Between the most frequently vulnerable people also belongs seniors and handicapped, that often can't defend themselves and depend on the assistance of others. In the introductory part of the presentation is made a summary chart for an easy orientation with options of individual forms of documentation of DV, which can the victims use as an evidence material supporting their testimony in case of court hearing. In the problem of DV the myth was disproved, that the cause of DV can be blamed on alcoholism of the partner. In some cases violence can act as a trigger element .

The diploma paper is further oriented on characteristics of DV offenders. The violent person is often described as co called „clever violator“, because on the outside he acts as a pleasant and a thoughtful person but in private he is ruthless and violent. The most frequent educational attainment of the violent person is vocational training without leaving examination, but there are cases of domestic violence committed by a person with academic education. All demonstrations of the violence committed between individual members of the family are in absolute majority committed by men towards to women, mainly to wives, companions, partners and partly even towards to children, parents and grandparents.

The solution of DV isn't easy for the victims, let alone for the intervening policeman that has to feel in into the particular situation so they could help the victim the most proper way and at the same time to prevent possible injury of the participating person. The biggest break-through in this area is the law 135/2006sb. This law brings two new things and that is deportation institute and establishment of the intervention centres. The verdict about deportation allows to deport the violent person from shared household for 10 days, by this the endangered person is getting time to figure out and determinate the next step to solution of this problem. The intervention centres provides medical, consultancy, psychological and mainly legal help to the victims of DV. I have focused on

activities of these intervention centres and their offered assistance to the victims and the endangered persons, so they would get into the public subconsciousness who is not for the time being very familiar with its function.

At this paper I have verified several hypothesis: the victims are becoming mainly women, the knowledge about the intervention centres are small even about their activities: the victims should defend themselves against physical violence with a self-defence by using improvised resources. Unfortunately, this finding is not pleasant at all and after all effort of competent authorities and organizations, which is in the last few years developed ,there is still a lot that has to be done to improve this area ,mainly in the field of prevention, public awareness and even perhaps legal adjustments of this problem. The adjustments are desirable in these mentioned areas and we should respect this phenomenon as an all-society problem.

Main initiative addressing the problem of DV is first of all on the victim itself.

All effort of the state authorities as well as the organizations helping the victims of DV will be effective if and only if that victim herself will decide to solve this **phenomenon of domestic violence** and will be determined to live full-fledged new life without the violence. We can show them the way to the solution but if they choose the right one is only on them.

The victims defend themselves against the violence by using a self-defence with the usage of the weapons, improvised instruments and other self-defence techniques with a goal to strike sensitive spots on the attacker body. Why should that be different with Domestic violence? If the victim of the violence can defend herself on the street, why couldn't she defend herself somewhere else?

„The more courage and determination we have to solve the problem, the more we contribute to his disappearance.“

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [27] ČIRTKOVÁ, L.: *Moderní psychologie pro právníky - Domácí násilí, stalking, predikce násilí*. 1. vyd. Praha : Grada, 2008. 150s. ISBN 978-80-247-2207-8.
- [28] KONRÁD, Z.: *Metodika vyšetřování trestných činů souvisejících s domácím násilím*. Praha : Policejní akademie ČR, 2007. 60s. ISBN 978-80-7251-241-6.
- [29] SZCZEPANIKOVÁ, A.: *Jak jednat v případech domácího násilí? Praktická doporučení pro příslušníky / příslušnice Policie ČR*. Brno : Liga lidských práv, 2004. 24s. ISBN 80-239-2207-6.
- [30] VOŇKOVÁ, J.; DURDÍK, T.: *Metodický rámec práce intervenčních center a podpora jejich vzniku*. Praha : Bílý kruh bezpečí o.s., 2007. 87s. ISBN 978-80-239-9448-3.
- [31] VOŇKOVÁ, J.; HUŇKOVÁ, M.: *Domácí násilí v ČR z pohledu práva*. 1. vyd. Stráž pod Ralskem : Justiční akademie ČR, 2004. 248s. ISBN 80-239-6230-2.

Internetové zdroje:

- [32] BARTOŠKOVÁ, J.: Základní informace o problematice domácího násilí a rady pro osoby ohrožené domácím násilím. [online]. 2001. [cit. 2007-02-6]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?chnum=2&nid=3043&doctype=ART&docid=39506>>
- [33] Domácí násilí [online]. 1998 [cit. 2009-14-3]. Dostupný z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/mvcr/604/28964.html>
- [34] Domácí násilí – základní informace [online]. 1998 [cit. 2009-14-3]. Dostupný z WWW : <<http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/domaci-nasili/r69>>
- [35] HRONOVÁ, M.; VAVROŇOVÁ, M.: Domácí násilí - Sociologická sonda klientek o.s. ROSA a jejich dětí za rok 2007. Praha : ROSA o.s. 2008 [online]. 2003 [cit. 2009-14-3]. Dostupný z WWW : <http://www.rosa-os.cz/fileadmin/rosa/statistika_ROSA_za_2007.pdf>
- [36] OUKUPOVÁ, E.: Rány padají za zavřenými dveřmi [online]. 2002 [cit. 2009-14-3]. Dostupný z WWW : <<http://zena-in.cz/clanek/rany-padaji-za-zavrenymi-dvermi/kategorie/laska-a-vztahy>>

- [37] Poslání intervenčního centra, [online]. 2002 [cit. 2009-11-4]. Dostupný z WWW : <<http://ic-rakovnik.cz/>>
- [38] Právní rámec ochrany před domácím násilím v ČR, [online]. 2002 [cit. 2009-14-3]. Dostupný z WWW : <http://ic-rakovnik.cz/pravni-ramec>
- [39] ROSA; občanské sdružení, [online]. 2001 [cit. 2009-21-4]. Dostupný z WWW : <<http://www.rosa-os.cz/domaci-nasili/myty-o-domacim-nasili/>>
- [14] Statistiky z Dona linky [online]. 2001 [cit. 2009-14-3]. Dostupný z WWW : <http://www.donalinka.cz/redaction.php?action=showRedaction&id_categoryNode=378>
- [15] STEM pro Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR.: Domácí násilí II – Shrnutí základních výsledků reprezentativního výzkumu pro občanské sdružení Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR a.s. [online]. 1996 [cit. 2009-14-3]. Dostupný z WWW : <<http://www.stem.cz/clanek/1145>>
- [16] Zákon 135/2006 Sb. Sbírka zákonů. [online]. 2006 [cit. 2009-19-4]. Dostupný z WWW : <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2006/sb046-06.pdf>>
- [17] Zákon 140/1961Sb. Trestní zákon. [online]. 2002 [cit. 2009-14-3]. Dostupný z WWW : <<http://www.trestni-rizeni.com/Trestneciny/trzak.htm>>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

STEM	Středisko empirických výzkumů
ROSA	Občanské sdružení nabízející komplexní pomoc ženám – obětem DN
DONa	Zkratka pro linku bezpečí, která nabízí pomoc osobám ohrožených DN
SOU	Střední odborná škola
BKB	Bílý kruh bezpečí
OSN	Organizace spojených národů
ODO	Otázka daných osob (viz.dotazníky)
WHO	Světová zdravotnická organizace (World Health Organization)
DN	Domácí násilí
SŠ	Střední škola
VŠ	Vysoká škola
ZŠ	Základní škola
TZ	Trestní zákon
TČ	Trestný čin
TO	Trestní oznámení
ČR	Česká republika
VS	Vsetín
ZL	Zlín
UH	Uherské Hradiště
KM	Kroměříž
CP	Celospolečenský problém
IZ	Improvizované zbraně
IP	Improvizované prostředky
IC	Intervenční centrum

SO	Společné obydlí
PO	Předběžné opatření
MD	Mateřská dovolená
MP	Městská Policie
CK	Cestovní kancelář
ID	Invalidní důchod

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: <i>Cyklus DN, vlastní zdroj</i>	16
Obrázek 2: <i>grafické znázornění nejčastějších typů DN a jejich kombinací</i> ^[15]	22
Obrázek 3: <i>věkového složení násilníků DN, statistiky Občanského sdružení ROSA 2007</i> ^[8]	28
Obrázek 4: <i>statistika výzkumu STEM pro Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR - vzdělání násilníků za rok 2007, z počtu respondentů 572</i> ^[15]	29
Obrázek 5: <i>výzkumy a statistiky DONA linky, procenta obětí DN</i> ^[10]	30
Obrázek 6: <i>věkového složení obětí DN, statistiky Občanského sdružení ROSA 2007</i> ^[14]	34
Obrázek 7: <i>děti, jako svědci domácího násilí, statistiky Občanského sdružení ROSA 2007</i> ^[16]	35
Obrázek 8: <i>statistika z Občanské sdružení ROSA za rok 2007; děti jako svědci násilí psychického, fyzického a kombinací obou násilí</i> ^[17]	36
Obrázek 9: <i>statistika z Občanské sdružení ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy za rok; svědci násilí během roku 2003 – 2007</i> ^[18]	36
Obrázek 10: <i>statistika z Občanské sdružení ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy</i> ^[22]	38
Obrázek 11: <i>Vývojový diagram rozhovoru dispečinku s ohroženou osobou</i>	44
Obrázek 12: <i>Vývojový diagram rozhovoru oběti DN</i>	48
Obrázek 13: <i>grafické znázornění počtu vykázaní za rok 2007</i>	53
Obrázek 14: <i>Přehled počtu vykázaní v jednotlivých krajích za rok 2007</i>	53
Obrázek 15: <i>Přehled počtu vykázaní v jednotlivých krajích v přepočtu na počet obyvatel za rok 2007</i>	54
Obrázek 16: <i>Celorepubliková statistika za rok 2007</i>	55
Obrázek 17: <i>zobrazení Zlínského kraje a měst s nejvyšším a nejnižším počtem vykázaní</i>	56
Obrázek 18: <i>statistika Zlínského kraje v počtu 49 vykázaní nebo zákazu vstupu za rok 2007</i>	56
Obrázek 19: <i>znázornění druhů rozhodnutí ve Zlínském kraji z počtu 49 vykázaní nebo zákazu vstupu</i>	57
Obrázek 20: <i>statistika dodržování lhůt ze strany PČR ve Zlínském kraji rok 2007</i>	57
Obrázek 21: <i>statistika pohlaví násilné osoby ve Zlínském kraji rok za 2007</i>	58

Obrázek 22: statistika pohlaví ohrožené osoby ve Zlínském kraji za rok 2007.....	58
Obrázek 23: statistika věku ohrožených osob ve Zlínském kraji za rok 2007.....	59
Obrázek 24: statistika vztahu mezi ohroženou a násilnou osobou ve Zlínském kraji za rok 2007	59
Obrázek 25: znázornění druhů rozhodnutí ve Zlínském kraji z počtu 46 vykázaní nebo zákazu vstupu.....	60
Obrázek 26: statistika pohlaví násilné osoby ve Zlínském kraji rok 2008.....	60
Obrázek 27: statistika pohlaví ohrožené osoby ve Zlínském kraji rok 2008	61
Obrázek 28: statistika věku ohrožených osob ve Zlínském kraji za rok 2008.....	61
Obrázek 29: statistika vztahu mezi ohroženou a násilnou osobou ve Zlínském kraji.....	62
Obrázek 30: statistiky Policie Zlínského kraje vývoje DN za rok 2007 – 2008.....	62
Obrázek 31: grafické zobrazení věkové kategorie respondentů	65
Obrázek 32: grafické zobrazení forem DN dle dotazovaných respondentů.....	69
Obrázek 33: grafické znázornění respondentů jako „svědků“ DN.....	69
Obrázek 34: grafické znázornění nejčastějších obětí u domácího násilí.....	71
Obrázek 35: grafické znázornění znalosti respondentů o pojmu „Intervenční centrum“.....	72
Obrázek 36: grafické znázornění odpovědí na otázku znalosti pojmu „rozhodnutí o Vykázaní“	74
Obrázek 37: grafické znázornění odpovědí respondentů na znalost	76
Obrázek 38: grafické znázornění odpovědí respondentů na otázku fyzické obrany u DN	76
Obrázek 39: grafické znázornění odpovědí respondentů na obranu proti fyzickému násilí.....	78
Obrázek 40: grafické znázornění odpovědí respondentů na otázku č.11	79
Obrázek 41: grafické znázornění odpovědí respondentů na příčinu DN.....	80
Obrázek 42: grafické znázornění odpovědí respondentů na poskytování pomoci.....	81
Obrázek 43: grafické znázornění odpovědí respondentů na pohled DN	82
Obrázek 44: Ilustrační foto	83
Obrázek 45: úder dolní končetinou do oblasti genitálií násilníka.....	85
Obrázek 46: tlak na oblast genitálií.....	86
Obrázek 47: vytažení kůže do řas horní víčko s následným úderem do genitálií	86
Obrázek 48: tlak na oči horní končetinou, snaha o poranění oči palci a odstrčení.....	87

Obrázek 49: <i>Ilustrační obrázky</i>	88
Obrázek 50: <i>využití vidličky jako improvizované zbraně; bodnutí do dolních končetin</i>	89
Obrázek 51: <i>bodnutí vidličkou do horních končetin</i>	89
Obrázek 52: <i>bodnutí vidličkou do genitálií</i>	90
Obrázek 53: <i>využití kuchyňské vidlice jako IZ; bodnutí do oblasti krku</i>	90
Obrázek 54: <i>využití vřelé vody jako IZ; vhození horké vody násilníkovi do obličeje</i>	91
Obrázek 55: <i>využití tlučka na maso jako IZ, silným úderem do obličeje</i>	91
Obrázek 56: <i>silný úder vedený proti násilníkovi do oblasti genitálií</i>	92
Obrázek 57: <i>silný úder opačným koncem IZ vedený do oblasti krku (krční jamka), tak aby vytvořil bodnou zbraň</i>	92
Obrázek 58: <i>využití válečku na těsto; silný úder vedený do oblasti krku (krční jamky) válečkem na těsto</i>	93
Obrázek 59: <i>silný úder vedený IZ do oblasti genitálií násilníka</i>	93
Obrázek 60: <i>vhození soli do obličeje násilníka s následným kopem do oblasti genitálií</i>	94
Obrázek 61: <i>využití čistícího přípravku jako IZ; stříknutí tekutiny do oblasti obličeje násilníkovi (oči, dýchací cesty)</i>	94
Obrázek 62: <i>využití židle jako IZ; ztížení přístupu k oběti s úderem do obličeje</i>	95
Obrázek 63: <i>úder nohou vedený do oblasti genitálií násilníka</i>	95
Obrázek 64: <i>využití spreje jako IZ; zasáhnutí očí a dýchacích cest násilníka</i>	96
Obrázek 65: <i>využití hřebínku jako IZ; silným bodnutím do oblasti krku násilníkovi</i>	97
Obrázek 66: <i>bodnutí hrotem hřebínku do očí násilníka</i>	97
Obrázek 67: <i>silný úder hroty hřebínku nad horní ret (nosní dírky) a silné přejetí přes obličej</i>	98
Obrázek 68: <i>využití nůžek jako IZ; silným bodnutím do břišní oblasti</i>	98
Obrázek 69: <i>silné bodnutí nůžkami do oblasti krku násilníka</i>	99
Obrázek 70: <i>využití novin jako IZ; noviny ve tvaru, tak aby nám vytvořili bodnou zbraň; vedeme silný úder do očí</i>	100
Obrázek 71: <i>Vývojový diagram ověření možné formy násilí u ohrožené osoby DN</i>	102
Obrázek 72: <i>Zobrazení možného postupu oběti DN</i>	104

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: zdroj vlastní, možnosti dokumentace domácího násilí.	23
Tabulka 2: věkového složení násilníků DN, ...	28
Tabulka 3: statistika výzkumů agentury DONA linka - vzdělání násilníků za duben a 1.čtvrtletí 2008 ^[14]	29
Tabulka 4: výzkumy a statistiky DONA linky, procenta obětí DN ^[14]	31
Tabulka 5: pohlaví ohrožené osoby DN, statistiky Zlínského kraje rok 2007 ^[11]	31
Tabulka 6: statistika výzkumů agentury DONA linka – vztah mezi násilnou osobou a obětí za duben a 1.čtvrtletí 2008 ^[14]	31
Tabulka 7: vztah mezi násilnou osobou a obětí	32
Tabulka 8: věk obětí DN, statistiky BKB rok 2008 ^[15]	33
Tabulka 9: věk obětí DN, statistiky Občanského sdružení ROSA 2007 ^[13]	33
Tabulka 10: délka manželství / partnerství obětí s násilnou osobou, statistiky Občanského sdružení ROSA 2007 ^[15]	34
Tabulka 11: statistika z Občanské sdružení ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy ^[19]	37
Tabulka 12: statistika z Občanské sdružení ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy ^[20]	37
Tabulka 13: statistika z Občanské sdružení ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy ^[21]	38
Tabulka 14: statistiky Intervenčního centra Zlín vykázaní v jednotlivých krajích	52
Tabulka 15: Číslování k obrázku č.12 – pojmenování jednotlivých krajů.....	53
Tabulka 16: přehled počtu vykázaní dle krajů v měsících za rok 2007	54
Tabulka 17: věková kategorie respondentů, 170 osob.....	64
Tabulka 18: zobrazení povolání dotazovaných respondentů	65
Tabulka 19: rozdělení respondentů dle věkové kategorie v souvislosti s otázkou č.1	67
Tabulka 20: grafické znázornění odpovědí respondentů na otázku č.1	67
Tabulka 21: statistické údaje o respondentech se zápornou odpovědí na ot.č.1	68
Tabulka 22: druhy domácího násilí dle dotazovaných respondentů.....	68
Tabulka 23: rozdělení respondentů jako „svědků“ domácího násilí.....	69
Tabulka 24: statistické údaje o respondentech s kladnou odpovědí na ot.č.3	70
Tabulka 25: nejčastější oběť u DN dle dotazovaných respondentů	70
Tabulka 26: počet osob, které přivolali Policii k DN	71

Tabulka 27: rozdělení respondentů na základě znalosti o fungování Intervenčních center	72
Tabulka 28: rozdělení respondentů na základě znalosti o fungování Intervenčních center	72
Tabulka 29: statistické údaje o respondentech s kladnou odpovědí na ot.č.6	73
Tabulka 30: rozdělení respondentů na základě znalosti o pojmu „rozhodnutí o Vykázání“	74
Tabulka 31: odpovědi respondentů na znalost „improvizovaných prostředků“ k sebeobraně	74
Tabulka 32: odpovědi respondentů na dotaz, co si představí pod „IP“	75
Tabulka 33: odpovědi respondentů na otázku vztahu obětí DN a sebeobranou	76
Tabulka 34: odpovědi respondentů na dotaz obrany proti fyzickému násilí	77
Tabulka 35: typy sebeobrany u respondentů	77
Tabulka 36: odpovědi respondentů na otázku č.11	78
Tabulka 37: odpovědi respondentů na otázku příčiny	79
Tabulka 38: odpovědi respondentů na otázku poskytování dostatečné pomoci obětem DN	80
Tabulka 39: odpovědi respondentů na otázku pohledu na DN (CP nebo ODO)	81

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dokumentace případu DN

Příloha P II: Pravidla IC a písemný souhlas

Příloha P III: Leták IC Zlín

Příloha P IV: Seznam Intervenčních center

PŘÍLOHA P I: DOKUMENTACE PŘÍPADU DN

DOKUMENTACE PŘÍPADU DN / INTERVENČNÍ CENTRUM

Spisová značka IC: _____

Název IC a adresa IC <i>Ize nahradit otiskem razítka</i>			
Pracovník IC (jméno, příjmení)			
Případ předán PČR: (e-mailem, faxem, poštou, osobně jinak / jak)	Datum	Hodina předání	Způsob předání
Došlo k vykázání NO	ano ☐	ne ☐	
Došlo k zákazu vstupu NO	ano ☐	ne ☐	
i. Jedná se o první vykázání	ano ☐	ne ☐	
ii. V případě opakovaného vykázání se jedná o vykázání	druhé ☐	třetí ☐	čtvrté ☐
Došlo k jinému opatření ? K jakému konkrétně?	_____		
Datum a čas vykázání	Datum _____	Čas _____	
Lhůta 10denního vykázání vyprší	Datum _____	Čas: 24 hodin	
Lhůta 48 hodin od doručení pro kontakt IC s ohroženou osobou vyprší	Datum _____	Čas _____	
První kontakt IC s ohroženou osobou se uskutečnil	Datum _____	Čas _____	
	Telefonicky ☐	Dopisem ☐	Osobně ☐
	Jinak, konkrétně jak:		
Opakované kontakty	ano ☐	ne ☐	
Kontakt ukončen dne			

Ohrožená osoba byla před vyplněním tohoto formuláře poučena o tom, že údaje v něm obsažené mohou být dále poskytnuty pouze oprávněným osobám a organizacím ve smyslu § 11 a § 21 zákona č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů. Poskytnutí údajů je dobrovolné a osoba ohrožená má právo přístupu k těmto osobním údajům. Rovněž souhlasí s nakládáním a zpracováním osobních údajů na pracovišti IC dle zákona č. 101/2000 Sb.

Ohrožená osoba po poučení tento souhlas udělila: ano ne

Podpis ohrožené osoby:

Podpis pracovníka IC:

Datum:

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

I. Osoba ohrožená

Jméno a příjmení	
Datum narození	
Adresa trvalého bydliště (podle evid. obyv.)	
Adresa, kde dochází k ohrožení osoby (je-li totožná s trvalým bydlištěm, nevyplňujte)	
Adresa pro doručování (je-li totožná s trvalým bydlištěm, nevyplňujte)	
Telefon včetně mobilu	
Zaměstnání včetně MD, ID, nezaměstnaná atd.	
Aktuální bytová situace	
Aktuální finanční situace	
Aktuální sociální situace	
Zranění v důsledku DN	ano ☐ ne ☐
Lékařské ošetření	ano ☐ ne ☐
Lékařské dokumentace byla pořízena	ano ☐ ne ☐

II. Vztah mezi osobou ohroženou a osobou násilnou

Manželé	ano ☐ ne ☐
V pořadí manželství ohrožené osoby	1. 2. 3. 4. a více
Druh/družka	ano ☐ ne ☐
Partneři	ano ☐ ne ☐
Rozvedení manželé	ano ☐ ne ☐
Osoby odpovědné za výchovu dítěte/dítě	ano ☐ ne ☐
Sourozenci	ano ☐ ne ☐
Potomci/senioři	ano ☐ ne ☐
Jiný / jaký	
Žijí spolu ve společné domácnosti	ano ☐ ne ☐
Jak dlouho trvá DN (přibližně)	

III. Nezletilé děti

Přítomnost dětí	ano ☐ ne ☐
Jméno a příjmení/datum narození	
i. K DN docházelo v jejich přítomnosti	
ano ☐ ne ☐	
ii. Byly přítomny zákroku policie	
ano ☐ ne ☐	

IV. Osoba násilná

Jméno a příjmení	
Datum narození	
Adresa trvalého bydliště (podle evid. obyv.)	
Adresa pro doručování	
Telefon	

V. Další zúčastněné osoby

(oznamovatel, svědek, osoba poskytující podporu osobě ohrožené)

Kdo dal podnět k vykazání, kdo zavolał policii (či iniciativou byla přivolána pomoc)?

1. ohrožená osoba ano ne

2. Jiná osoba, uveďte konkrétně jaká _____

Jméno příjmení	
Datum narození	
Adresa	
Telefon	

(oznamovatel, svědek, osoba poskytující podporu osobě ohrožené)

Jméno příjmení	
Datum narození	
Adresa	
Telefon	

VI. Stručný popis události podle sdělení osoby ohrožené
(dalších zúčastněných osob) – lze pokračovat na samostatném listu

a. Reakce OO na vykázáni

i. Souhlasí ano ne

b. Reakce NO na vykázáni

i. Souhlasí ano ne

ii. Kladla odpor, reagovala agresivně ano ne

ÚDAJE O PŘEDEŠLÝCH OPATŘENÍCH JINÝCH INSTITUCÍ PO CELOU DOBU TRVÁNÍ DN

Policie České republiky

DN řešeno a) domluvou a evidencí	ano ☐	ne ☐
b) předáním k projednání přestupku	ano ☐	ne ☐
c) vykázáním násilné osoby	ano ☐	ne ☐
d) v trestním řízení	ano ☐	ne ☐
Předchozí záznamy (spis.zn.)		

Obecní a městská policie

DN řešeno a) domluvou	ano ☐	ne ☐
b) předáním k projednání přestupku	ano ☐	ne ☐
Předchozí záznamy (spis.zn.)		

Přestupkové komise

DN řešeno a) domluvou	ano ☐	ne ☐
b) v přestupkovém řízení	ano ☐	ne ☐
Předchozí záznamy (spis.zn.)		

Orgán sociálně-právní ochrany dětí

Je rodina v evidenci OSPOD	ano ☐	ne ☐
Právní důvod evidence		
Postup dle zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí	ano ☐	ne ☐
Přijatý druh opatření?		

Lékaři primární péče

Aktuální zranění bylo způsobeno v důsledku DN?	ano ☐	ne ☐
Délka léčení aktuálního zranění (i odhadovaná)		
Předchozí vyšetření s podezřením na DN	ano ☐	ne ☐
Informovaný souhlas pacienta s vydáním lékařské zprávy	ano ☐	ne ☐

Občanská sdružení a jiné NGO

Název organizace		
Počet kontaktů s ohroženou osobou		
Informovaný souhlas klienta s poskytnutím zprávy o DN	ano ☐	ne ☐

Intervenční centrum

Dříve v evidenci intervenčního centra	ano ☐	ne ☐
Aktuálně v evidenci intervenčního centra	ano ☐	ne ☐

VII. Informace k poskytnuté službě IC

Krizové lůžko	ano ☐	ne ☐
Právní poradenství	ano ☐	ne ☐
Psychologická pomoc	ano ☐	ne ☐
Sociální poradenství	ano ☐	ne ☐
Jiný druh služby, konkrétně jaký		

Doporučena nebo zprostředkována jiná služba

Azylové ubytování	
Peněžité pomoci	
Advokátní služba	
Specializované poradenství, konkrétně jaké	
Terapie	
Manželská poradna	
Jiná služba, konkrétně jaká	

Datum vyplnění formuláře:

Podpis pracovníka IC:

PŘÍLOHA P II: PRAVIDLA IC A PÍSEMNÝ SOUHLAS

Pravidla pro poskytování služeb

Informace pro klienty Intervenčního centra (dále jen IC) při Poradně pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy Zlín

Vážená paní, vážený pane,

dříve než se stanete uživatelem sociálních služeb (dále jen uživatel) naší Poradny – Intervenčního centra, seznámte se, prosím, se základními pravidly poskytování našich služeb. Pokud budete mít otázky a nejasnosti, rádi Vám je zodpovíme.

1. **Veškeré služby našeho zařízení jsou ze zákona bezplatné.**
2. **Uživatel má možnost vystupovat v kontaktu s Intervenčním centrem anonymně**, tj. bez udání svého jména a adresy, a to pouze v případech mimo režim zákona na ochranu před domácím násilím
3. **Uživatel uzavírá s pracovníkem IC ústně dohodu** o poskytování sociální služby. V průběhu spolupráce má uživatel právo dohodu změnit.
4. **Délku spolupráce uživatele s IC stanoví pracovník** dle závažnosti problematiky a po dohodě s uživatelem.
5. **Standardní délka** individuální konzultace je 50-60 minut, konzultace právní trvá obvykle 30 minut.
6. **Spolupráci může uživatel kdykoliv ukončit** bez udání důvodů.
7. **Pracovník IC může odmítnout nebo ukončit spolupráci** s uživatelem, pokud mu není schopen v dané problematice pomoci. Uživateli doporučí jiného odborníka nebo instituci. **Pracovník IC může také spolupráci odmítnout nebo ukončit:**
  - pokud se uživatel opakovaně 2x po sobě bez omluvy nedostaví na domluvený termín konzultace,
  - pokud je uživatel agresivní vůči pracovníkovi IC nebo ho přímo slovně či fyzicky napadne,
  - pokud se uživatel dostaví ke konzultaci pod vlivem návykové látky (alkoholu nebo jiné psychotropní látky).

Písemný souhlas s poskytnutím osobních údajů

Já, níže podepsaný/á, vyjadřuji tímto svůj dobrovolný souhlas s tím, aby Intervenční centrum Zlínského kraje poskytlo informace týkající se mé osoby v souvislosti s násilným jednáním....., a to následujícím orgánům či institucím:

- Policie České republiky
- Obecní/městská policie
- Orgán sociálně-právní ochrany dětí
- Přestupková komise
- Soud
- Státní zastupitelství
- Jiná instituce – specifikace:

Jméno a příjmení uživatele....., datum narození.....

V..... dne.....

.....
Podpis uživatele

PRVNÍ KONTAKT S PŘÍPÁDEM DOMÁČÍHO NÁSILÍ

násilnou osobou může být

- dítě do 15 let ● mladistvý
- dospělý muž ● dospělá žena

ohroženou osobou může být

- žena ● muž ● senior / seniorka
- dítě ● osoba se zdravotním postižením

Pomocí můžeme všichni! Stačí diskrétně (kontaktem na intervenční centrum, sociální odbor, orgán sociálně-právní ochrany dětí) upozornit na situaci ve svém okolí, doporučit místo pomoci, doprovodit ohrožené osoby ke zdroji pomoci, v akutním případě přivolat Policii České republiky.

Lhostejnost a skrytí domácího násilí je nejlhorší možnou reakcí.

- **Domáci násilí začíná útoky proti lidské důstojnosti** (urážky, ponižování, zesměšňování, omezování, ničení věcí)
- **pokračuje útoky proti zdraví nebo hrozbami násilím** (vytvořování, fyzické napadání, sexuální násilí)
- **a může vyústit v útoky proti lidskému životu** (útok se zbraní, těžká újma na zdraví, pokus vraždy, vražda)

Prioritou je zajistit bezpečí ohrožených osob a řešit situaci včas, cestou sociálně-právních opatření případně v kombinaci s trestněprávními opatřeními.

Velmi důležité je první kontakt s případem domácího násilí.

Bagatelizace problému, odmítnutí pomoci, zpočtyhování závažnosti situace vrací ohrožené osoby zpět do prostředí, ve kterém další dlouhá léta domácí násilí tají a skrývají.

Každý profesionál by měl mít na paměti, že informacím o domácím násilí je třeba věřit, zadokumentovat je, zajistit pomoc a poučit ohroženou osobu o bezpečnostním plánu.

Přijátá nebo doporučená opatření nesmí zhoršit situaci obětí a vyvolat výbuch násilí.

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE

INTERVENČNÍ CENTRA

v rámci své působnosti organizují **interdisciplinární spolupráci** státních, samosprávných a nestátních institucí a tu koordinují prostřednictvím interdisciplinárního týmu. V případě zájmu o tuto spolupráci kontaktujte intervenční centrum ve svém kraji.

INTERVENČNÍ CENTRA

- zajišťují pomoc ohroženým osobám v konkrétních případech domácího násilí;
- koordinují spolupráci a vzájemnou informovanost mezi intervenčními centry, poskytovateli jiných sociálních služeb, orgány sociálně-právní ochrany dětí, obcemi, útvary Policie České republiky, obecní policií a ostatními orgány veřejné správy.

Kdo se může zapojit do interdisciplinární spolupráce při řešení případů domácího násilí na komunitní úrovni?

Místa prvního kontaktu ohrožených osob se systémem pomoci:

- Policie ČR
- obecni/městská policie
- presunjkové oddělení obecního úřadu
- intervenční centrum
- OSP/D
- krizové centrum/centrum krizové intervence (pro děti a rodinu)
- manželská poradna
- azylový dům
- linka důvěry
- praktičtí lékaři
- pediatři a další specialisté
- nemocnice (včetně sociálního odd.)
- záchranářská služba

Další organizace vhodné pro zapojení do spolupráce:

orgány obecní a krajské samosprávy, např. oddělení prevence kriminality, sociální odbory, příslušné výbory zastupitelstev apod.

INTERVENČNÍ CENTRUM

pro osoby ohrožené domácím násilím

„Problém domácího násilí nemůže vyřešit jedna osoba ani jedna instituce. Je potřeba dobře vyladěné spolupráce policie, justice a intervenčních center, která je doprovázena mezioborovou spoluprací dalších institucí (zejména poradenských, zdravotnických a sociálních). Hlavní úkol intervenčního centra spočívá v tom, aby ohroženým osobám poskytl podporu k obnovení vlastních sil a k řešení problému domácího násilí. Intervenční centra poskytují psychologickou, právní a sociální podporu. Jejich role v systému pomoci obětem násilí je nezastupitelná.“

Expertní skupina Aliance proti domácímu násilí
www.domacinasilil.cz

PŘÍLOHA P IV: SEZNAM INTERVENČNÍCH CENTER

PŘEHLED INTERVENČNÍCH CENTER V KRAJÍCH - zpracoval BKB o.s.							
KRAJ	ORGANIZACE	proškolení koordinátoři	ADRESA	TELEFON	FAX	E-MAIL	WWW STRÁNKY
Jihočeský	Diecézní charita v Českých Budějovicích	Dana Bediánová	Kanovníka 11, 370 01 České Buděj.	388 232 018 603 281 300	396 323 018	intervenocentrum@charitaob.cz	www.charitaob.cz
Jihomoravský	SPONDEA při ČČK Brno, o.p.s.	Eva Hrabásková, DIS.	Sýpka 26 60 Brno 613	541 213 732 739 078 078	541 213 732	spondea@spondea.cz	www.spondea.cz
Karlovarský	Okresní ústav sociálních služeb v Sokolově, příspě. org.	Jiří Král	Rokycanova 1756 Sokolov - poliklinika	352 308 349 737 499 318	352 308 348	intervenoni@centrum.cz	www.ouss.cz
Královéhradecký	Oblastní charita Hradec Králové	Mgr. Lenka Chválová	Veňke náměstí 34 500 03 HK	495 530 033 774 591 383		intervenoni.centrum@hk.caritas.cz	www.hk.caritas.cz
Liberecký	Centrum sociálních služeb Libereckého kraje	Mgr. Ivo Brát	Tanvaldská 259/453 11 Liberec 30	482 750 083 802 410 612	482 750 083	ivo.brat@cssik.cz	www.cssik.cz
Moravskoslezský I.	Dona Centrum Běleho kruhu bezpečí Ostrava	Mgr. Alena Mikulová	28. října 2556 702 00 Ostrava	567 489 388 739 449 275		koordinator@bkb@seznam.cz	www.bkb.cz
Moravskoslezský II.	Slezská diakonie	Lenka Hájková, DIS	NA NIVADĚ 7 737 01 Oseky Tešín	598 611 239 598 616 935	598 611 238	ic.ostrava@slezskadiakonie.cz	www.slezskadiakonie.cz
Olomoucký	Středisko sociální prevence Olomouc	Ředitelka Mgr. Markéta Čožíková	NA VOZOVCE 26 779 00 Olomouc	585 427 141 777 102 000		ssp@lex.cz	www.ssp-ol.cz
Pardubický	SKP-CENTRUM Pardubice	Petra Toušková	Báňradská 513, 530 09 Pardubice	488 799 072 777 772 131		petra.touskova@sko-centrum.cz	www.sko-centrum.cz
Píseňský	Diecézní charita Pízeň	Mgr. Tereza Vágnarová	Hlavňova 359/16 Pízeň	377 223 881 731 433 142	377 819 005	vagnerova@dchp.cz	www.dchp.cz
Hlavní město Praha	Městské centrum sociálních služeb a prevence Praha	PhDr. Marie Šusterová	Široňova 651 Praha 9	804 231 085	281 914 376	susterova@centrum.cz	www.mcssp.cz
Středočeský	Poradna pro rodinné manželství a mezilidské vztahy Rakovník	Lucie Vanířková-Horníková	Zitkovo nám. 169 269 01 Rakovník	313 602 598 805 786 883	313 511 293	l.poradna@quick.cz	www.poradna-rakovnik.cz
Ústecký	Občanské sdružení SPIRÁLA	Mgr. Martina Vojtíšková	K Chalám 22, 403 40 Ústí nad Labem-Skolčovice	472 743 835 604 170 384	475 201 495	spirala.ck@volny.cz	www.volny.cz/spirala.ck
Vysočina	Psychocentrum, manželka a rodinná porad. kraje Vysočina	Mgr. Jana Volná	Pod Příkopem 4 586 01 Jihlava	587 216 532 778 812 533		ic.vysočina@volny.cz	www.psychocentrum.cz
Zlínský	Poradna pro rodinné manželství a mezilidské vztahy ve Zlíně	Bc. Jarmila Hasoňová	U Náhonu 5208 760 01 Zlín	577 018 285 774 406 882		ic.zlin@seznam.cz	www.volny.cz/poradna.zlin